

UCHWAŁA NR

RADY GMINY CHODZIEŻ
Z DNIA

Lokalny Program Rewitalizacji

Gminy Chodzież
na lata 2017-2023

Spis treści

I.	Wprowadzenie	5
1.1.	Wstęp	5
1.2.	Metodologia	5
II.	Podstawy prawne	6
III.	Diagnoza rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Chodzież.....	7
3.1.	Ogólna charakterystyka gminy	7
3.2.	Analiza sfery społecznej	12
a)	Demografia.....	12
b)	Poziom bezrobocia	16
c)	Świadczone pomoc społeczna	18
d)	Przestępczość i bezpieczeństwo publiczne	23
e)	Szkolnictwo i edukacja.....	24
f)	Życie publiczne i kulturalne	29
g)	Organizację pozarządowe w poszczególnych jednostkach analitycznych	32
3.3.	Analiza sfery gospodarczej.....	33
3.4.	Analiza sfery przestrzenno – funkcjonalnej.....	37
a)	Zagospodarowanie przestrzenne gminy Chodzież.....	37
b)	Komunikacja	39
c)	Struktura funkcjonalna gminy Chodzież.....	41
d)	Turystyka	43
3.5.	Analiza sfery technicznej.....	45
a)	Zasoby mieszkaniowe	45
b)	Podstawowa infrastruktura techniczna	47
3.6.	Analiza sfery środowiskowej	49

a)	Tereny chronione	49
b)	Jakość powietrza.....	50
c)	Złoża naturalne	51
d)	Wody powierzchniowe i podziemne	51
e)	Gospodarka odpadami	53
f)	Hałas.....	54
3.7.	Podsumowanie diagnozy.....	55
IV.	Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	56
V.	Pogłębiona diagnoza podobszarów rewitalizacji	68
VI.	Wizja i cele programu rewitalizacji.....	71
6.1.	Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	71
6.2.	Cele rewitalizacji oraz kierunki działań	72
VII.	Lista podstawowych projektów	73
VIII.	Lista projektów uzupełniających.....	90
IX.	Charakterystyka projektów zintegrowanych.....	97
X.	Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych	100
10.1.	Komplementarność przestrzenna.....	100
10.2.	Komplementarność problemowa	102
10.3.	Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	104
10.4.	Komplementarność międzyokresowa	105
10.5.	Komplementarność źródeł finansowania	106
XI.	Indykatywne ramy finansowe	106
XII.	System wdrażania.....	109
XIII.	Monitoring i ocena skuteczności działań	115
XIV.	Partycypacja społeczna	119

XV. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	121
13.1. Poziom regionalny.....	122
13.2. Poziom lokalny	128
XVI. Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	133
XVII. Spis rycin, tabel i wykresów.....	133

I. Wprowadzenie

1.1. Wstęp

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Chodzież (LPR) to wieloletni zintegrowany program operacyjny bazujący na współpracy różnych podmiotów, m. in. Urzędu Gminy, instytucji mu podległych, Powiatowego Urzędu Pracy, stowarzyszeń i organizacji publicznych oraz prywatnych przedsiębiorców. To jeden z kluczowych dokumentów operacyjnych na poziomie lokalnym ponieważ działania w nim określone, obejmujące zagadnienia ze sfery społecznej oraz gospodarczej i przestrzenno – funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzają do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego i stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju.

LPR jest bezpośrednio powiązany z założeniami Strategii Rozwoju Gminy Chodzież na lata 2016 – 2025. Jako dokument operacyjny, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnych form aktywności pozwala na osiągnięcie celów rozwoju społeczno – gospodarczego gminy. Określenie prawidłowych kierunków działań w programie stanowi również podstawę do pozyskania środków finansowych z funduszy europejskich.

1.2. Metodologia

Metodyka działań podjętych w celu opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Chodzież opierała się na kilku etapach:

1. Przeprowadzeniu diagnozy stanu rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Chodzież, która polegała na analizie danych zastanych, czyli zapisów dokumentów planistycznych i strategicznych, sprawozdań oraz innych materiałów źródłowych. Pozyskane informacje pochodziły z różnych instytucji, m. in. Urzędu Gminy Chodzież i jednostek mu podległych, Powiatowego Urzędu Pracy w Chodzieży czy Głównego Urzędu Statystycznego. Analizie poddano pięć podstawowych sfer opisujących rozwój społeczno – gospodarczy gminy: sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenno – funkcjonalną, techniczną i środowiskową.

2. Wyznaczeniu obszarów zdegradowanych i rewitalizacji – aby wyznaczyć obszary cechujące się największą liczbą zjawisk kryzysowych wprowadzono podział gminy na mniejsze jednostki. Następnie dokonano analizy wskaźnikowej metodą Perkala, a po uzyskaniu przydzielono jednostki analityczne do jednej z trzech klas.
3. W ramach uspołecznienia procesu rewitalizacji przeprowadzono konsultacje społeczne, polegające na badaniach ankietowych oraz spotkaniach z interesariuszami: mieszkańcami gminy i terenów zdegradowanych, przedstawicielami sektora publicznego i prywatnego. Konsultacje społeczne miały na celu poznanie potrzeb i oczekiwań ww. podmiotów oraz stworzyć dla nich możliwość przedstawienia własnych pomysłów dotyczących realizowanych przedsięwzięć.
4. Opracowaniu programu rewitalizacji, określającego takie zagadnienia jak: wizja i cele dokumentu, lista przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających, sposoby wdrażania, monitorowania i ewaluacji programu, sposoby finansowania projektów.
5. Po opracowaniu dokumentu poddano go kolejnym konsultacjom społecznym.

Powstały dokument jest narzędziem mającym na celu ograniczenie wpływu negatywnych czynników na rozwój społeczno – gospodarczy gminy Chodzież oraz umożliwiającym wprowadzenie koniecznych zmian przy wykorzystaniu środków własnych i zewnętrznych. Dzięki zaangażowaniu w jego tworzenie przedstawicieli społeczności lokalnej, organizacji publicznych i przedsiębiorców Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Chodzież stanowi element prowadzenia polityki rozwoju lokalnego oparty na partycypacji społecznej.

II. Podstawy prawne

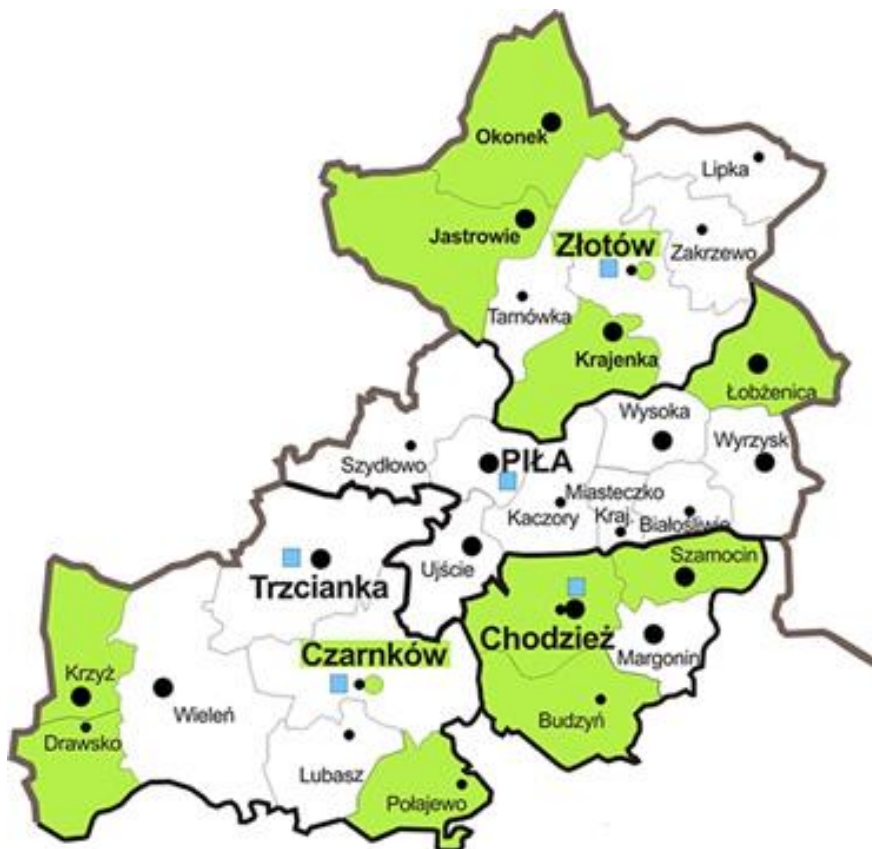
Podstawą prawną uchwalenia Programu Rewitalizacji Gminy Chodzież jest Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446). Uchwalenie programu rewitalizacji zgodnego z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016, Warszawa, 2 sierpnia 2016 r.).

III. Diagnoza rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Chodzież

3.1. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina wiejska Chodzież położona jest w północnej części województwa wielkopolskiego, w powiecie chodzieskim. Od północy graniczy z gminami Kaczory i Miasteczko Krajeńskie, od wschodu z gminami Szamocin i Margonin, od południa z gminą Budzyń, a od zachodu z gminami Ujście i Czarnków. Siedzibą gminy jest miasto Chodzież.

Ze względu na urozmaiconą rzeźbę terenu i walory krajobrazowe, gmina Chodzież określana jest często mianem Szwajcarii Chodzieskiej. Północna jej część leży w Dolinie Noteci, południowa natomiast w obrębie Pojezierza Chodzieskiego. Ze względu na swoje położenie gmina stanowi ośrodek turystyczno-wypoczynkowy oraz uzdrowski.

Rysunek 1: Położenie gminy Chodzież

Źródło: <http://pmrr.wokiss.pl/pic/mapa.jpg>

Gmina Chodzież zajmuje powierzchnię 21294 ha, którą zamieszkuje 5995 mieszkańców. Pod względem powierzchni zajmuje ona 18 miejsce na 226 gmin w województwie wielkopolskim. Na obszarze gminy znajduje się 27 wsi, w tym 11 wsi sołeckich.

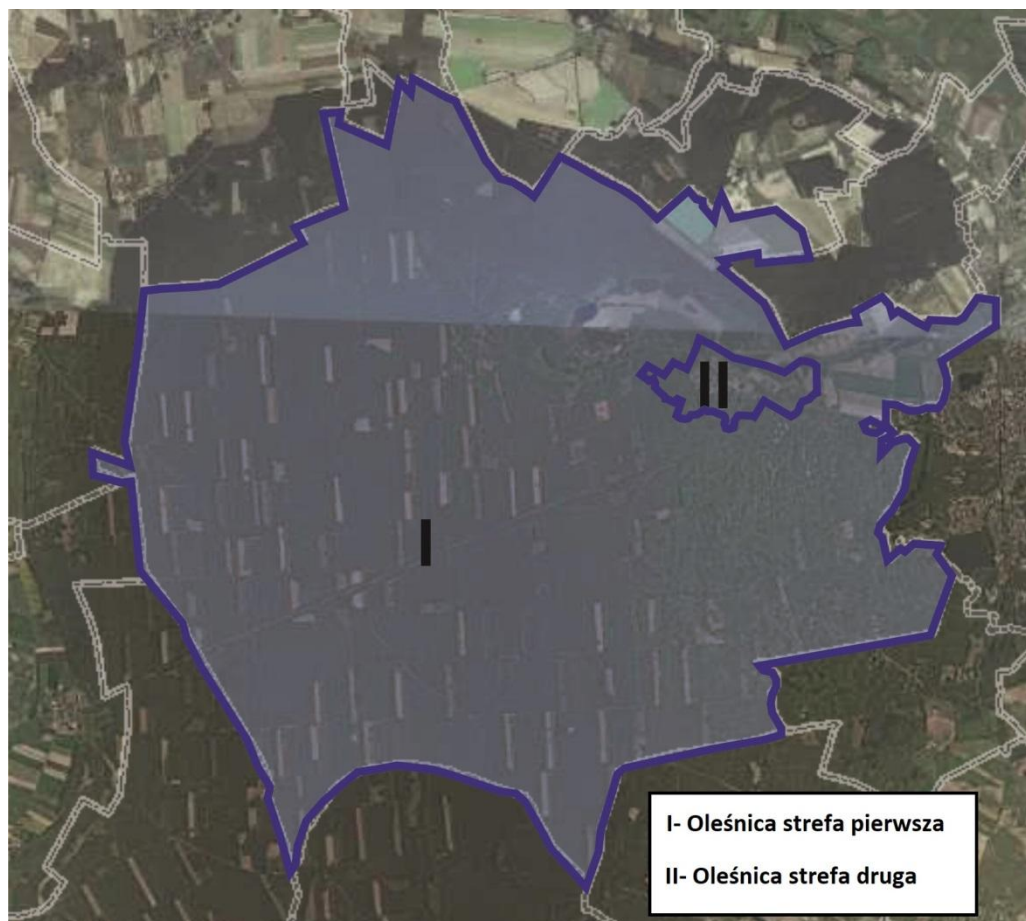
Tabela 1: Wykaz wsi wchodzących w skład poszczególnych sołectw.

Lp.	Sołectwo	Wsie wchodzące w skład sołectwa
1	Konstantynowo	Konstantynowo, Słomki, Rudki, Mirowo,
2	Milcz	Ciszewo, Kamionka, Studzieniec, Milcz,
3	Nietuszkowo	Nietuszkowo,
4	Oleśnica	Oleśnica, Kierzkowice, Trojanka, Drzązgowo,
5	Pietronki	Pietronki,
6	Podanin	Podanin,
7	Rataje	Rataje,
8	Stróżewice	Stróżewice, Trzaskowice, Jacewo,
9	Stróżewo	Stróżewo, Krystynka, Stróżewko,
10	Strzelce	Strzelce, Strzelęcín,
11	Zacharzyn	Zacharzyn, Wymysław.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodzież, 2016r.

Aby przedstawić zróżnicowanie przestrzenne zjawisk kryzysowych występujących na obszarze gminy dokonano podziału jej terytorium na mniejsze jednostki analityczne. W oparciu o inne dokumenty strategiczne wyznaczono obszary sołectw, gdyż są to najmniejsze i najbardziej jednolite pod względem przestrzenno-funkcyjnym tereny.

Obszar sołectwa Oleśnica został podzielony na dwie strefy. Strefa I obejmuje głównie tereny leśne, zadrzewione i zakrzewione, stanowiące ponad 70 km², czyli ok. 98% powierzchni całej jednostki. Strefa II zajmuje powierzchnię 85,82 ha stanowiąc zabudowany obszar, zamieszkały przez wszystkich mieszkańców (428 osób) całego sołectwa Oleśnica.

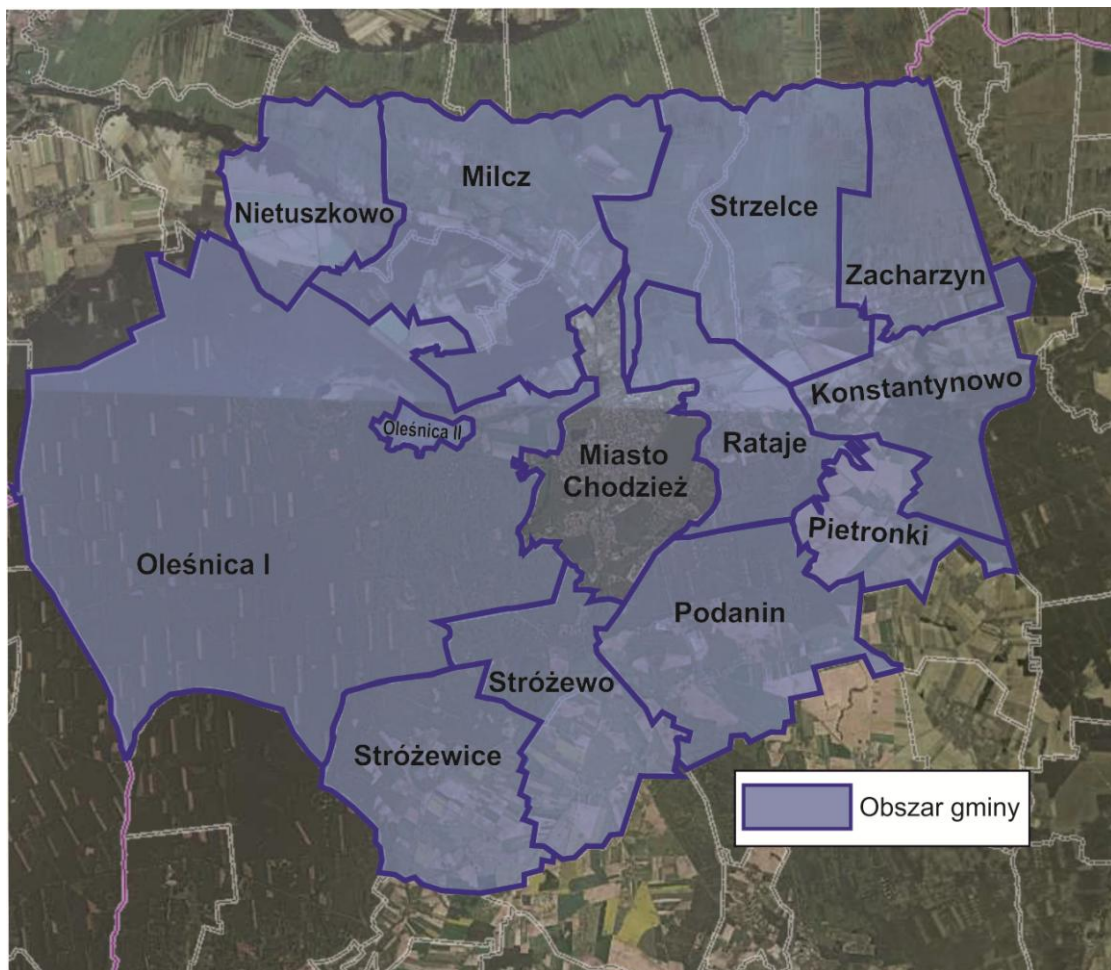

Rysunek 2: Podział sołectwa Oleśnica na dwie strefy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.gov.pl

W niniejszym programie wyznaczono 12 następujących jednostek analitycznych:

- Konstantynowo,
- Milcz,
- Nietuszkowo
- Oleśnica I,
- Oleśnica II,
- Pietronki,
- Podanin,
- Rataje,
- Stróżewo,
- Stróżewice,
- Strzelce,
- Zacharzyn

Rysunek 3: Podział Gminy Chodzież na jednostki analityczne.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.gov.pl

Ze względu na to, że jednostka analityczna Oleśnica I stanowi obszar zalesiony, zadrzewiony i zakrzewiony, a przede wszystkim jest niezamieszkały, pominięto wskazaną jednostkę w dalszej analizie występujących zjawisk w poszczególnych sferach.

Największym sołectwem pod względem powierzchni w gminie Chodzież jest Oleśnica (Oleśnica I i Oleśnica II), która zajmuje 34% powierzchni całej gminy, natomiast najmniejszym sołectwem są Pietronki, które zajmują zaledwie 3% powierzchni gminy. Ogólna powierzchnia gruntów zajmuje 21294 ha.

Najwięcej ludności zamieszkuje obszar sołectwa Rataje, w którym to znajduje się 1010 mieszkańców. Najmniej osób zamieszkuje sołectwo Pietronki - 156 mieszkańców. Gminę Chodzież zamieszkuje łącznie 5943 mieszkańców.

Tabela 2: Wykaz jednostek analitycznych wraz z liczbą ludności

Lp.	Jednostka analityczna	Powierzchnia gruntów w ha	Liczba ludności
1	Oleśnica I	7103,67	0
	Oleśnica II	85,82	428
2	Milcz	3177,29	773
3	Podanin	1634,43	572
4	Strzelce	1534,85	898
5	Stróżewice	1439,88	396
6	Stróżewo	1313,44	267
7	Konstantynowo	1198,76	272
8	Zacharzyn	1087,44	826
9	Nietuszkowo	1040,58	337
10	Rataje	983,97	987

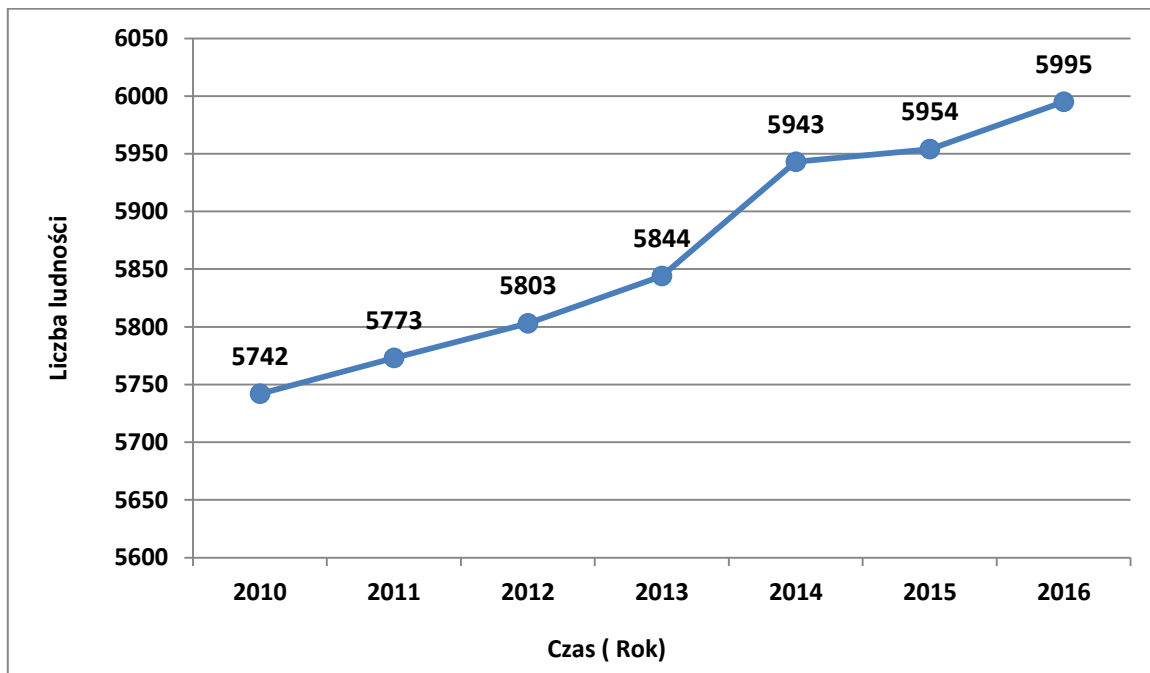
11	Pietronki	694,87	167
Razem		21281,93	5943

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodzież, 2016r.

3.2. Analiza sfery społecznej

a) Demografia

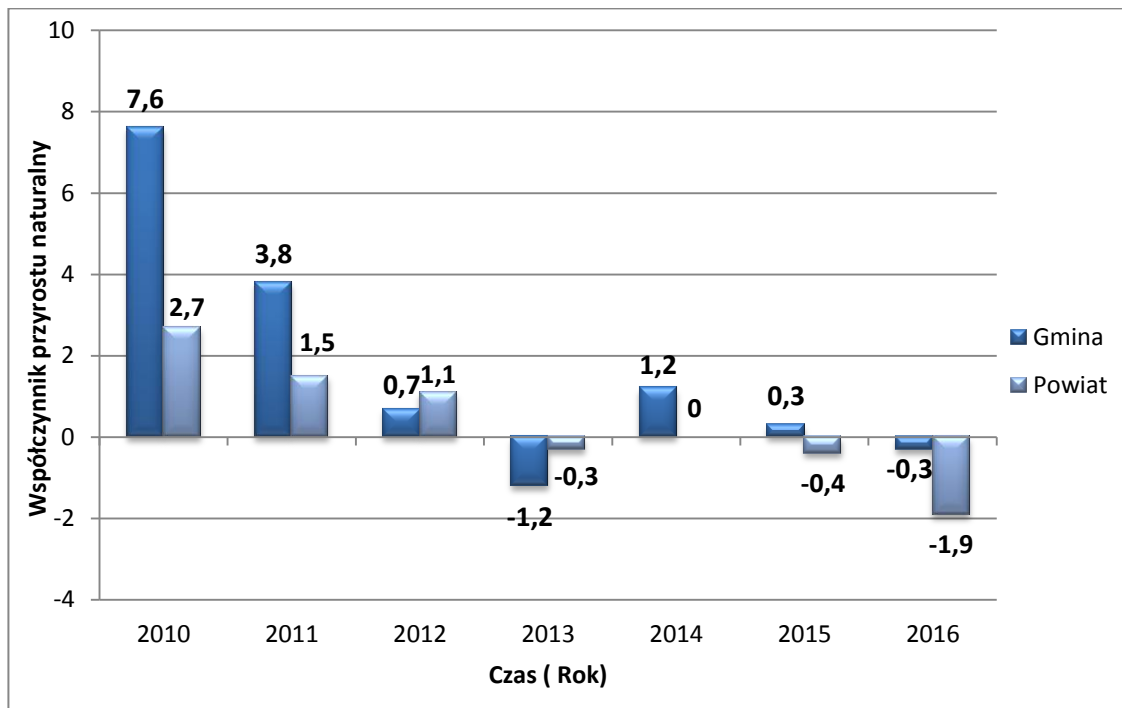
Liczba ludności w gminie Chodzież od 2010 r. do końca 2016 r. wzrosła o 219 osób, czyli o 3,81%. Wśród mieszkańców gminy większy wzrost zanotowano wśród kobiet (o 4,55%) niż wśród mężczyzn (o 3,10%).

Wykres 1: Liczba ludności w gminie Chodzież w latach 2010-2016.

Źródło: Dane z GUS/ Dane z Urzędu Gminy Chodzież, 2016r.

Na wzrastającą liczbę ludności w gminie miały wpływ dodatni przyrost naturalny oraz dodatnie saldo migracji. Na koniec 2016 r. zanotowano 53 urodzeń żywych oraz 55 zgonów, co oznacza, że w tym roku przyrost naturalny osiągnął wartość - 0,3, która jest znacznie korzystniejsza od wartości przyrostu naturalnego w całym powiecie chodzieskim (-1,9).

Wykres 2: Przyrost naturalny w gminie Chodzież i w powiecie chodzieskim w latach 2010-2016

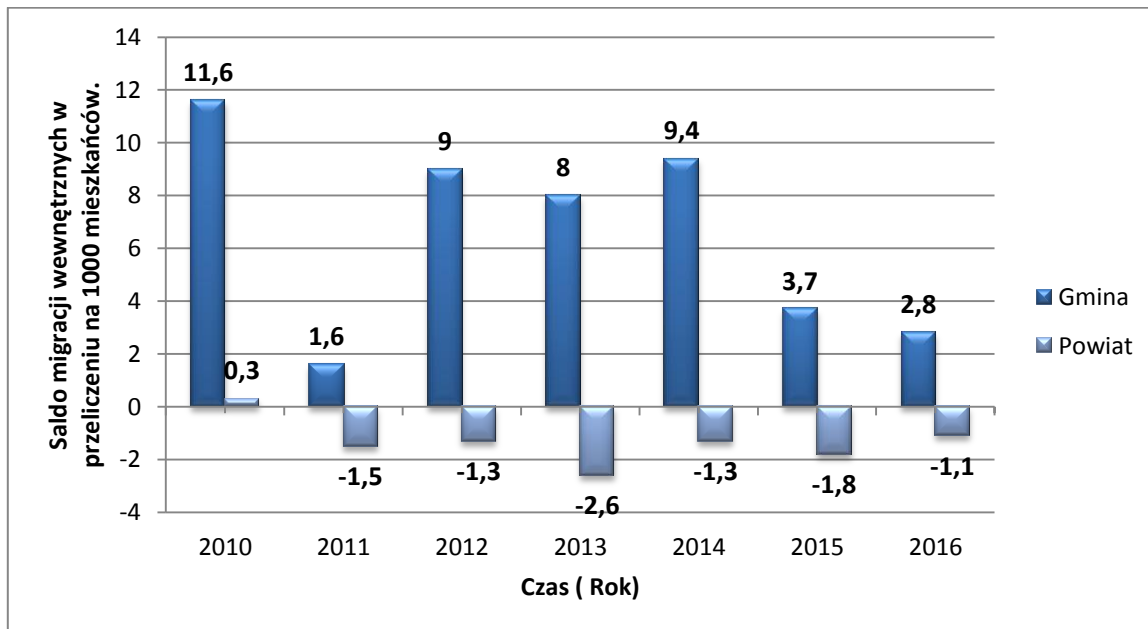
Źródło: Dane z GUS.

Negatywną zmianą jest stopniowy spadek wartości przyrostu naturalnego. Od 2014r. do 2016r., liczba urodzeń zmniejszyła się o 8 urodzeń, a liczba zgonów wzrosła o 1 zgon. W tym samym okresie liczba urodzeń w powiecie chodzieskim spadła o 50 urodzeń, natomiast liczba zgonów wzrosła o 39 zgonów.

Zmniejszenie liczby urodzeń jest spowodowane spadkiem dzietności kobiet. W 2010 r. na 1000 kobiet w wieku rozrodczym (15 – 49 lat) przypadało 62,67 dzieci, w roku następnym – tylko 41,58 dzieci. W 2016 r. odnotowano najmniejszą w całym analizowanym okresie dzietność kobiet: na 1000 kobiet przypadało 32,56 dzieci. Spadek liczby urodzeń żywych i dzietności kobiet w gminie Chodzież wynika z odłożenia decyzji o posiadaniu dziecka do czasu zdobycia wykształcenia, dobrze płatnej pracy czy też ustabilizowania własnej sytuacji materialno – bytowej.

Kolejnym czynnikiem wpływającym na liczbę ludności są migracje mieszkańców gminy. W 2016r. odnotowano 99 zameldowań oraz 82 wymeldowania w ruchu wewnętrznym. Saldo migracji osiągnęło wartość 17, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców: 2,8. Wartości tego wskaźnika w powiecie chodzieskim są znacznie niższe.

W 2016 r. saldo migracji wewnętrznych wyniosło -54 osób, czyli w przeliczeniu na 1000 ludności: -1,1.

Wykres 3: Saldo migracji wewnętrznych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w Gminie Chodzież i w powiecie chodzieskim, na przestrzeni lat 2010-2016

Źródło: Dane z GUS

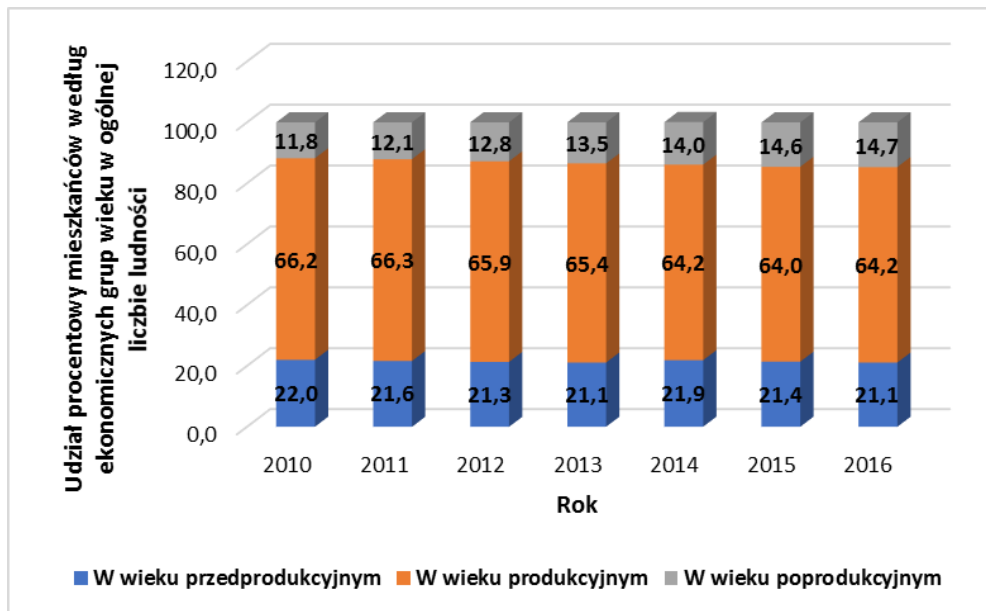
Istotny wpływ na strukturę demograficzną i rynek pracy w gminie ma wiek jej mieszkańców oraz przynależność do jednej z trzech grup wiekowych:

- o przedprodukcyjnej (0 – 17 lat),
- o produkcyjnej (mężczyźni: 18 – 64 lata, kobiety: 18 – 59 lat)
- o poprodukcyjnej (mężczyźni: powyżej 65. roku życia, kobiety: powyżej 60. roku życia).

W analizowanym okresie zaobserwowano spadek liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (o 0,9%) oraz produkcyjnym (o 2%), przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym (o 2,9%). Wartości te obrazują stopniowy proces starzenia się społeczności, który obserwowany jest również na pozostałym obszarze Polski.

Starzenie się społeczeństwa zachodzi na terenie całego powiatu chodzieskiego, jest to jednak proces przebiegający szybciej niż w gminie Chodzież. W przestrzeni lat 2010–2016 punktów procentowych udział osób w wieku przedprodukcyjnym spadł

o 1,4 oraz o 2,7 punktów procentowych udział osób w wieku produkcyjnym. W tym samym czasie zarejestrowano wzrost udziału osób starszych w liczbie mieszkańców o 4,1 punktów procentowych.

Wykres 4: Udział procentowy mieszkańców według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w gminie Chodzież w latach 2010 – 2016

Źródło: Dane z GUS

Zmiany demograficzne są istotne ze względu na prowadzoną politykę lokalną oraz rozwój społeczno – gospodarczy samorządu terytorialnego. Na tle powiatu gmina Chodzież wyróżnia się korzystnymi wartościami wskaźników przyrostu naturalnego i salda migracji, jednak coraz bardziej uwidaczniają się negatywne tendencje zachodzące w populacji, takie jak:

- o spadek liczby urodzeń,
- o starzenie się społeczeństwa.

Zmiany te będą pociągały za sobą konieczność dostosowania prowadzonej przez gminę polityki lokalnej do potrzeb coraz większej liczby seniorów oraz zmniejszających się zasobów pracy. Niezbędne będzie podjęcie działań mających na celu zachęcenie kobiet do macierzyństwa (np. poprzez zapewnienie zatrudnienia w elastycznych godzinach pracy, zwiększenie dostępności do żłobków i przedszkoli) oraz aktywizację społeczną i zawodową osób starszych (np. zwiększenie zatrudnienia osób powyżej 55. roku życia, organizowanie nowych form spędzania wolnego czasu).

b) Poziom bezrobocie

Liczba osób bezrobotnych w gminie Chodzież w analizowanym okresie zmniejszyła się o 178 osób (45,52%), odnotowano jednak wzrost udziału kobiet w ogólnej liczbie osób pozostających bez zatrudnienia (o 4,86 punktów procentowych). W powiecie chodzieskim odnotowano spadek liczby osób bezrobotnych o 34,56%. Udział bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w 2016 r. był jednak niższy niż w gminie i wynosił 60,62%.

Tabela 3: Liczba osób bezrobotnych oraz udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie Chodzież

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba osób bezrobotnych	391	395	397	389	367	227	213
Udział kobiet w liczbie bezrobotnych	60,87%	59,75%	56,68%	54,50%	57,22%	62,56%	65,73%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Chodzieży.

Wraz ze spadkiem liczby bezrobotnych zmniejsza się udział tych osób w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – od 2010 r. wskaźnik ten spadł o 4,7 punktów procentowych, w tym o 3,9 punktów procentowych wśród mężczyzn i 5,6 punktów procentowych wśród kobiet. Są to wartości niższe niż w powiecie chodzieskim.

Tabela 4: Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010 – 2016 w gminie Chodzież oraz w powiecie chodzieskim w 2016r.

Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Powiat chodzieski (2016 r.)
Ogółem	10,3%	10,3%	10,4%	10,2%	9,6%	6,0%	5,6%	6,6%
Mężczyźni	7,5%	7,8%	8,4%	8,6%	7,7%	4,2%	3,6%	4,9%
Kobiety	13,5%	13,3%	12,7%	12,1%	11,9%	8,0%	7,9%	8,5%

Źródło: Dane z GUS.

Tabela 5. Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych jednostkach analitycznych w 2016 r.

Jednostka analityczna	Liczba osób bezrobotnych	
	Ogółem	Na 100 mieszkańców jednostki analitycznej
Konstantynowo	17	6,25
Milcz	29	3,75
Nietuszkowo	23	6,44
Oleśnica II	16	3,74
Pietronki	38	22,75
Podanin	10	1,75
Rataje	13	1,32
Stróżewo	48	17,98
Stróżewice	29	7,32
Strzelce	18	2,01
Zacharzyn	15	1,82
GMINA	255	4,31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Chodzieży, 2016 r.

Najwyższy wskaźnik osób bezrobotnych przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym występuje w miejscowości Pietronki oraz Rataje. Świadczyć to może o najmniejszej liczbie podmiotów gospodarczych oferujących miejsca pracy oraz o najmniejszej przedsiębiorczości mieszkańców, a także o ich małej aktywizacji zawodowej.

Na koniec grudnia 2016 r. PUP w Chodzieży oferował 51 miejsc pracy i aktywizacji zawodowej, w tym jedno dla osób niepełnosprawnych. Przy 1935 osobach bezrobotnych na jedną ofertę pracy przypadało około 38 osób.

Do końca grudnia 2016 r. w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu PUP skierował 99 osób do prac interwencyjnych, 29 osób do robót publicznych, 166 osób na staż oraz zapewnił zatrudnienie 9 osobom powyżej 50. roku życia w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie.

Do zwiększenia zatrudnienia w powiecie chodzieskim mają przyczynić się projekty aktywizacyjne, w większości finansowane z funduszy europejskich. Prowadzono m.in.:

1. Projekt „Aktywizacja osób bezrobotnych i poszukujących pracy w powiecie chodzieskim (I)” skierowany do osób powyżej 30. roku życia,
2. Projekt „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie chodzieskim (II)” skierowany do osób do 29. roku życia,
3. Projekt „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy w powiecie chodzieskim (II)” skierowany do osób powyżej 29. roku życia.

W ramach powyższych projektów realizowano następujące formy wsparcia:

1. Pośrednictwo pracy/zawodowe – dla 100 osób,
2. Staże zawodowe – dla 299 osób,
3. Szkolenia zawodowe – dla 50 osób,
4. Prace interwencyjne – dla 74 osób,
5. Przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej – dla 96 osób.

Dodatkowo, w gminie zaplanowana na rok 2017 projekt aktywizacyjny dla osób bezrobotnych i biernych zawodowo, które ukończył 30. rok życia, pod hasłem „ Aktywna Integracja – Twoja Szansa”, w ramach którego oferowane jest wsparcie. Dodatkowo możliwe będzie uzyskanie stypendium szkoleniowego, płatnego stażu, czy też ubezpieczenia emerytalnego. Obecnie z całego terenu gminy zgłosiło swój akces 39 osób.

c) Świadczone pomoc społeczną

Na terenie gminy środowiskową pomoc społeczną świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) w Chodzieży. Na przestrzeni ostatnich lat (2014- 2016) zauważono wzrost ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej. W 2016r. udzielono pomocy i wsparcia 607 osobom.

Ze względu na rodzaj przyznanych świadczeń, ponad połowę stanowiły świadczenia pieniężne (104 przyznane świadczenia), jednakże zmniejszyła się liczba osób korzystających z pomocy finansowej. W 2016r. przyznano pomoc finansową 81 osobom mniej, niż w 2014r. (193 świadczenia, w tym 89 osobom długotrwale korzystającym z pomocy społecznej).

W 2016r. z przyznanych świadczeń skorzystały 124 rodziny, składające się z 347 osób, a 59, 07 % osób, którym przyznano świadczenia stanowiły kobiety. Należy zauważyć, że udział mężczyzn w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej stopniowo rośnie. W 2014r. mężczyźni stanowili 34, 67 %, a w 2016r. już ponad 40, 92 % ogólnej liczby osób otrzymujących świadczenia.

Zmniejszająca się liczba osób korzystających z pomocy finansowej może wynikać m.in. z poprawy sytuacji finansowej rodzin, dzięki otrzymywaniu wsparcia w postaci świadczenia wychowawczego 500+ i poprawy sytuacji na rynku pracy, na co także wskazują spostrzeżenia pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Zauważono również, że osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji coraz częściej zgłaszają się o pomoc, która nie polega wyłącznie na wsparciu finansowym, ale przede wszystkim na pomocy w przezwyciężeniu problemów oraz współpracy w ich rozwiązywaniu.

Mieszkańcy gminy mogą liczyć na pomoc w m.in. w zakresie :

- skierowania się do odpowiednich instytucji,
- kontaktowania ze specjalistami z poradni,
- redagowania pism urzędowych,
- uświadamiania i motywowania do podjęcia korzystnych zmian.

W 2016r. głównym powodem udzielania pomocy i wsparcia było ubóstwo (94 rodziny), niepełnosprawność (76 rodzin) i bezrobocie (63 rodziny). W latach ubiegłych (2014- 2015), rozkład przyczyn przyznawania pomocy społecznej był podobny.

Tabela 6: Zestawienie powodów oraz liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia z Ośrodka Pomocy Społecznej, w latach 2014- 2016 w gminie Chodzież.

Powód	2014	2015	2016
Ubóstwo	122	103	94
Niepełnosprawność	101	93	73
Bezrobocie	88	75	63
Długotrwała lub ciężka choroba	60	57	66
Bezradność w sprawach rodzinno-wychowawczych	46	38	39
Alkoholizm	16	28	25
Narkomania	0	2	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	38	34	31

Bezdomność	4	3	4
Trudności w przystosowaniu się po opuszczeniu zakładu karnego	4	2	4
Zdarzenia losowe	2	1	2
Kłęski żywiołowe i ekologiczne	0	0	0
Sieroctwo	1	0	0
Przemoc w rodzinie	6	6	2
Ochrona ofiar handlu ludźmi	0	0	0

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Chodzież, 2016r.

W zakresie usług z pomocy społecznej mieszkańcy Chodzieży korzystali z poradnictwa specjalistycznego (21 rodzin) oraz pracy socjalnej (111 rodzin).

W 2016 r. zasiłek stały otrzymało 28 osób, zasiłek okresowy 40 osób, a zasiłek celowy przyznano 84 osobom. Najwięcej zasiłków otrzymano z tytułu bezrobocia (36 osób), natomiast z tytułu długotrwałej choroby nie przyznano żadnej osobie. W przypadku świadczeń niepieniężnych, w 2016r. przyznano najwięcej świadczeń w postaci posiłku (91 osób, w tym 89 dzieci).

W gminie Chodzież wzrosła liczba wypłacanych jednorazowych dodatków z tytułu urodzenia dziecka. W 2016 r. przyznano 62 świadczenia tego rodzaju, co w porównaniu z 2014 r. stanowi o 38 świadczeń więcej. Należy zauważyć, że kwota wypłacanych świadczeń jest mniejsza, ponieważ od 2016 r. znalazł zastosowanie mechanizm „ złotówka za złotówkę”. W pełnej wysokości w 2016 r. zostało przyznanych 27,42 % świadczeń.

Liczba świadczeń w ramach zasiłku pielęgnacyjnego również stopniowo maleje. W 2016 r. przyznano 3168 świadczeń, czyli o 466 świadczeń mniej, w porównaniu z 2014 rokiem. W 2016r. 40,40 % przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych stanowił zasiłek dla niepełnosprawnego dziecka, a 31,16 % zasiłek dla osoby niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Liczba świadczeń dla mieszkańców gminy w wieku powyżej 75 lat na przestrzeni lat 2014- 2016 r. utrzymuje się na stałym poziomie (12 świadczeń). Należy zauważyć, że ponad dwukrotnie zmniejszyła się liczba wypłaconych zasiłków dla opiekuna.

W 2014 roku przyznano 273 zasiłki, natomiast w 2016 roku 110 zasiłków. Świadczeniami z funduszu alimentacyjnego objęto w 2016 roku 36 rodzin (o 4 rodziny mniej niż w 2014r.). Zauważalny jest także spadek liczby gospodarstw domowych pobierających dodatki mieszkaniowe. Od 2014 r. do 2016 r. ich liczba zmniejszyła się o 26 gospodarstw. Natomiast stypendia socjalne i zasiłki szkolne w 2016 r. przyznano 77 uczniom, co stanowi o 22 uczniów mniej niż w 2014 r.

Największy udział osób korzystających ze wsparcia GOPS odnotowano w sołectwie Stróżewo (10,49%). Jednostka ta wyróżnia się spośród pozostałych także największym udziałem gospodarstw domowych pobierających zasiłki okresowe (21,90%). Duży udział osób wspieranych przez GOPS zamieszkuje także jednostkę Pietronki (8,38%). Miejscowość ta charakteryzuje się także jednym z najwyższych w gminie udziałem gospodarstw pobierających zasiłki okresowe (18,54%) oraz najwyższą wartością wskaźnika udziału gospodarstw otrzymujących zasiłek stały (6,18%).

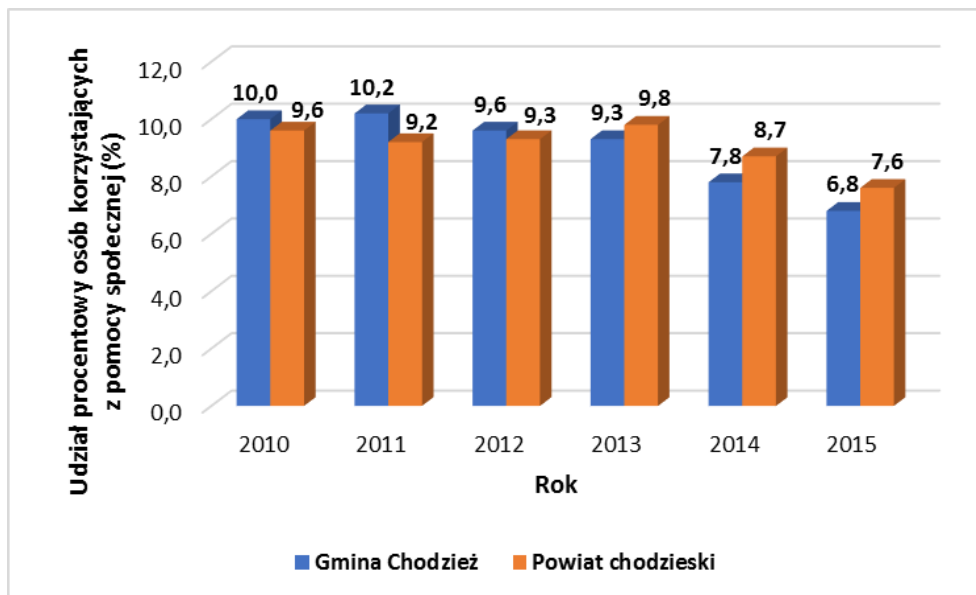
Tabela 6: Udział osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców poszczególnych jednostek oraz udział gospodarstw otrzymujących zasiłki okresowe i stałe w stosunku do ogólnej liczby gospodarstw w danej jednostce, w 2016 r.

Jednostka	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem	Udział gospodarstw otrzymujących zasiłki okresowe w ogólnej liczbie gospodarstw	Udział gospodarstw otrzymujących zasiłki stałe w ogólnej liczbie gospodarstw
Konstantynowo	3,68%	0,00%	1,26%
Milcz	6,47%	5,79%	1,78%
Nietuszkowo	5,04%	9,64%	2,89%
Oleśnica II	2,80%	3,21%	0,00%
Pietronki	8,38%	18,54%	6,18%
Podanin	2,10%	4,21%	1,80%
Rataje	2,84%	6,27%	0,00%
Stróżewo	10,49%	21,90%	2,58%
Stróżewice	6,31%	13,90%	1,74%
Strzelce	4,01%	2,30%	3,45%
Zacharzyn	3,39%	7,08%	5,41%
Gmina	6,80%	6,77%	2,32%

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Chodzież, 2016r.

Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem w gminie do 2012 r. był wyższy niż w powiecie chodzieskim. Wraz ze spadkiem liczby osób

i rodzin wspieranych przez GOPS od 2013 r. wskaźnik ten spadł poniżej średniej wartości dla powiatu i zachowywał tę tendencję do końca analizowanego okresu. W 2015 r. różnica między udziałem osób korzystających z pomocy społecznej w gminie i w powiecie wyniosła 0,8 punktów procentowych.

Wykres 5: Udział procentowy osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2010 – 2015 w gminie Chodzież i w powiecie chodzieskim

Źródło: Dane z GUS

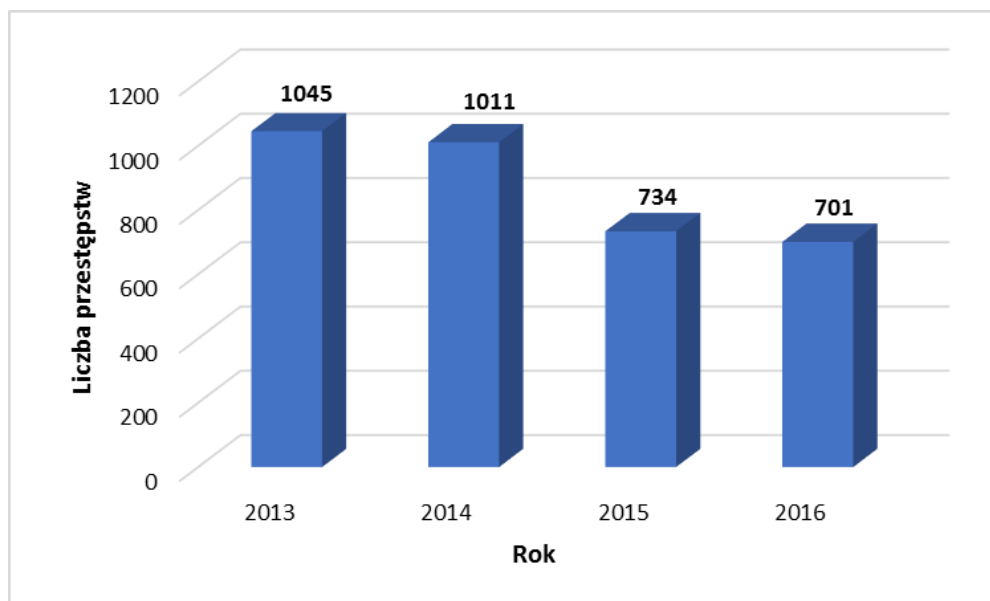
W gminie Chodzież, jak słusznie wskazują pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, brakuje mieszkań chronionych oraz placówek wsparcia dziennego, w których osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, czy też borykające się z przerastającymi ich problemami znalazłyby bezpieczne miejsce oraz uzyskały odpowiednie wsparcie i pomoc.

W gminie słabo rozwinięte są indywidualne programy pomocy, ponieważ skupiono się głównie na wsparciu rodziny i pieczy zastępczej, obejmując tym programem 10 rodzin, natomiast indywidualny program wychodzenia z bezdomności oraz indywidualny program zatrudnienia socjalnego nie objął żadnej rodziny czy też mieszkańca gminy. Jest również niewielka liczba działań profilaktycznych na temat uzależnień oraz na temat promowania zdrowego stylu życia.

d) Przemoc i bezpieczeństwo publiczne

Na terenie gminy bezpieczeństwo nad mieszkańcami sprawuje Komenda Powiatowa Policji w Chodzieży. Dodatkowo na terenie gminy działają trzy jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowościach Stróżewo, Milcz i Zacharyn.

W okresie lat 2013 – 2016 zanotowano spadek liczby popełnianych przestępstw o 32,92%. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców powiatu w 2016 r. popełniono 14,78 przestępstw.

Wykres 6: Liczba przestępstw popełnionych na terenie powiatu chodzieskiego w latach 2013 – 2016.

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Chodzieży.

Najwięcej przestępstw na terenie Gminy Chodzież popełniono w jednostce analitycznej Oleśnica II- 6,54 przestępstwa na 100 mieszkańców (28 przestępstw), co może wynikać z niskich dochodów przyczyniających się do ubóstwa. Najmniejsza przestępczość występuje w Stróżewicach- 0,51 przestępstw na 100 mieszkańców (2 przestępstwa) oraz w Strzelcach- 0,56 przestępstw na 100 mieszkańców (5 przestępstw).

Tabela 7. Liczba przestępstw w poszczególnych jednostkach analitycznych w 2016 r.

Jednostka analityczna	Liczba przestępstw	
	Ogółem	Na 100 mieszkańców
Konstantynowo	3	1,10
Milcz	24	3,10
Nietuszkowo	14	3,92

Oleśnica II	28	6,54
Pietronki	2	1,20
Podanin	18	3,15
Rataje	8	0,81
Stróżewo	6	2,25
Stróżewice	2	0,51
Strzelce	5	0,56
Zacharzyn	9	1,09
GMINA	119	2,20

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Chodzieży

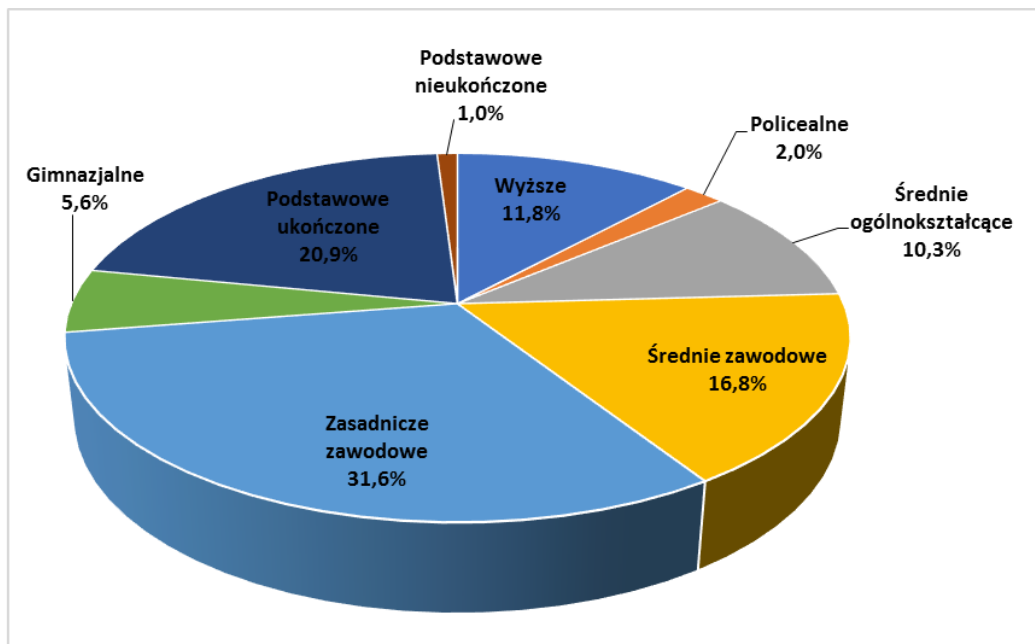
Na terenie gminy zanotowano następujące zagrożenia wynikające z krajowej mapy zagrożeń:

- Spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych,
- Niewłaściwe parkowanie,
- Zła organizacja ruchu drogowego,
- Przekraczanie dozwolonej prędkości,
- Dzikie wysypiska śmieci.

e) Szkolnictwo i edukacja

Według Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2011 r. najwięcej osób zamieszkujących gminę Chodzież legitymowało się wykształceniem zasadniczym zawodowym (31,6%) oraz podstawowym ukończonym (20,9%). Wśród kobiet największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (23,8%) oraz zasadnicze zawodowe (23,3%). Mężczyźni najczęściej posiadają wykształcenie zasadnicze zawodowe (40,7%) oraz podstawowe ukończone (17,8%).

Mieszkańcy gminy legitymują się zbliżonym poziomem wykształcenia do osób zamieszkujących powiat chodzieski, jest on jednak niższy w porównaniu do województwa.

Wykres 7: Wykształcenie mieszkańców gminy Chodzież

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

Na terenie gminy Chodzież funkcjonują cztery szkoły podstawowe w:

- Oleśnicy II,
- Stróżewie,
- Strzelcach,
- Zacharzynie.

Na podstawie Uchwały nr XXXI/236/2017 Rady Gminy Chodzież z dnia 10 marca 2017 r. w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i obwodu gimnazjum do nowego ustroju szkolnego, wyznaczono granice obwodów publicznych szkół podstawowych przedstawione w tabeli 8.

Tabela 8. Granice obwodów publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Chodzież

Lp.	Nazwa szkoły	Granica obwodu szkoły od 1.09.2017 do 31.08.2019
1.	Szkoła podstawowa w Stróżewie	Stróżewo, Stróżewko, Trzaskowice, Krystynka, Podanin, Stróżewice, Jacewko,

		Drzągowo
2.	Szkoła Podstawowa w Oleśnicy II	Oleśnica, Trojanka, Cisze, Kierzkowice, Studzieniec, Kamionka, Milcz, Ciszewo, Nietuszkowo
3.	Szkoła Podstawowa w Strzelcach	Strzelce, Rataje, Pietronki, Rudki, Mirowo, oraz dla: - uczniów klas V – VII w roku szkolnym 2017/2018 zamieszkałych w obwodzie Szkoły Podstawowej w Zacharzynie; - uczniów klas VI – VIII w roku szkolnym 2018/2019 zamieszkałych w obwodzie Szkoły Podstawowej w Zacharzynie
4.	Szkoła Podstawowa w Zacharzynie	Zacharzyn, Wymysław, Słomki, Konstantynowo

Źródło: Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXI/236/2017 Rady Gminy Chodzież z dnia 10 marca 2017 r.

Przy każdej szkole funkcjonuje przedszkole, a dodatkowo w Ratajach, będących filią Szkoły Podstawowej w Strzelcach oraz w Nietuszkowie, które jest filią Szkoły Podstawowej w Oleśnicy II znajdują się oddziały przedszkolne.

Tabela 9: Liczba dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych i wychowania przedszkolnego w latach 2013 – 2016 w gminie Chodzież oraz ich liczba przypadająca na 1 oddział w 2016 r. w gminie Chodzież i powiecie chodzieskim.

Placówka oświatowa	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Liczba dzieci/uczniów przypadająca na oddział w 2016 r.	Liczba dzieci/uczniów przypadająca na oddział w 2016 r. w powiecie chodzieskim
Przedszkola	162	178	193	188	164	143	161	18	21
Szkoły podstawowe	301	314	307	322	347	379	349	15	19
Gimnazjum	235	228	239	235	210	192	198	28	21
Liceum	163	140	107	75	115	116	107	27	23

Źródło: Dane z GUS oraz z Urzędu Gminy Chodzież, 2016r.

Obecna liczba miejsc w placówkach przedszkolnych jest niewystarczająca, biorąc jednak pod uwagę tendencje demograficzne, tj. spadek przyrostu naturalnego można prognozować, że liczba dzieci w wieku przedszkolnym będzie się zmniejszać. W porównaniu do powiatu chodzieskiego gmina Chodzież zapewnia edukację przedszkolną dużo mniejszej liczbie dzieci.

Liczba dzieci w szkołach podstawowych w latach 2010 - 2016 wzrosła o 15,95%. Odwrotna tendencja zachodzi w gimnazjum – liczba uczniów w analizowanym okresie zmniejszyła się o 15,74%.

W związku z reformą edukacyjną władze samorządowe gminy Chodzież podjęły decyzję o stopniowym wygaszaniu działalności gimnazjum. Od 1 września 2017 r. nie będzie prowadzony nabór do klas pierwszych; uczniowie będą uczęszczać do szkół podstawowych właściwych ze względu na funkcjonujący od 1 września 2017 r. plan sieci szkół publicznych. Gimnazjum w Ratajach zakończy swoją działalność z dniem 31 sierpnia 2019 r.

W związku z powyższym w ciągu następnych lat liczba uczniów szkół podstawowych będzie stale wzrastać. Powoduje to konieczność znalezienia rozwiązań, które pozwolą na prowadzenie edukacji w bezpiecznych i komfortowych warunkach.

W ciągu ostatnich lat wzrosło zainteresowanie uzyskaniem wykształcenia ogólnokształcącego. W 2015 r. do liceum w Ratajach uczęszczało 116 uczniów, czyli

o 54,67% więcej niż w 2013 r. i w związku z tym na jeden oddział przypadało więcej osób niż w powiecie.

W tabeli 10 zestawiono średnie wyniki egzaminów szóstoklasistów z gminy Chodzież ze średnimi wynikami uzyskanymi przez uczniów w powiecie. Na ich podstawie można stwierdzić, że poziom nauczania w szkołach podstawowych w gminie jest niższy niż w powiecie, co wskazuje na konieczność zwiększenia działań mających na celu wspieranie rozwoju i edukacji dzieci. Wyniki egzaminów gimnazjalnych natomiast wskazują na wyższy poziom nauczania w tej placówce w gminie niż w powiecie.

Tabela 10: Wyniki egzaminów szóstoklasistów i egzaminów gimnazjalnych w gminie Chodzież i w powiecie chodzieskim w 2015 r.

Wyszczególnienie	Gmina Chodzież	Powiat chodzieski
Wyniki egzaminów szóstoklasistów		
Część pierwsza	59,39%	64,44%
Język polski	65,16%	70,51%
Matematyka	53,37%	58,06%
Część druga – język angielski	67,50%	76,29%
Wyniki egzaminów gimnazjalnych		
Historia/WOS	63,80%	58,41%
Język polski	56,55%	53,09%
Przedmioty przyrodnicze	49,39%	44,63%
Matematyka	43,45%	39,61%
Język angielski - podstawowy	58,59%	60,33%
Język angielski - rozszerzony	54,88%	45,77%

Źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu.

f) Życie publiczne i kulturalne

Partycypacja obywateli w wyborach jest jednym z przejawów społeczeństwa obywatelskiego. Frekwencja wyborcza w gminie Chodzież nie odbiega znacząco od frekwencji w powiecie Chodzieskim, ale w większości przypadków jest ona niższa, czego przykładem jest poniższa tabela. Gmina zdołała osiągnąć lepszy wynik od powiatu w wyborach samorządowych dla rady gminy, w której osiągnęła frekwencję w wysokości 50,69%, co jest wynikiem nieznacznie lepszym od powiatu 50,18%.

Tabela 11: Frekwencja wyborcza w gminie Chodzież i powiecie chodzieskim.

Wyszczególnienie	Gmina Chodzież	Powiat Chodzieski
Frekwencja wyborcza w wyborach do europarlamentu (2014)	19%	20,92%
Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych (2014)	_____	_____
Wybory Sejmiku wojewódzkiego	48,94%	49,11%
Wybory Rady powiatu	48,92%	48,99%
Wybory Rady gminy	50,69%	50,18%
Wybory Wójta/Burmistrza/Prezydenta	48,90%	48,98%
Frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych (2015)	_____	_____
Wybory do Sejmu	46,53%	46,72%
Wybory do Senatu	46,53%	46,73%
Frekwencja wyborcza w wyborach prezydenckich (2015)	54,51%	54,54%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Państwowej Komisji Wyborczej.

Potrzeby kulturalne mieszkańców gminy są zaspokajane głównie przez Chodzieski Dom Kultury znajdujący się w mieście Chodzież, Wiejskie Kluby Kultury w Milczu i Stróżewie oraz Świetlice Wiejskie w Ratajach oraz Strzelcach. Ponadto istnieją mniejsze świetlice w Stróżewicach, Oleśnicy II, Podaninie, Pietronkach, które jednak znajdują się w złym stanie technicznym i wymagają remontów lub doposażenia, z powodu złego stanu infrastruktury technicznej, bądź niewystarczającego wyposażenia

oraz niedostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych. Utrudnienia związane z brakiem zapewnienia odpowiednich warunków technicznych i jakości istniejących miejsc spotkań pośrednio wpływają na udział mieszkańców w życiu publicznym, w szczególności osób starszych oraz osób poruszających się na wózkach inwalidzkich

Chodzieski Dom Kultury prowadzi działalność kulturalną skierowaną do mieszkańców miasta Chodzież i otaczającej ją gminy wiejskiej. Prowadzi 11 sekcji zainteresowań (m.in. kluby plastyczne, teatralne, nauki gry na skrzypcach) oraz 3 zespoły muzyczne. Organizuje także koncerty i zabawy taneczne.

Wiejski Klub Kultury w Milczu prowadzi okolicznościowe imprezy i zajęcia skierowane do mieszkańców sołectwa. Nieraz całej gminy organizuje się:

- zabawy karnawałowe,
- dyskoteki,
- zajęcia letnie (skierowane do dzieci z całego powiatu),
- spotkania wigilijno – noworoczne dla seniorów czy festyny.

Na terenie miejscowości Stróżewo prowadzone są akcje krwiodawstwa (organizowane przez lokalną OSP), zabawy okolicznościowe (np. Dzień Dziecka, jubileusze), w marcu 2017 r. odbyły się miejsko-gminne eliminacje Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej. W ramach realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Stróżewie odbyły się warsztaty profilaktyczne dla uczniów. W latach 90. efektywną działalność prowadził zespół ludowy „Stróżewianki”, którego funkcjonowanie przyczyniało się do aktywnego życia społecznego i większej ilości imprez kulturalnych.

Oprócz powyższych na terenie gminy działa 7 świetlic wiejskich, w tym świetlica opiekuńczo – wychowawcza w Podaninie prowadząca zajęcia dla dzieci w okresie październik – maj.

Na terenie gminy Chodzież, organizowany jest Festiwal Sołectw - festyn połączony z rywalizacją wsi. W jego ramach każde sołectwo przygotowuje stoisko

prezentujące ich wsie oraz lokalne specjały kulinarne, prowadzoną są również przeglądy artystyczne.

W 2015 r. na terenie gminy Chodzież zorganizowano w sumie 13 imprez, w których uczestniczyło 2110 osób. Liczba zorganizowanych imprez oraz ich uczestników na przestrzeni analizowanych lat wykazuje malejącą tendencję, co wpływa negatywnie na rozwój społeczno-kulturalny gminy oraz integrację mieszkańców gminy Chodzież.

Tabela 12: Liczba imprez i ich uczestników w gminie Chodzież w latach 2011 - 2015.

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba imprez	6	36	37	21	13
Liczba uczestników	189	308	291	2540	2110
Średnia liczba uczestników na jedną imprezę	31,5	8,56	7,86	120,95	162,31

Źródło: Dane z GUS.

W całym roku szkolnym, prowadzono współpracę w ramach "Dobrych Praktyk" między:

- Uczniami Niepublicznej Szkoły Specjalnej w Chodzieży,
- Uczestnikami Warsztatów Terapii Zajęciowej w Chodzieży,
- Mieszkańcami Domu Pomocy Społecznej w Chodzieży.

Celem podejmowanych działań była integracja z osobami niepełnosprawnymi.

Zgodnie z wykazem stowarzyszeń zarejestrowanych w krajowym rejestrze sądowym na terenie gminy do dnia 19 października 2016 r. działały:

1. Stowarzyszenie „(Nie)Milcz – Działaj” w Milczu,
2. Stowarzyszenie „Młodość i doświadczenie” w Stróżewie,
3. Stowarzyszenie „Leśna Brać” w Podaninie,
4. Zakładowa Ochotnicza Straż Pożarna przy nadleśnictwie Podanin w Podaninie,
5. Stowarzyszenie Socius z siedzibą w Chodzieży,
6. Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Zacharzyn 2014” w Zacharzynie,

7. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Strózewie, Milczu i Zacharzynie (siedziby w wymienionych miejscowościach),
8. Klub Sportowy „Korona Strózewo” w Strózewie.

Największą aktywnością w życiu społecznym i kulturalnym wykazują mieszkańcy jednostki Milcz oraz Podanin. Wynika to z aktywnej działalności stowarzyszeń pozarządowych na terenie tych jednostek oraz ich współpracy z pozostałymi organizacjami/instytucjami. W innych jednostkach gminy Chodzież również odbywają się działania kulturalno – sportowe i lokalne, jednak na znacznie mniejszą skalę niż w przypadku dwóch ww. sołectw. Pomimo organizacji wielu wydarzeń kulturalnych, na terenie większości gminy Chodzież brakuje animatora lokalnego przyczyniającego się do zwiększenia aktywizacji i integracji społeczności lokalnej.

g) Organizację pozarządowe w poszczególnych jednostkach analitycznych

Na terenie gminy Chodzież prowadzi działalność 15 organizacji pozarządowych takich jak m. in.: Fundacja „Ukryte Marzenia”, Stowarzyszenia „Samorządna Chodzież”, Stowarzyszenie „Teraz Młodzi”, Polskie Stowarzyszenie Widoki, Uniwersytet Trzeciego Wieku w Chodzieży, Stowarzyszenie Chodzieskich Amazonek „Różowa Wstążeczka”, Towarzystwo Miłośników Ziemi Chodzieskiej.

Tabela 13. Liczba organizacji pozarządowych w poszczególnych jednostkach

Jednostka analityczna	Liczba organizacji pozarządowych	
	Ogółem	Na 100 mieszkańców
Konstantynowo	1	0,37
Milcz	3	0,39
Nietuszkowo	0	0,00
Oleśnica II	1	0,23
Pietronki	0	0,00
Podanin	3	0,52
Rataje	1	0,10
Strózewo	3	1,12
Strózewice	0	0,00
Strzelce	1	0,11
Zacharzyn	2	0,24
GMINA	15	0,25

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Chodzież

Obecność organizacji pozarządowych wpływa pozytywnie na rozwój społeczny gminy. Organizacje pozarządowe mogą samodzielnie świadcząc usługi społeczne reagować na pojawiające się potrzeby i zagrożenia, bądź realizując własne programy zaspakajając różne potrzeby mieszkańców. Mogą również sygnalizować pojawiające się niebezpieczeństwa i konflikty społeczne. Pełnią także rolę innowatorów społecznych, mogą projektować alternatywne wizje rozwojowe. Działalność organizacji przyczynia się do kształtowania kultury obywatelskiej oraz umożliwia awans społeczno-edukacyjny swoim członkom.

3.3. Analiza sfery gospodarczej

Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON na terenie gminy Chodzież systematycznie wzrastała i w latach 2014– 2015 ustabilizowała się na poziomie ok. 520 podmiotów. Liczba podmiotów sektora publicznego w analizowanym okresie była w miarę stabilna, natomiast liczba podmiotów z sektora prywatnego wzrosła o 21,12%.

Tabela 14: Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w latach 2010 – 2015.

Podmioty gospodarcze wpisane do REGON	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	431	434	449	484	519	523	528
Sektor publiczny ogółem	19	19	25	23	19	19	17
Sektor prywatny ogółem	412	415	424	461	500	499	508

Źródło: Dane z GUS.

W sektorze prywatnym największą grupę podmiotów stanowią osoby fizyczne prowadzące własną działalność gospodarczą (416 zarejestrowanych podmiotów) oraz spółki handlowe (37 zarejestrowanych podmiotów). Liczba osób fizycznych posiadających własne przedsiębiorstwa wzrosła z 344 podmiotów w 2010 r. do 416 podmiotów w 2016 r. (wzrost o 20,93%). Wzrost odnotowano także w przypadku prywatnych spółek handlowych. Ich liczba w analizowanym okresie wzrosła o 13 podmiotów (54,16%).

Tabela 15. Liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych jednostkach analitycznych

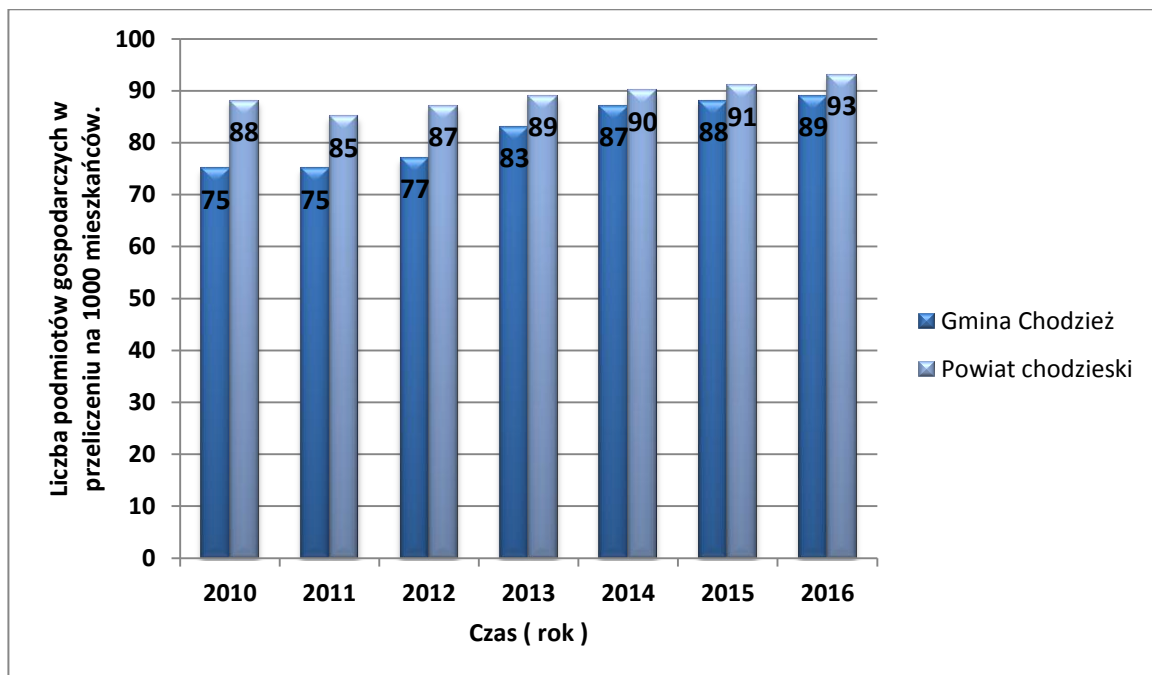
Jednostka analityczna	Liczba podmiotów gospodarczych	
	Ogółem	Na 100 mieszkańców
Konstantynowo	5	2,00
Milcz	15	2,00
Nietuszkowo	4	1,00
Oleśnica II	21	5,00
Pietronki	1	0,80
Podanin	23	4,00
Rataje	138	14,00
Stróżewo	11	4,00
Stróżewice	3	0,80
Strzelce	2	0,20
Zacharzyn	33	4,00
GMINA	257	4,32

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Chodzież

W przeliczeniu na 100 mieszkańców, najwięcej podmiotów gospodarczych zlokalizowane jest w miejscowości Rataje, natomiast najmniejsza liczba podmiotów gospodarczych przypadająca na 100 mieszkańców jest w miejscowościach Strzelce, Stróżewice oraz Pietronki. Mała liczba podmiotów gospodarczych skutkuje ograniczoną ilością miejsc pracy, co przyczynić się może do migracji jednostek analitycznych do innych ośrodków w celu zatrudnienia.

Pod względem wielkości przedsiębiorstw największy udział stanowią firmy małe, zatrudniające do 9 osób. W 2015 r. ich udział w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych wyniósł 93,69% i był wyższy od tej wartości z 2010 r. o 0,88%. Od 2012 r. na terenie gminy Chodzież działa także firma Europol Meble w Podaninie, posiadająca jedną z największych w Polsce hal produkcyjnych o powierzchni prawie 4 hektarów. Firma zatrudnia ponad 1000 osób.

Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców na terenie gminy Chodzież regularnie wzrasta: w 2010 r. wynosił 75 a w 2016 r. 89. W porównaniu do powiatu chodzieskiego jest to wartość nieco niższa (o 4 podmioty).

Wykres 8: Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2010 - 2016 w gminie Chodzież i w powiecie chodzieskim.

Źródło: Dane z GUS.

O przedsiębiorczości mieszkańców może świadczyć wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 osób. W powiecie chodzieskim wartości tego miernika w latach 2010 - 2016 ulegały niewielkim wahaniom, utrzymywały się jednak na poziomie około 70 podmiotów/1000 mieszkańców. W gminie Chodzież wskaźnik ten stopniowo wzrastał, do wartości 70 podmiotów/1000 mieszkańców, co świadczy o wzroście aktywności gospodarczej mieszkańców gminy w ciągu ostatnich lat.

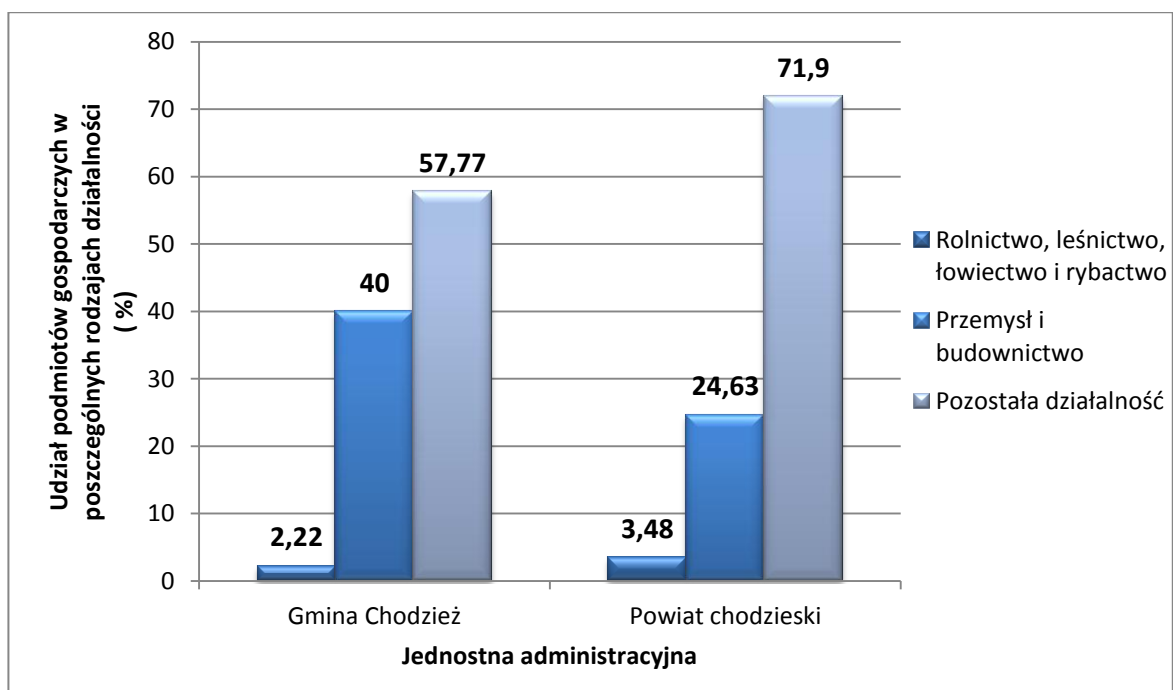
Tabela 16: Wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2010 - 2015 w gminie Chodzież i w powiecie chodzieskim

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
------------------	------	------	------	------	------	------	------

Gmina Chodzież	60	60	59	65	70	70	70
Powiat chodzieski	71	67	69	70	71	71	71

Źródło: Dane z GUS.

Największą grupę podmiotów gospodarczych w gminie stanowią przedsiębiorstwa świadczące usługi z III sektora (usługowego) gospodarki (pozostała działalność- 26 podmiotów). Nadal jednak udział podmiotów prowadzących działalność związaną z I (rolniczym) i II (przemysłowym) sektorem gospodarki jest wyższy niż w powiecie.

Wykres 9: Udział procentowy podmiotów gospodarczych z podziałem na rodzaje działalności PKD 2007 w stosunku do ogólnej liczby podmiotów gospodarczych w 2016 r. w gminie i powiecie.

Źródło: Dane z GUS.

W 2016 r. w sektorze publicznym najczęściej podmiotów prowadziło działalność związaną z sekcją A (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybołówstwo – 10,53%) oraz z sekcją P (edukacja – 78,95%). W sektorze prywatnym najczęściej podmiotów należało do sekcji G (handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych – 24,65%), sekcją F (budownictwo – 16,43%) oraz z sekcją C (przetwórstwo przemysłowe – 13,83%).

3.4. Analiza sfery przestrzenno – funkcjonalnej

a) Zagospodarowanie przestrzenne gminy Chodzież

Według podziału J. Kondrackiego obszar gminy Chodzież jest położony w makroregionach: Pradolinie Toruńsko-Eberswaldzkiej i Pojezierza Wielkopolskiego, przez co charakteryzuje się bardzo urozmaiconą rzeźbą – licznymi pagórkami, wzgórzami i wałami moren czołowych.

Gmina Chodzież zajmuje powierzchnię 21 294 ha. Większość obszaru zajmują lasy (49,26%) oraz użytki rolne (45,41%). Grunty orne stanowią jedynie 25,47% powierzchni gminy. Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują powierzchnię 605 ha (2,84% powierzchni), z czego większość to drogi (1,74% powierzchni gminy) [GUS, 2014].

Lasy występują w zachodniej i niewielki fragment we wschodniej części gminy. Największy kompleks najlepszych gleb występuje pomiędzy Trzaskowicami a Podaninem, wokół wsi Pietronki oraz między Ratajami i Konstantynowem. Są to gleby głównie III i IV klasy zaliczone do kompleksu 4 i 5 - żytniego bardzo dobrego i dobrego. W północno-zachodniej części gminy w rejonie Oleśnicy, Nietuszkowa i Kamionki występują niewielkie powierzchnie gruntów rolnych.

Zachodnia i północna część gminy Chodzież jest zdominowana przez funkcje przyrodnicze, leży w obszarze chronionego krajobrazu „Dolina Noteci”.

Układ osadniczy jaki powstał w wyniku rozwoju historycznego w obrębie granic administracyjnych obecnej gminy Chodzież składa się z wielorakich formach zabudowy. Układy przestrzenne wsi objęte ochroną konserwatorską na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego są następujące:

1. Kamionka i Podanin - typ owalnicy,
2. Nietuszkowo i Stróżewice - typ ulicówki,
3. Rataje - skrzyżowanie trzech dróg.

Na tych obszarach obowiązują ograniczenia związane z zachowaniem obiektów zabytkowych w ich historycznym kształcie i zachowanie układu ruralistycznego wsi. W pozostałych wsiach układ przestrzenny nie predysponuje do ich ochrony. Najwięcej historycznej zabudowy zachowało się na terenie wsi: Kamionka, Milcz, Podanin,

Trzaskowice i Zacharyn. Zwłaszcza niewielka wieś Trzaskowice posiada w całości dawną zabudowę, zachowaną prawie w niezmienionym stanie, bez późniejszych zniekształceń współczesnymi realizacjami architektonicznymi.

W wielu miejscowościach położonych na terenie gminy Chodzież istniało założenie pałacowo(lub dworsko)- parkowe wraz z folwarkiem. Założenia te powstały na przestrzeni XIX w. Duże, zwarte kompleksy przestrzenne tworzą zespoły pałacowo-parkowo-folwarczne w Strzelcach, Pietronkach, Oleśnicy i Nietuszkowie. Zachowały one czytelny układ dawnego założenia, gdzie obiekt rezydencjalny oraz park zachowane są w stopniu dobrym, natomiast obiekty gospodarcze uległy w mniejszym lub większym stopniu zniszczeniu. Niektóre z dawnych zabudowań gospodarczych zostały przebudowane lub rozebrane, wzniesiono również nowe obiekty. Najlepiej zachowane elementy dawnego założenia pozostały w miejscowości Strzelce.

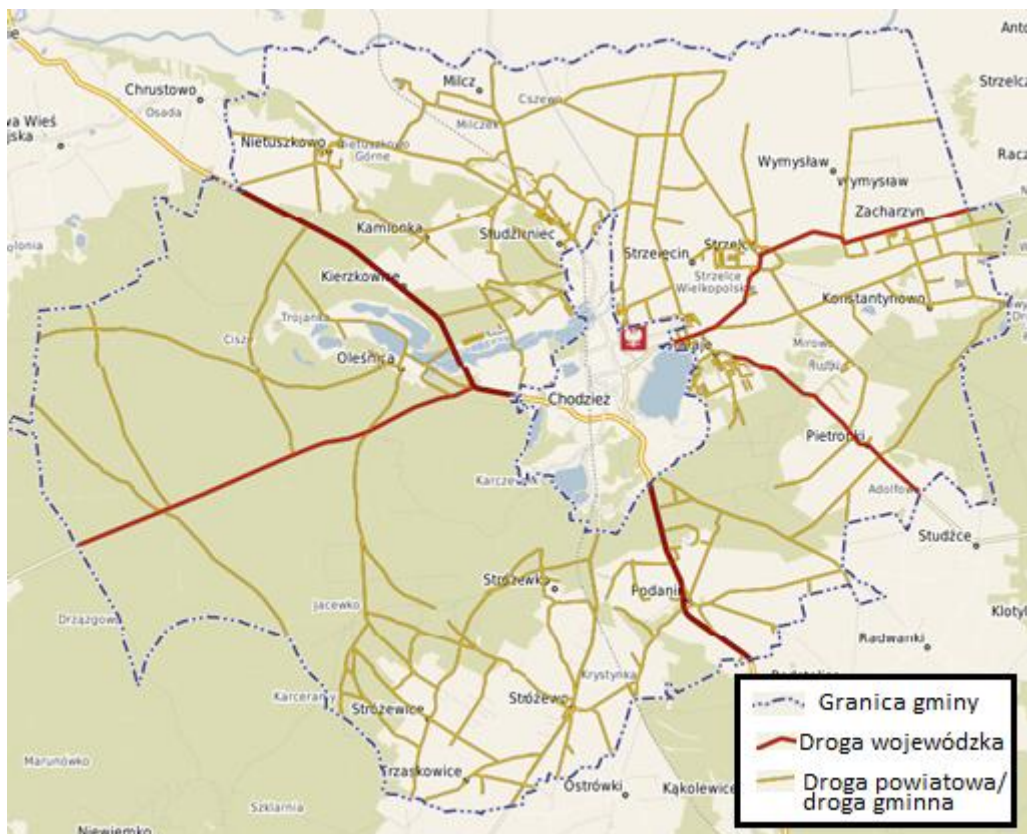
W związku z położeniem gminy w sąsiedztwie miasta Chodzież oraz uwarunkowaniami przyrodniczymi gminy i jej charakterem rolniczo – leśnym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (SUiKZP) określił rolę gminy jako żywiciela dla miasta i regionu.

Wyznaczone w SUiKZP kierunki są następujące:

1. Zabudowa rozproszona powinna być związana z produkcją rolniczą, która nie może być prowadzona w zwartej zabudowie wsi,
2. Na terenie gminy, z uwagi na jej rolniczo-leśny charakter powinny być lokalizowane zakłady produkcyjno-przetwórcze wykorzystujące miejscowy surowiec oraz usługowe zaspokajające potrzeby miejscowej ludności. Projektuje się lokalizację nowych zakładów w paśmie przyspieszonego rozwoju w rejonie Podanina,
3. Tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową winny być wyznaczone w obszarach zurbanizowanych wsi, które mogą być objęte zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i odbiór ścieków,
4. Należy dążyć do skupiania zabudowy.

b) Komunikacja

Na sieć drogową w gminie Chodzież składają się drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Rysunek 4: Sieć drogową w gminie Chodzież

Źródło: <http://chodziej.e-mapa.net/>

Przez gminę Chodzież przebiega droga krajowa nr 11, zakwalifikowana Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 września 2001 r. do dróg ekspresowych. W celu dostosowania jej do nowej funkcji droga ta wymaga przebudowy i modernizacji. Najbardziej uciążliwy odcinek znajduje się w mieście Chodzież. W celu ograniczenia negatywnego wpływu drogi na mieszkańców miasta planuje się budowę obejścia od zachodniej strony miasta, która będzie położona na terenie gminy Chodzież.

Ponadto, przez gminę przebiegają drogi wojewódzkie klasy G:

1. nr 183 z Chodzieży do Sarbi, Czarnkowa i Drezdenka,
2. nr 191 z Chodzieży do Szamocina, Wyrzyska i Bydgoszczy,
3. nr 193 do Margonina, Gołańczy oraz Wągrowca i Gniezna.

Na sieć dróg powiatowych składają się:

1. droga nr 233 - Nietuszkowo - Chrustowo,
2. droga nr 405 - Kaczory – Chodzież,
3. droga nr 406 - Milcz - Milczek,
4. droga nr 407 i nr 408 - Milcz - Kierzkowice, łączące te wsie z drogami krajową nr 11 i wojewódzką nr 183,
5. droga nr 409 i nr 410 - Oleśnica - Chodzież,
6. droga nr 411 - Chodzież - Ryczywół,
7. droga nr 412 - Stróżewo - Podanin,
8. droga nr 413 - Stróżewo - Prosna,
9. droga nr 414 - Stróżewice -Trzaskowice,
10. droga nr 429 - Rataje - Konstantynowo.

Zbiorowy transport publiczny zapewniony jest przez PKS i KSK, których dworce znajdują się w mieście Chodzież. Oprócz połączeń gminnych zapewnione są połączenia z Piłą, Poznaniem, Bydgoszczą, Wrocławiem, Kołobrzegiem, Gnieznem.

Wsie Rataje, Strzelce, Oleśnica i Studzieniec obsługiwane są liniami miejskiej i prywatnej komunikacji.

Na terenie gminy w miejscowości Milcz znajduje się przystanek **komunikacji kolejowej**. Przez gminę przebiega jednotorowa linia relacji Poznań-Piła - Kołobrzeg, łącząca Śląsk z Wybrzeżem Środkowym. Jest to linia zelektryfikowana, o znaczeniu pierwszorzędym. Istnieje również nieczynny tor linii kolejowej relacji Chodzież-Szamocin - Gołańcz.

Możliwa jest również **żegluga śródlądowa** na Noteci. Najbliżej usytuowany od terenu gminy Chodzież port rzeczny zachował się w Ujściu. Istnieje możliwość odtworzenia regularnej żeglugi Wisła - Noteć – Odra, jednak będzie to wymagać następujących działań:

- odbudowanie, przy zachowaniu ograniczeń wynikających z ochrony przyrody i uwarunkowań kulturowych drogi wodnej Noteć, zgodnie z wymogami europejskimi, dla wykorzystania do celów turystyki i transportu towarowego;

- powstrzymanie dekapitalizacji szlaków żeglugowych, budowli, urządzeń hydrotechnicznych, portów i przeładowni na Noteci;
- przystosowanie drogi wodnej – rzeki Noteć w ramach tzw. Wielkiej Pętli Wielkopolskiej oraz innych dróg wodnych dla celów turystycznych.

c) Struktura funkcjonalna gminy Chodzież

Ze względu na bliskie położenie miasta Chodzieży mieszkańcy gminy wiejskiej większość swoich potrzeb zaspokajają właśnie w tej jednostce. Miasto skupia główne funkcje administracyjne (siedziba władz gminy, GOPS i komendy policji) oraz stanowi zaplecze usługowo – kulturalne (m.in. Chodzieski Dom Kultury, Biblioteka Publiczna, podstawowe i specjalistyczne zakłady opieki zdrowotnej). Do obiektów publicznych obsługujących mieszkańców tylko na terenie gminy wiejskiej należą:

Tabela 17: Obiekty infrastruktury publicznej z terenu gminy Chodzież

Sołectwo	Obiekty publiczne obsługujące mieszkańców
Konstantynowo	- świetlica gminna (KR przekazało gminie)- wymaga remontu dachu i odnowienia podłogi i doposażenia
Milcz	- świetlica terapeutyczna - Wiejski Klub Kultury - kościół/ kaplica - boisko do piłki nożnej - remiza OSP
Nietuszkowo	- świetlica terapeutyczna, która wymaga modernizacji - kościół
Oleśnica II	- przedszkole - szkoła podstawowa - świetlica w budynku szkoły, która wymaga modernizacji
Pietronki	- świetlica wiejska, która wymaga remontu

	- boisko do siatkówki, plac zabaw, wiata grillowa
Podanin	- kościół - świetlica opiekuńczo – wychowawcza - niepełnowymiarowe boisko sportowe (wymaga rozbudowy i modernizacji)
Rataje	- przedszkole - Zespół Szkół Licealno – Gimnazjalnych - świetlica wiejska - świetlica terapeutyczna - hala sportowa przy zespole szkół
Stróżewo	- przedszkole - szkoła podstawowa - Wiejski Klub Kultury - remiza OSP - kościół - nowoczesne boisko do piłki nożnej
Stróżewice	- świetlica wiejska
Strzelce	- przedszkole - szkoła podstawowa - świetlica wiejska
Zacharzyn	- przedszkole - gimnazjum - kościół

Źródło: Opracowanie własne

Ponadto na terenie każdego sołectwa (z wyjątkiem Konstantynowa) działa przynajmniej jeden sklep spożywczy - przemysłowy.

Tabela 18. Liczba obiektów usługowych w poszczególnych jednostkach analitycznych

Jednostka analityczna	Liczba obiektów użyteczności publicznej	
	Ogółem	Na 100 mieszkańców
Konstantynowo	3	1,10
Milcz	7	0,91
Nietuszkowo	4	1,12
Oleśnica II	4	0,93
Pietronki	9	5,39
Podanin	9	1,57
Rataje	12	1,22
Stróżewo	8	3,00
Stróżewice	3	0,76
Strzelce	8	0,89
Zacharzyn	8	0,97
GMINA	75	1,26

Źródło: Urząd Gminy Chodzież

Jednostką analityczną, w której liczba obiektów użyteczności publicznej, w przeliczeniu na jednego mieszkańca, jest najwyższa to Pietronki, natomiast miejscowościami, w których ten wskaźnik jest najniższy to Stróżewice, Strzelce, Milcz oraz Oleśnica II.

d) Turystyka

Dzięki posiadaniu licznych terenów leśnych, urozmaiconej rzeźbie terenu, bogatych walorów krajobrazowych oraz położenia w zasięgu Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Noteci” gmina Chodzież ma potencjał turystyczny. Obecnie na terenie gminy rozwija się turystyka piesza i rowerowa. Szlaki rowerowe ciągną się przez gminy Chodzież, Margonin i Szamocin, natomiast szlaki piesze znajdują się w południowej części gminy.

Oprócz walorów przyrodniczych na terenie gminy znajdują się liczne walory kulturowo – architektoniczne, takie jak: zespoły pałacowo – parkowe, nieliczna

zabytkowa architektura sakralna, historyczna zabudowa gospodarstw wiejskich, zabytkowe cmentarze.

Tabela 19: Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz obiektów, które powinny być objęte ochroną.

Sołectwo	Obiekty zabytkowe objęte rejestrem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków	Obiekty, które powinny być objęte ochroną na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
Konstantynowo	0	10
Milcz	1	37
Nietuszkowo	3	11
Oleśnica II	3	11
Pietronki	3	3
Podanin	1	17
Rataje	1	10
Stróżewo	0	20
Stróżewice	0	10
Strzelce	2	14
Zacharzyn	1	43
Gmina	15	186

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Chodzież, 2016 r.

Bazę turystyczną tworzą hotele – restauracje i gościniec w Podaninie i Oleśnicy II, zapewniające 87 miejsc noclegowych.

Największy potencjał na rozwój turystyki posiada miejscowość Rataje. Dzięki sąsiedztwu miasta Chodzież, położeniu nad Jeziorem Miejskim oraz posiadaniu zabytkowego parku krajobrazowego już teraz stanowi zaplecze turystyczne dla miasta.

Tabela 20. Powierzchnia urządzonych terenów zielonych w poszczególnych jednostkach analitycznych

Jednostka analityczna	Powierzchnia urządzonych terenów zielonych
-----------------------	--

	Ogółem [ha]	Na 100 mieszkańców
Konstantynowo	1,47	0,54
Milcz	11,13	1,44
Nietuszkowo	4,03	1,13
Oleśnica II	7,49	1,75
Pietronki	0,13	0,08
Podanin	0,23	0,04
Rataje	10,26	1,04
Stróżewo	1,74	0,65
Stróżewice	0,45	0,11
Strzelce	4,76	0,53
Zacharzyn	4,54	0,55
GMINA	46,24	0,22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Chodzież, 2016 r.

Jednostką analityczną o największej powierzchni urządzonych terenów zielonych w przeliczeniu na 100 mieszkańców jest Oleśnica II oraz Milcz, natomiast wskaźnik ten ma najniższą wartość w takich miejscowościach jak: Pietronki, Podanin oraz Stróżewice. Występowanie terenów zielonych ma duży wpływ na zwiększenie integracji mieszkańców, poprzez tworzenie miejsc aktywnego wypoczynku. Tereny zielone poprawiają również estetykę miejscowości oraz podnoszą komfort życia mieszkańców.

3.5. Analiza sfery technicznej

a) Zasoby mieszkaniowe

Na terenie gminy Chodzież według danych z Głównego Urzędu Statystycznego, znajduje się 1120 budynków mieszkalnych, w tym 27 lokali gminnych w tym 8 lokali socjalnych o łącznej powierzchni 1229 m². Średnia powierzchnia użytkowa jednego mieszkania w gminie wynosi 95,0 m², podczas gdy w powiecie wynosi ona 82,9 m². Udział mieszkań wyposażonych w podstawową infrastrukturę techniczno – sanitarną w gminie jest niższy niż w powiecie (tab. 16).

Tabela 21: Zasoby mieszkaniowe w gminie i powiecie oraz ich wyposażenie w instalacji techniczno-sanitarnej

Jednostka terytorialna	Liczba budynków	Mieszkania												Izby	Liczba izb/mieszkanie	Powierzchnia użytkowa mieszkań	Średnia powierzchnia mieszkań
		szt.	Liczba mieszkań w budynkach	wodociąg		ustęp słupkowy		łazienka		centralne ogrzewanie		gaz sieciowy					
				Szt.	%	Szt.	%	Szt.	%	Szt.	%	Szt.	%				
Powiat Chodzieski	7927	14553	1,84	1442 1	99,8 %	1410 5	96,9 %	1368 8	94,1 %	1205 9	82,9 %	9189 61,3	%	60768	4,17	1206196	82,9
Gmina Chodzież	1120	1733	1,55	1700	98,1 %	1626	94 %	1568	90,5 %	1385	79,9 %	232	13,4 %	7506	4,33	164565	95,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

b) Podstawowa infrastruktura techniczna

Sieć gazowa

Dostęp do sieci gazowej na terenie gminy jest stosunkowo niewielki łączna długość sieci gazowej wynosi 21,98 km długości i dostarcza gaz do 247 gospodarstw domowych (192 przyłącza) zlokalizowanych w takich jednostkach analitycznych jak Pietronki, Podanin i Rataje.

Sieć wodociągowa

Według danych GUS na 2015 rok, do sieci wodociągowej podłączeni są niemalże wszyscy mieszkańcy gminy Chodzież tj. 5951 osób (99,9%). Długość czynnej sieci wodociągowej wynosi 102,2 km, natomiast liczba przyłączy wynosi 1508 sztuk.

Gmina Chodzież czerpie wodę z 3 ujęć zlokalizowanych w:

- Konstantynowie
- Podaninie
- Gminie miejskiej Chodzież

Sieć kanalizacyjna

W 2015 roku długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 66,9 km. Liczba przyłączy 1002 osób korzystająca z czynnej sieci kanalizacyjnej wyniosła 66,9%, tj. o 0,9% mniej niż w roku poprzednim. Jednostki analityczne, które mają dostęp do kanalizacji to: Milcz, Nietuszkowo, Oleśnica II, Pietronki, Podanin, Rataje, Stróżewo, Strzelce, Zacharzyn.

Tabela 22: Odsetek mieszkańców posiadająca przyłącza kanalizacyjne.

Jednostka analityczna	Odsetek przyłączy kanalizacyjnych w stosunku do ilości gospodarstw [%]
Konstantynowo	0%
Milcz	80%
Nietuszkowo	85%
Oleśnica II	99%
Pietronki	99%
Podanin	98%
Rataje	100%
Stróżewo	85%

Stróżewice	0%
Strzelce	100%
Zacharzyn	99%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodzież, 2016r.

W ramach porządkowania gospodarki ściekowej zlikwidowano oczyszczalnię ścieków w Oleśnicy II, a także systemem przepompowni ścieków przekierowano do Miejskiej Oczyszczalni Studzieniec Łęg. Likwidacja oczyszczalni, której technologia wymagała wprowadzenia wielu nowoczesnych urządzeń pozwoliła na znaczne odciążenie rzeki Borka z zanieczyszczeń ściekowych. W pozostałych miejscowościach gminy Chodzież zanieczyszczenia komunalne odprowadzane są systemem zbiorczym do Miejskiej oczyszczalni Studzieniec Łęg. Całość sieci łącznie z oczyszczalnią zarządzana jest przez „Miejskie Wodociągi i Kanalizacja sp. z o.o. w Chodzieży”, których udziałowcem jest gmina wiejska.

Według aktualnych danych ponad 60 % mieszkańców gminy jest podłączonych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej. Na obszarach, na których nie przewiduje się ze względów ekonomicznych budowy zbiorczej sieci kanalizacyjnej, gmina udziela dotacji do budowy przydomowych oczyszczalni. Na chwilę obecną zarejestrowanych jest 72 przydomowe oczyszczalnie ścieków, a w planach jest budowa kolejnych.

Na terenie gminy znajdują się budynki generujące niskie emisje, co bardzo negatywnie wpływa na otaczające środowisko i wskazuje na konieczność podłączenia budynków do sieci ciepłej oraz ich termomodernizację.

Tabela 23. Liczba budynków generujących niskie emisje w poszczególnych jednostkach analitycznych

Jednostka analityczna	Liczba budynków generujących niskie emisje	
	Ogółem	Na 100 gospodarstw domowych
Konstantynowo	0	0
Milcz	7	3
Nietuszkowo	0	0
Oleśnica II	37	30
Pietronki	0	0
Podanin	17	10

Rataje	86	30
Stróżewo	2	2
Stróżewice	0	0
Strzelce	21	8
Zacharzyn	19	8
GMINA	188	11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodzież, 2016r.

Najwięcej budynków generujących niskie emisje zlokalizowanych jest w Oleśnicy II oraz w Ratajach. W przeliczeniu na 100 gospodarstw domowych wskaźnik ten w wymienionych jednostkach analitycznych wnosi 30. W takich jednostkach jak Konstantynowo, Nietuszkowo, Pietronki oraz Stróżewice nie występują budynki generujące niską emisję.

3.6. Analiza sfery środowiskowej

a) Tereny chronione

Na terenie gminy Chodzież występują 3 obszary chronione:

- Dolina Noteci,
- Dolina Środkowej Noteci,
- Kanał Bydgoski.

Dolina Noteci – Stanowi fragment największej w Polsce pradoliny, która charakteryzuje się różnorodnością terenu oraz malowniczością krajobrazu. Na ukształtowanie tego obszaru mają wpływ torfowiska niskie, pokryte zalewowymi łąkami oraz przechodzącymi przez ten obszar licznymi kanałami oraz rowami odwadniającymi. Bogata szata roślinna, ostoje rzadkich zwierząt (tj. bobry, łosie, bociany czarne czy orły bieliki) oraz ważna trasa migracji gatunków szczególnie ptaków, których łączna liczba 22 gatunki, sprawiają, że tereny te nabierają urokliwości oraz ukazana jest wysoka ranga tego miejsca na mapie Polski.

Potencjalnym zagrożeniem dla tego obszaru jest: wycinka drzew i krzewów, osuszanie, dopływ zanieczyszczeń (szczególnie z Gwdy) oraz bliskie sąsiedztwo z takimi zakładami przemysłowymi jak: Żwirownia (położona w Walkowicach), Browaru (Czarnków) i zakładów celulozowych (Czarnków).

Dolina Środkowej Noteci oraz Kanału Bydgoskiego to obszar specjalnej ochrony ptaków, na którym występuje co najmniej 18 różnych gatunków (m.in. bielika i kani czarnej). Na tym obszarze występuje również wiele innych zwierząt kręgowych oraz bogata flora roślin nadrzecznych z licznymi zagrożonymi i prawnie chronionymi

Do potencjalnych zagrożeń dla tego obszaru chronionego można zaliczyć: zanieczyszczenie wód pochodzenia rolniczego, przemysłowego oraz komunalnego; zmiany reżimu hydrologicznego oraz zmiany w sposobie zagospodarowania terenu.

Ochronie prawnej na terenie gminy Chodzież podlegają również wybrane powierzchnie kompleksów leśnych. Ochrona wybranych terenów leśnych wynika ze specjalnych walorów przyrodniczych, jak również pełnionej funkcji ekologicznej. Dodatkową formą ochrony przyrody jest występowanie licznych pomników przyrody, znajdujących się w głównej mierze w parkach. Najwięcej zachowało się ich w Oleśnicy, Pietronkach, Ratajach i Strzelcach. Punktowo występują również na innych obszarach gminy, np. na cmentarzu w Milczu czy przy drogach w Stróżewie

Niektóre z pomników przyrody charakteryzują się złym stanem zdrowia i wymagają szeregu czynności ochronnych. Jedynym pomnikiem nie będącym drzewem, jest głaz narzutowy znajdujący się niedaleko drogi wojewódzkiej łączącej Chodzież z Czarnkowem.

b) Jakość powietrza

Biorąc pod uwagę ocenę jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia oraz pod kątem ochrony roślin gmina Chodzież zaliczana jest do strefy wielkopolskiej. Przeprowadzona przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim wykazała, że w wyniku ocen za rok 2016 pod kątem stężeń: pyłu PM 2,5, Pyłu PM 10, Benzo(a)Pirenu oraz ozonu - zaliczono je do klasy C. Oznacza to, że w województwie odnotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu tych substancji, co wymaga konieczności wyznaczenia obszarów przekroczeń i opracowania programów ochrony powietrza. Należy zaznaczyć, że niektóre zanieczyszczenia występują jedynie sezonowo. Stężenie Pyłu PM 10 wykazuje wyraźną zmienność sezonową wyłącznie w okresie zimowym (grzewczym). Dlatego w celu ograniczania emisji szkodliwych, należy przeprowadzić

szereg inwestycji związanych z wymianą starych i nie ekologicznych systemów ogrzewania na nowoczesne kotły opalane gazem ziemnym bądź biomasą.

Pozostałe badane wskaźniki stężeń nie odnotowały przekroczeń stężeń i dostały klasę A. Nie powodują one żadnych zagrożeń dla zdrowia a ich występowanie jest znikome.

Tabela 24: Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa Sfery	Symbol klasy sfery dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	Pył PM 2,5	Pył PM 10	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
sfera wielkopolska	A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	C

Źródło: Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Wielkopolskim za rok 2016.

c) **Złoża naturalne**

Na terenie gminy Chodzież znajdują się zasoby naturalne piasku i żwiru, które są eksploatowane w kopalni Kamionka II, natomiast w pozostałych kopalniach: Nietuszkowo oraz Oleśnica DW zasoby są rozpoznane szczegółowo, ale na chwilę obecną nie są one wydobywane.

d) **Wody powierzchniowe i podziemne**

Wody powierzchniowe

Stanem czystości wód powierzchniowych na obszarze gminy Chodzież zajmuje się Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. W latach 2009-2010 monitoringiem zostały objęte następujące ciekі mające dopływ do rzeki Noteć:

o **Bolemka w Ciszewie**

Stan jakości wody oceniany był poniżej normy. Ma na to wpływ spływ wód powierzchniowych z obszarów rolniczych oraz miejskich, a także zanieczyszczenia wynikające z odprowadzeniem ścieków. Biorąc pod uwagę stopień zanieczyszczenia tej rzeki, można określić ją mianem najbardziej zanieczyszczonego dopływu rzeki Noteć

- **Rzeka Borka**

Borka jest lewostronnym dopływem Boleмки, która w pewnym momencie łączy się z nią, tworząc wspólny dopływ do Noteci. Rzeka ta jest silnie zagospodarowana w zalewnię pod kątem hodowli ryb.

Naturalną sieć hydrograficzną uzupełnia jest o system rowów melioracyjnych i kanałów w obrębie doliny Noteci. Jest to bardzo skomplikowany system składający się z olbrzymiej ilości rowów o przebiegu prostopadłym, równoległym lub skośnym w stosunku do osi Pradoliny. Do największych kanałów należy zaliczyć Kanał Milcz, Kanał Strzelecki, Kanał Szkolny, Kanał Zacharzyński. Również ujściowy fragment rzeki Boleмки ma charakter kanału.

Ogólna powierzchnia jezior występujących na terenie gminy wynosi 17,75 ha. Jeziora znajdujące się na terenie gminy nie były objęte w minionych latach badaniami batymetrycznymi. Największym jeziorem jest Słomka 7,26 ha, natomiast najmniejszym jeziorem jest Lin o łącznej powierzchni 2,83 ha.

Wody podziemne

Na obszarze gminy zaleganie wód podziemnych pierwszego poziomu kształtuje się odmiennie w pradolinie i w obszarze wysoczyzny. W obszarze pradoliny wody te zalegają bardzo płytko. Istotny wpływ na kształtowanie stanów wód podziemnych w tym obszarze mają stany w rzece Noteci. Na przeważającej części obszaru wysoczyzny wody pierwszego poziomu wodonośnego zalegają na głębokości 2 – 5 m. Większą głębokość zalegania tych wód stwierdzono na zachód od Chodzieży, w rejonie wznórz czołowo morenowych powyżej 30 m oraz w strefie przyległej do pradoliny – 10 do 20 m. Na terenie gminy zlokalizowane są 2 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych:

- GZWP nr 138 Pradolina Toruń-Eberswalde
- GZWP nr 139 Dolina Kopalna Smogulec-Margonin

Tereny zalewowe

Na terenie gminy Chodzież można wskazać szereg terenów zalewowych, których ukształtowanie sprawia, że dane obszary znajdują się pod wodą. Największy obszar,

zagrożony podtopieniami znajduje się w północnej części gminy, wzdłuż rzeki Noteć. Problemem tym zagrożone są również inne tereny, głównie te, których obszary położone wzdłuż mniejszych cieków wodnych, bądź miejsc znajdujących się nieopodal zbiorników wodnych. Obecny stan zagospodarowania przestrzennego w gminie sprawia, że na jej obszarach istnieje bardzo duża ilość rowów i kanałów, które zmniejszają ryzyko zalania obszarów gminy. Bardzo istotnym faktem jest również to, iż na terenach w których istnieje możliwość podtopień, nie występują osady ludzkie. Dlatego skutki ewentualnych powodzi nie mają znaczącego wpływu na życie mieszkańców.

e) Gospodarka odpadami

W indywidualnych gospodarstwach domowych odpady stałe gromadzone są z wykorzystaniem pojemników 120 i 240 l., lub większych w przypadku nieruchomości niezamieszkałych. Ponadto odpady muszą być segregowane do odpowiednich worków o różnych kolorach:

- Niebieski: papier (gazety, książki, zeszyty, katalogi),
- Zielony: szkło (butelki ze szkła barwionego i bezbarwnego, szklane opakowania po kosmetykach),
- Żółty: plastik (zgniecione i puste butelki bez nakrętek, reklamówki, worki).

Usuwaniami odpadów stałych zajmuje się Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. Kopaszyn – Toniszewo Nowe w gminie Wągrowiec. Na koniec grudnia 2016 roku, zebrano 1274,88 ton odpadów zmieszanych oraz 316,15 odpadów zbieranych selektywnie. Ogółem zebrano 1591,03 ton odpadów, co jest wynikiem niższym od roku poprzedniego o 73,77 ton (4%).

Według danych z analizy gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Chodzież za rok 2016 odzyskano do ponownego użycia 54% papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz 100% odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

Na terenie gminy Chodzież występują również budynki posiadające pokrycia dachowe z płyt azbestowo-cementowych. Najwyższy wskaźnik występowania budynków pokrytych eternitem występuje w takich jednostkach analitycznych jak:

Milcz, Konstantynowo oraz Zacharzyn. Zgodnie z wieloletnim Programem oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032, powinien zostać on usunięty ze względu na negatywne oddziaływanie na zdrowie oraz środowisko.

Tabela 25. Liczba budynków pokrytych płytami azbestowo-cementowymi w poszczególnych jednostkach analitycznych

Jednostka analityczna	Liczba budynków pokrytych płytami azbestowo-cementowymi	
	Ogółem	Na 100 gospodarstw domowych
Konstantynowo	20	25
Milcz	67	30
Nietuszkowo	2	2
Oleśnica	19	15
Pietronki	5	10
Podanin	25	15
Rataje	43	15
Stróżewo	15	19
Stróżewice	12	10
Strzelce	52	20
Zacharzyn	67	28
GMINA	326	19

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Chodzież, 2016 r.

f) Hałas

Hałas występuje w środowisku naturalnym spowodowany jest ludzką działalnością. Można rozróżnić następujące typy hałasu:

- Hałas komunikacyjny
- Hałas przemysłowy

Czynnikiem wpływającym na poziom hałasu komunikacyjnego znaczący wpływ ma natężenie, płynność ruchu oraz ukształtowanie terenu przez który droga przechodzi. Hałas komunikacyjny ma dominujący wpływ na klimat akustyczny środowiska. Poziom dźwięku w środkach komunikacji drogowej i kolejowej mieści się w przedziale od 75 do

95 Db. Na terenie gminy Chodzież hałas komunikacyjny związany jest głównie z drogą krajową nr 11 oraz drogami wojewódzkimi, w których występuje największe natężenie ruchu. Na hałas w tym rejonie wpływa również linia kolejowa nr 354 łącząca Poznań z Piłą. Choć nie przeprowadzono dokładnych badań ukazujących skalę problemu, można przypuszczać, że w okresie letnim zaobserwowano wzmożony ruch pojazdów, co skutkuje większym natężeniem problemu.

Czynnikami wpływającym na poziom hałasu przemysłowego są zakłady przemysłowe, które generują wysoki hałas a przy tym zanieczyszczają środowisko. Na terenie gminy Chodzież występuje mała liczba zakładów, dlatego ryzyko dopuszczalnego przekroczenia hałasu nie występuje.

3.7. Podsumowanie diagnozy

Podsumowania diagnozy dokonano w formie tabeli z wyszczególnieniem wszystkich zjawisk negatywnych pojawiających się w gminie Chodzież.

Tabela 26: Zestawienie zjawisk kryzysowych występujących w poszczególnych sferach na terenie gminy Chodzież.

Sfera	Problemy
Sfera społeczna	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie liczby urodzeń spowodowane spadkiem dzietności kobiet, - wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym skutkujący starzeniem się społeczeństwa - wysoki udział kobiet w ogólnej liczbie osób pozostających bez zatrudnienia, - duży udział osób korzystających z pomocy społecznej, - zmniejszająca się liczba imprez kulturalnych, - niskie wykształcenie części mieszkańców gminy Chodzież,
Sfera gospodarcza	<ul style="list-style-type: none"> - niska przedsiębiorczość mieszkańców
Sfera przestrzenno-	<ul style="list-style-type: none"> - zły stan obiektów objętych ochroną,

funkcjonalna	- mała liczba obiektów użyteczności publicznej w niektórych jednostkach analitycznych
Sfera techniczna	- brak przyłączy kanalizacyjnych w niektórych jednostkach analitycznych, - występowanie budynków generujących niską emisję
Sfera środowiskowa	- hałas komunikacyjny wynikający z transportu drogowego kolejowego, -występowanie budynków pokrytych płytami azbestowo-cementowymi

Źródło: Opracowanie własne.

IV. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

W celu przeprowadzenia analizy natężenia zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach Gminy Chodzież opracowano zestaw wskaźników w sferze społecznej oraz gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Tabela 27: Zestawienie wskaźników zastosowanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego.

Sfera	Wskaźnik	Stymulanta/ destymulanta
Spoleczna	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (os./100 mieszkańców jednostki analitycznej)	Destymulanta
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (os./100 mieszkańców jednostki analitycznej)	Destymulanta
	Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (szt./100 mieszkańców jednostki analitycznej)	Destymulanta

	analitycznej)	
Gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (szt./100 mieszkańców jednostki analitycznej)	Stymulanta
Przestrzenno-funkcyjna	Liczba obiektów użyteczności publicznej na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (szt./100 mieszkańców jednostki analitycznej)	Stymulanta
	Liczba organizacji pozarządowych świadczących usługi społeczne na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (szt./100 mieszkańców jednostki analitycznej)	Stymulanta
	Powierzchnia urządzonych terenów zielonych na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (ha/100 mieszkańców jednostki analitycznej)	Stymulanta
Techniczna	Liczba budynków generujących niskie emisje na 100 gospodarstw domowych jednostki analitycznej (szt./100 gospodarstw domowych)	Destymulanta
Środowiskowa	Liczba budynków pokrytych płytami azbestowo-cementowymi na 100 gospodarstw domowych jednostki analitycznej (szt./100 gospodarstw domowych jednostki analitycznej)	Destymulanta

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodzież, 2016 r.

Powyższe wskaźniki posłużyły w niniejszym rozdziale do wyznaczenia obszaru zdegradowanego. Aby obiektywnie porównać jednostki analityczne podlegające diagnozie, a tym samym precyzyjne i jednoznacznie wskazać obszary wymagające interwencji zastosowano wskaźnik Perkala. Jest to jedna z metod porządkowania liniowego charakteryzująca się układaniem obiektów w kolejności, co pozwala porównywać badane obiekty i hierarchizować je względem siebie¹.

¹ Parysek, J. J., Wojtasiewicz L., 1979. Metody analizy regionalnej i metody planowania regionalnego, Studia KPZK PAN, t. 69, Państwowe Wydawn. Nauk.

Wcześniej jednak konieczna była standaryzacja zmiennych, w celu eliminacji jednostek miary i wyrównania wartości zmiennych. Standaryzacja zmiennych została dokonana zgodnie ze wzorami:

$$Z_{ik} = \frac{X_{ik} - \bar{X}_k}{S_k} \text{ dla stymulant}^2$$

$$Z_{ik} = - \frac{X_{ik} - \bar{X}_k}{S_k} \text{ dla destymulant}^3$$

Gdzie:

Z_{ik} – standaryzowana wartość k-tej zmiennej w i-tej jednostce,

X_{ik} - wartość cechy k w i-tej jednostce,

\bar{X}_k – średnia arytmetyczna k-tej zmiennej,

S_k – odchylenie standardowe k-tej zmiennej.

W ten sposób uzyskane zestandaryzowane zmienne tworzą macierz zmiennych opisujących wszystkie 11 jednostek analitycznych. Kolejnym krokiem było obliczenie wskaźnika Perkala według wzoru:

$$WP = \frac{1}{n} \sum_{k=1}^n y'_{ij}$$

Gdzie:

WP – wskaźnik Perkala,

n – ilość obiektów zmiennej n,

y'_{ij} – standaryzowana wartość j-tej cechy w i-tym obiekcie, po standaryzacji

Na podstawie uzyskanych wartości syntetycznego miernika Perkala przeprowadzono klasyfikację jednostek analitycznych w Gminie Chodzież ze względu na poziom rozwoju społeczno - gospodarczego. Podstawą uzyskania klasy są przedziały, jakie przyjmuje wskaźnik w oparciu o średnią arytmetyczną i odchylenie standardowe. Klasy badanych obiektów uzyskuje się, wykorzystując następujący schemat⁴:

² Stymulanty to zmienne, których **rosnące** wartości są oceniane pozytywnie z punktu widzenia danego zjawiska.

³ Destymulanty to zmienne, których **malejące** wartości są oceniane pozytywnie z punktu widzenia danego zjawiska.

⁴ Pluta W., 1986. Wielowymiarowa analiza porównawcza w modelowaniu ekonometrycznym, PWN, Warszawa.

Klasa	Przedział	Poziom rozwoju
I	$WP > \sum \bar{X} + \frac{s}{2}$	bardzo dobry
II	$\sum \bar{X} + \frac{s}{2} > WP > \sum \bar{X} - \frac{s}{2}$	przeciętny
III	$WP < \sum \bar{X} - \frac{s}{2}$	niedostateczny

Kolorem **zielonym** znaczone obszary, dla których wskaźnik przyjął wartość większą niż wartość sumy średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego. Kolorem **żółtym** oznaczono jednostki analityczne, dla których wskaźnik przyjął wartość w przedziale pomiędzy sumą średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego oraz różnicą średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego. Wartości, dla których wskaźnik Perkala jest mniejszy od wartości różnicy średniej i połowy odchylenia standardowego oznaczono kolorem **czerwonym**.

➤ Sfera społeczna

Tabela 28: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze społecznej

Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba osób bezrobotnych			Liczba osób korzystających z pomocy społecznej			Liczba popełnionych przestępstw			Wskaźnik Perkala
		Ogółem	Na 100 mieszkańców w	Wartość standaryzowana	Ogółem	Na 100 mieszkańców	Wartość standaryzowana	Ogółem	Na 100 mieszkańców	Wartość standaryzowana	
Konstantynowo	272	17	6,2500	0,0857	10	3,6765	0,5482	3	1,1029	0,6209	0,4183
Milcz	773	29	3,7516	0,4555	50	6,4683	-0,5692	24	3,1048	-0,5098	-0,2078
Nietuszkowo	357	23	6,4426	0,0572	18	5,0420	0,0016	14	3,9216	-0,9711	-0,3041
Oleśnica II	428	16	3,7383	0,4575	12	2,8037	0,8975	28	6,5421	-2,4512	-0,3654
Pietronki	167	38	22,7545	-2,3567	14	8,3832	-1,3357	2	1,1976	0,5675	-1,0417
Podanin	572	10	1,7483	0,7520	12	2,0979	1,1800	18	3,1469	-0,5335	0,4662
Rataje	987	13	1,3171	0,8158	28	2,8369	0,8843	8	0,8105	0,7861	0,8287
Stróżewo	267	48	17,9775	-1,6498	28	10,4869	-2,1777	6	2,2472	-0,0254	-1,2843
Stróżewice	396	29	7,3232	-0,0731	25	6,3131	-0,5071	2	0,5051	0,9586	0,1261
Strzelce	898	18	2,0045	0,7140	36	4,0089	0,4152	5	0,5568	0,9294	0,6862
Zacharyn	826	15	1,8160	0,7419	28	3,3898	0,6629	9	1,0896	0,6285	0,6778
GMINA	5943	256	4,3076	0,3732	261	4,3917	0,2619	119	2,0024	0,1129	0,2493
Wartość średnia			6,8294			5,0461			2,2023		0,0000
Odchylenie standardowe			6,7572			2,4984			1,7705		0,6761

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodzież za rok 2016.

➤ Sfera gospodarcza

Tabela 29: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze gospodarczej

Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba podmiotów gospodarczych			Wskaźnik Perkala
		Ogółem	Na 100 mieszkańców	Wartość standaryzowana	
Konstantynowo	272	5	1,8382	-0,4252	-0,4252
Milcz	773	15	1,9405	-0,3975	-0,3975
Nietuszkowo	357	4	1,1204	-0,6194	-0,6194
Oleśnica II	428	21	4,9065	0,4052	0,4052
Pietronki	167	1	0,5988	-0,7606	-0,7606
Podanin	572	23	4,0210	0,1655	0,1655
Rataje	987	138	13,9818	2,8612	2,8612
Stróżewo	267	11	4,1199	0,1923	0,1923
Stróżewice	396	3	0,7576	-0,7176	-0,7176
Strzelce	898	2	0,2227	-0,8624	-0,8624
Zacharzyn	826	33	3,9952	0,1585	0,1585
GMINA	5943	256	4,3076	0,2431	0,2431
Wartość średnia			3,4093		0,0000
Odchylenie standardowe			3,6951		1,0000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodzież za rok 2016.

➤ Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Tabela 30: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba obiektów użyteczności publicznej			Liczba organizacji pozarządowych świadczących usługi społeczne			Powierzchnia urządzonych terenów zielonych			Wskaźnik Perkala
		Ogółem	Na 100 mieszkańców	Wartość standaryzowana	Ogółem	Na 100 mieszkańców	Wartość standaryzowana	Ogółem (m2)	Na 100 mieszkańców	Wartość standaryzowana	
Konstantynowo	272	3	1,1029	-0,3911	1	0,3676	0,2749	1,47	0,5404	-0,3235	-0,1466
Milcz	773	7	0,9056	-0,5395	3	0,3881	0,3399	11,13	1,4398	1,3461	0,3822
Nietuszkowo	357	4	1,1204	-0,3780	0	0,0000	-0,8931	4,03	1,1289	0,7688	-0,1674
Oleśnica II	428	4	0,9346	-0,5177	1	0,2336	-0,1508	7,49	1,7500	1,9218	0,4178
Pietronki	167	9	5,3892	2,8312	0	0,0000	-0,8931	0,13	0,0778	-1,1822	0,2520
Podanin	572	9	1,5734	-0,0374	3	0,5245	0,7731	0,23	0,0402	-1,2521	-0,1721
Rataje	987	12	1,2158	-0,3063	1	0,1013	-0,5712	10,26	1,0395	0,6030	-0,0915
Stróżewo	267	8	2,9963	1,0322	3	1,1236	2,6764	1,74	0,6517	-0,1170	1,1972
Stróżewice	396	3	0,7576	-0,6508	0	0,0000	-0,8931	0,45	0,1136	-1,1158	-0,8865
Strzelce	898	8	0,8909	-0,5505	1	0,1114	-0,5393	4,76	0,5301	-0,3427	-0,4775
Zacharzyn	826	8	0,9685	-0,4922	2	0,2421	-0,1238	4,54	0,5496	-0,3064	-0,3075
GMINA	5943	75	1,2620	-0,2715	15	0,2524	-0,0912	46,23	0,7779	0,1173	-0,0818
Wartość średnia			1,6232			0,2811			0,7147		0,0000
Odchylenie standardowe			1,3302			0,3148			0,5387		0,5234

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodzież za rok 2016.

➤ Sfera techniczna

Tabela 31: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze technicznej

Jednostka analityczna	Liczba gospodarstw domowych	Liczba budynków generujących niskie emisje			Wskaźnik Perkala
		Ogółem	Na 100 gospodarstw domowych	Wartość standaryzowana	
Konstantynowo	79	0	0,0000	0,7749	0,7749
Milcz	225	7	3,1111	0,4856	0,4856
Nietuszkowo	104	0	0,0000	0,7749	0,7749
Oleśnica II	124	37	29,8387	-1,9992	-1,9992
Pietronki	49	0	0,0000	0,7749	0,7749
Podanin	166	17	10,2410	-0,1772	-0,1772
Rataje	287	86	29,9652	-2,0110	-2,0110
Stróżewo	78	2	2,5641	0,5365	0,5365
Stróżewice	115	0	0,0000	0,7749	0,7749
Strzelce	261	21	8,0460	0,0269	0,0269
Zacharzyn	240	19	7,9167	0,0389	0,0389
GMINA	1728	189	10,9375	-0,2420	-0,2420
Średnia			8,3348		0,0000
Odchylenie Standardowe			10,7562		1,0000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodzież za rok 2016.

➤ Sfera środowiskowa

Tabela 32: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze środowiskowej

Jednostka analityczna	Liczba gospodarstw domowych	Liczba budynków pokrytych płytami azbestowo - cementowymi			Wskaźnik Perkala
		Ogółem	Na 100 gospodarstw domowych	Wartość standaryzowana	
Konstantynowo	79	20	25,3165	-1,0134	-1,0134
Milcz	225	67	29,7778	-1,5761	-1,5761
Nietuszkowo	104	2	1,9231	1,9370	1,9370
Oleśnica II	124	19	15,3226	0,2470	0,2470
Pietronki	49	5	10,2041	0,8926	0,8926
Podanin	166	25	15,0602	0,2801	0,2801
Rataje	287	43	14,9826	0,2899	0,2899
Stróżewo	78	15	19,2308	-0,2459	-0,2459
Stróżewice	115	12	10,4348	0,8635	0,8635
Strzelce	261	52	19,9234	-0,3333	-0,3333
Zacharzyn	240	67	27,9167	-1,3414	-1,3414
GMINA	1728	327	18,9236	-0,2072	-0,2072
Wartość średnia			17,2811		0,0000
Odchylenie standardowe			7,9287		1,0000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodzież za rok 2016.

Tabela 33: Zestawienie wartości wskaźnika Perkala w poszczególnych sferach.

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcyjna	Sfera techniczna	Sfera środowiskowa
Konstantynowo	0,4183	-0,4252	-0,1466	0,7749	-1,0134
Milcz	-0,2078	-0,3975	0,3822	0,4856	-1,5761
Nietuszkowo	-0,3041	-0,6194	-0,1674	0,7749	1,9370
Oleśnica II	-0,3654	0,4052	0,4178	-1,9992	0,2470
Pietronki	-1,0417	-0,7606	0,2520	0,7749	0,8926
Podanin	0,4662	0,1655	-0,1721	-0,1772	0,2801
Rataje	0,8287	2,8612	-0,0915	-2,0110	0,2899
Stróżewo	-1,2843	0,1923	1,1972	0,5365	-0,2459
Stróżewice	0,1261	-0,7176	-0,8865	0,7749	0,8635
Strzelce	0,6862	-0,8624	-0,4775	0,0269	-0,3333
Zacharzyn	0,6778	0,1585	-0,3075	0,0389	-1,3414
Gmina	0,2493	0,2431	-0,0818	-0,2420	-0,2072
Wartość średnia	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
Odchylenie standardowe	0,6761	1,0000	0,5234	1,0000	1,0000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodzież, 2016 r.

Największa liczba zjawisk negatywnych w sferze społecznej występuje w 3 następujących jednostkach analitycznych:

- Oleśnica II,
- Pietronki,
- Stróżewo

Dwie z w/w jednostek analitycznych odznaczają się występowaniem zjawisk kryzysowych również w przynajmniej jednej z pozostałych sfer. Dlatego też, jako obszar zdegradowany wyznaczono następujące jednostki analityczne:

- Oleśnica II,
- Pietronki.

Tabela 34: Zestawienie wartości wskaźnika Perkala dla jednostek wyznaczonego obszaru zdegradowanego w poszczególnych sferach.

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	Sfera środowiskowa
Oleśnica II	-0,3654	0,4052	0,4178	-1,9992	0,2470
Pietronki	-1,0417	-0,7606	0,2520	0,7749	0,8926

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodzież, 2016r.

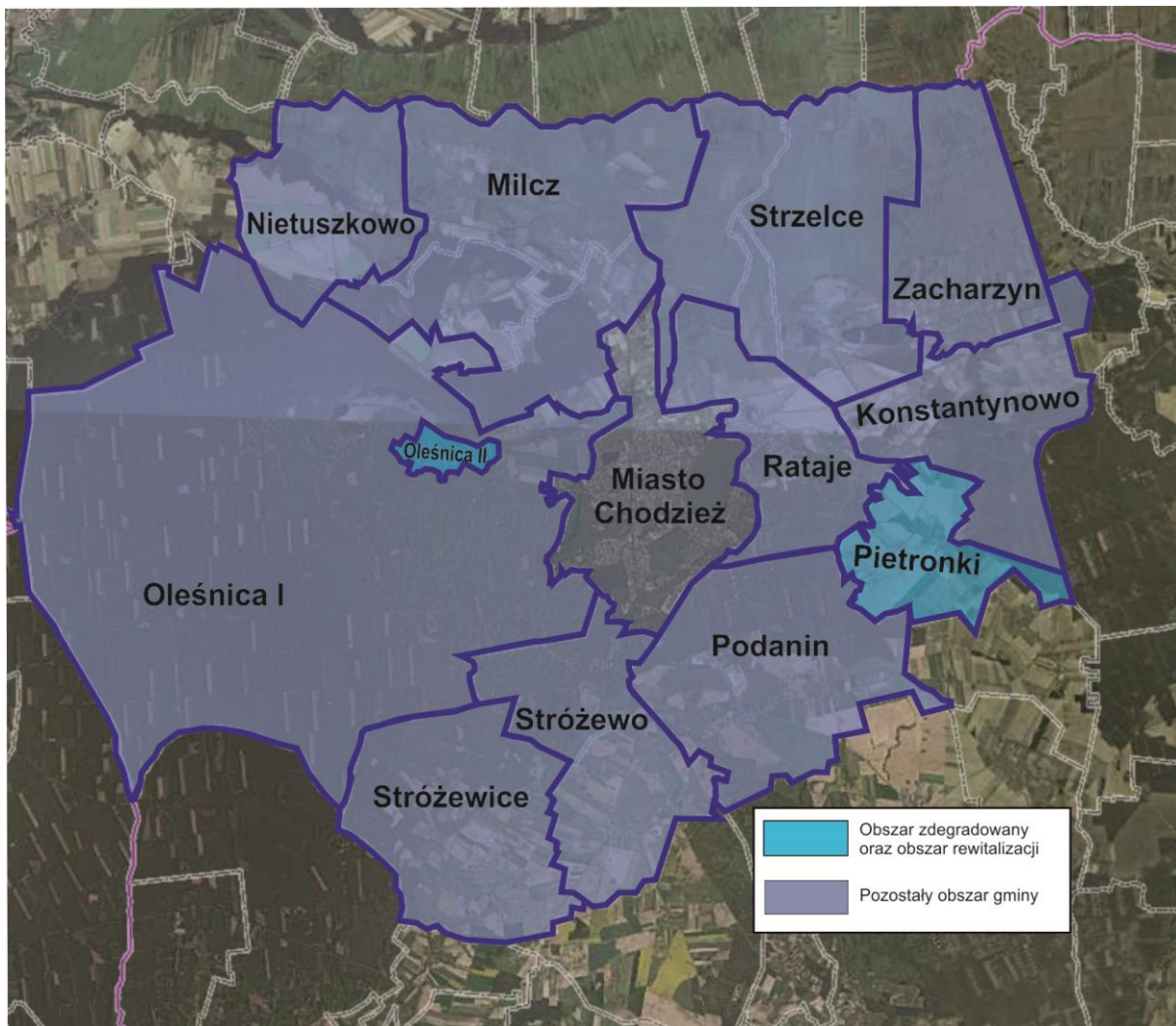
Wyznaczony obszar zdegradowany zajmuje powierzchnię 780,69 ha, co stanowi 3,67 % powierzchni gminy oraz obejmuje 595 osób, które stanowią 10,01 % ludności gminy.

Tabela 35: Zestawienie liczby ludności oraz powierzchni wyznaczonego obszaru zdegradowanego.

Jednostka analityczna	Liczba ludności (os.)	Powierzchnia (ha)
Oleśnica II	428	85,82
Pietronki	167	694,87
Suma	595	780,69

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodzież, 2016 r.

Mając na uwadze obowiązujące normy dotyczące obszaru rewitalizacji (obejmowanie 20% powierzchni i 30% ludności gminy) należy zauważyć, że wskazany obszar zdegradowany spełnia wymagane ograniczenia, dlatego też wyznacza się go jako **obszar rewitalizacji**.

Rysunek 5: Obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji na terenie Gminy Chodzież.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.gov.pl

V. Pogłębiona diagnoza podobszarów rewitalizacji

Oleśnica II

Rysunek 6: Obszar rewitalizacji na terenie jednostki analitycznej Oleśnica II.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.gov.pl

Oleśnica II to jednostka analityczna zlokalizowana w zachodniej części gminy Chodzież. Graniczy z takimi miejscowościami jak Milcz, Chodzież oraz Stróżewo. Zajmuje powierzchnię 85,82 ha oraz zamieszkiwana jest przez 428 osób. W centralnej części wsi znajduje się ścisła zabudowa blokowa, natomiast na obrzeżach istnieje zabudowa jednorodzinna. Na terenie analizowanego obszaru zlokalizowane są zwarte kompleksy przestrzenne, które tworzą zespoły pałacowo-parkowe wraz z folwarkiem.

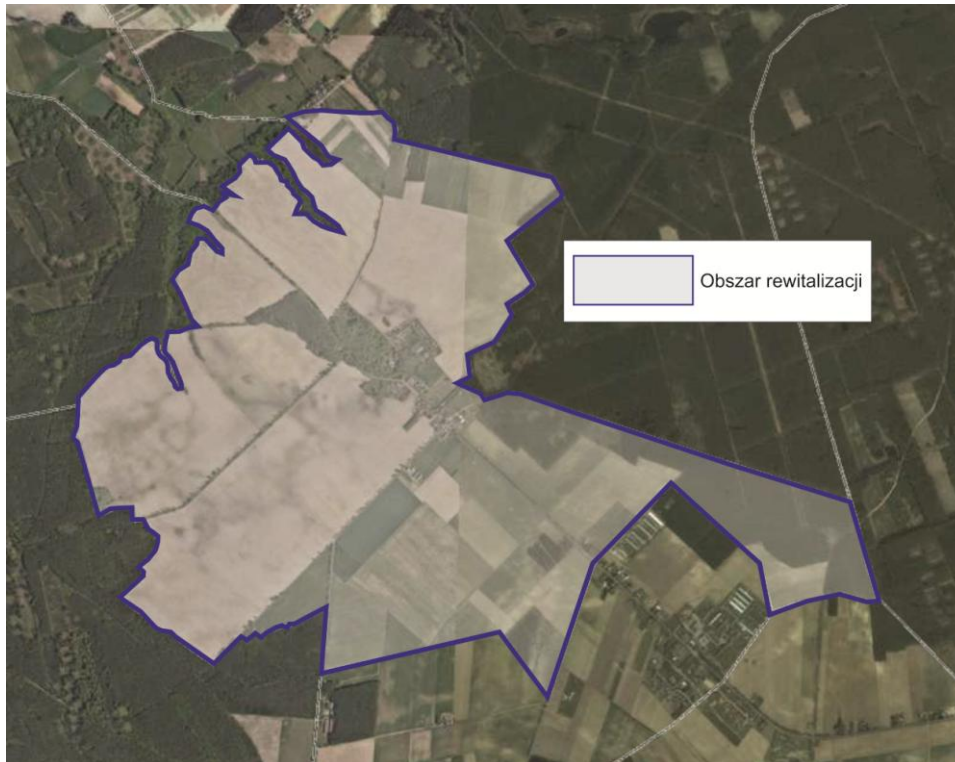
W sferze społecznej największy problem stanowi duża liczba popełnionych przestępstw. W przeliczeniu na 100 osób, ilość przestępstw wynosi 6,54. Jest to najwyższa wartość tego wskaźnika na tle całej gminy. Wynikać to może z długotrwałego bezrobocia oraz ubóstwa mieszkańców obszaru rewitalizacji. W Oleśnicy II brakuje również działań mających na celu podniesienie kompetencji oraz rozwoju

przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji, a także działań promujących zdrowy tryb życia. Oleśnica II to obszar popegeerowski, na którym pracownicy Urzędu Gminy oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zaobserwowali występowanie zatargów oraz konfliktów pomiędzy stałymi mieszkańcami a nowoprzybyłymi osadnikami, co wynika z braku działań mających na celu integrację i budowę tożsamości społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Do największych problemów w sferze technicznej zalicza się dużą liczbę budynków generujących niską emisję. W przeliczeniu na 100 gospodarstw domowych wnosi on 30, stanowi najwyższą wartość na tle całej gminy.

Na terenie analizowanej jednostki istnieje przedszkole publiczne, szkoła podstawowa, której poziom nauczania nie jest wystraszająco wysoki, co powoduje występowanie problemów w edukacji u dzieci. Istnieje również świetlica, której stan nie jest zadowalający i wymaga remontu. W sferze przestrzenno-funkcjonalnej problem stanowi mała liczba obiektów użyteczności publicznej, która w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi 0,93. Ma to negatywny wpływ na integrację społeczności obszarów rewitalizacji (w szczególności dzieci, młodzieży i osób starszych), ze względu na niewielką liczbę miejsc do prowadzenia różnego rodzaju kursów oraz zajęć edukacyjnych oraz prowadzenia działań kulturalnych zwiększających integrację mieszkańców oraz lokalną tożsamość.

Pietronki

Rysunek 7: Obszar rewitalizacji na terenie jednostki analitycznej Pietronki.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.gov.pl

Miejscowość Pietronki jest najmniejszą jednostką analityczną, ponieważ zajmuje 3,26% powierzchni całej gminy, przy czym liczy 167 mieszkańców. Zlokalizowana jest we wschodniej części gminy Chodzież. Graniczy z takimi miejscowościami jak Konstantynowo, Podanin oraz Chodzież.

W strefie społecznej największy problem stanowi duży udział osób bezrobotnych, który wynosi 22,75 osób w przeliczeniu na 100 mieszkańców i jest jednym z najwyższych wskaźników w całej gminie. Brak stałego źródła dochodu, znaczące pogorszenie się poziomu życia czy też bezskuteczne i długotrwałe poszukiwanie zatrudnienia przyczyniają się do poczucia bezradności, braku wiary we własne możliwości, a nawet depresji, czy też choroby alkoholowej. Należy zauważyć, że osoby bezrobotne często czują się osamotnione czy też wykluczone z kręgu rodzinnego oraz społecznego.

Kolejnym wskaźnikiem o wysokiej wartości jest udział osób korzystających z pomocy społecznej, który w przeliczeniu na 100 osób wynosi 8,38. Na obszarze rewitalizacji brakuje działań zapobiegających nałogom oraz promujących zdrowy styl życia i płynące z niego korzyści.

Do problemów w sferze gospodarczej zalicza się małą liczbę podmiotów gospodarczych, która w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi 0,8. Wskaźnik ten jest najniższy w całej gminie i przyczynia się w dużej mierze do nasilenia bezrobocia ze względu na niewielką liczbę oferowanych miejsc pracy.

Na terenie analizowanego obszaru rewitalizacji, porównując do innych jednostek analitycznych, zlokalizowana jest duża liczba obiektów użyteczności publicznej jednak ich stan, podobnie jak stan jakości przestrzeni publicznej, nie jest zadowalający. Wiele istniejących obiektów wymaga odnowy oraz dostosowania do potrzeb niepełnosprawnych oraz osób starszych. Kolejną niedogodnością jest niewielka powierzchnia urządzonych terenów. Zajmuje powierzchnię zaledwie 0,13 ha, co w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi 0,08. Niska aktywność społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji wynika z braku zaangażowania i poczucia społecznej tożsamości. Mieszkańcy z powodu problemów rodzinnych i trudności codziennego życia nie są wystarczająco zmotywowani do nawiązywania nowych stosunków międzyludzkich czy też pogłębiania istniejących relacji.

VI. Wizja i cele programu rewitalizacji

6.1. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji są zintegrowani oraz aktywni społecznie i zawodowo. Kultywacja lokalnej historii i tradycji korzystnie wpływa na sferę kulturową i turystyczną obszarów rewitalizacji.

Zrealizowane projekty umożliwiły mieszkańcom podobszarów rewitalizacji na nawiązanie nowych i pogłębienie istniejących już relacji międzyludzkich. Dzięki temu zmniejszono poczucie osamotnienia i odrzucenia osób wykluczonych, a poprzez działania prowadzone wspólnie dla różnych grup społecznych zwiększono poziom

tolerancji i zrozumienia dla innych członków społeczności lokalnej.

Podczas realizacji zadań i projektów wyznaczonych w programie rewitalizacji powstał nowy obiekt użyteczności publicznej oraz poprawiono stan przestrzeni publicznej. Dzięki działaniom rewitalizacyjnym zwiększono aktywność zawodową i przedsiębiorczość mieszkańców oraz zmniejszono poziom bezrobocia. Powstały również programy mające na celu wyrównanie szans dla dzieci i młodzieży poprzez ich aktywizację oraz wszechstronny rozwój, a także zwrócono uwagę na poprawę zdrowia mieszkańców. Utworzono nowe możliwości wspólnego spędzania wolnego czasu, przez co zmotywowano mieszkańców do aktywnej rekreacji.

6.2. Cele rewitalizacji oraz kierunki działań

Aby ograniczyć występujące na obszarze rewitalizacji zjawiska kryzysowe oraz zrealizować powyższą wizję wyznaczono następujące cele strategiczne i kierunki działań:

CEL I: Poprawa poziomu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Kierunki:

1. Przeciwdziałanie ubóstwu poprzez aktywizację osób bezrobotnych, w szczególności osób długotrwale bezrobotnych oraz bezrobotnych kobiet.
2. Działania na rzecz wzmocnienia integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji, zwłaszcza wśród osób starszych i niepełnosprawnych oraz promocja zdrowego stylu życia.
3. Podnoszenie poziomu nauczania oraz promocja aktywnych form spędzania wolnego czasu wśród dzieci i młodzieży.

CEL II: Podnoszenie jakości przestrzeni publicznej oraz atrakcyjności terenów objętych rewitalizacją.

Kierunki:

1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury społeczno- kulturowej oraz sportowo-turystycznej.
2. Eliminowanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.

VII. Lista podstawowych projektów

W ramach niniejszego programu rewitalizacji gmina Chodzież planuje realizację następujących projektów podstawowych na obszarze rewitalizacji oraz w jednostce analitycznej Stróżewo, która znajduje się poza obszarem rewitalizacji.

Ze względu na największe natężenie negatywnych zjawisk w Stróżewie w sferze społecznej włączono wskazaną jednostkę analityczną do działań w ramach projektów społecznych nr 1: *Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych* i nr 2: *Zwiększanie integracji mieszkańców i budowa tożsamości społecznej lokalnych wspólnot*.

Na podstawie zastosowanej metody wyznaczania obszarów zdegradowanych oraz przy wykorzystaniu doświadczenia, a także wiedzy pracowników Urzędu Gminy Chodzież i GOPS oraz konsultacji społecznych ustalono, że w jednostce sfera społeczna wymaga podjęcia działań zmierzających do niwelowania występujących w niej niekorzystnych zjawisk.

Stróżewo charakteryzuje się wysokim poziomem bezrobocia oraz dużym udziałem osób korzystających z pomocy społecznej, a także niskim poczuciem tożsamości lokalnej. Pomimo starań władz brakuje na obszarze Stróżewa działań lokalnych, które zaangażowałyby mieszkańców do budowania spójnej i trwałej społeczności. W latach 90. XX w. prężnie działał Zespół Ludowy Stróżewianki, który pełnił rolę lokalnego lidera, skupiającego i motywującego mieszkańców do integracji oraz aktywności w życiu publicznym. Wraz z zaprzestaniem działalności mieszkańcy stopniowo stali się bierni i beczynni, co doprowadziło do powolnego rozpadu więzi społecznych. Obecnie, liczba prowadzonych wydarzeń kulturalnych w porównaniu do innych miejscowości na terenie gminy nie jest wystarczająca, co wpływa na słabą integrację mieszkańców jednostki, na brak poczucia tożsamości lokalnej wspólnoty oraz narastające poczucie osamotnienia osób starszych. To pośrednio negatywnie oddziałuje na pozostałe aspekty życia mieszkańców.

Brak lokalnego lidera, który motywowałby mieszkańców do korzystania z ciekawej oferty spędzania wolnego czasu, nie zachęca mieszkańców do rozwoju sfery towarzyskiej, przez co wzmagają się problemy dnia codziennego oraz życia rodzinnego.

Osoby bezrobotne pozostają w poczuciu osamotnienia i bezsilności, które może doprowadzić do niekorzystnych skutków, także dla najbliższych.

Obecnie w Strózewie bardzo dobrze funkcjonuje system szkolnictwa i inicjatyw organizowanych przez miejscową szkołę podstawową, głównie skierowanych do dzieci i młodzieży, które wspierają ich rozwój i edukację. W jednostce brakuje działań zwiększających integrację i poczucie przynależności do wspólnoty, a także przedsięwzięć motywujących osoby bezrobotne do aktywności zawodowej. Brak pomocy i wsparcia ze strony innych osób utwierdza część osób bezrobotnych w poczuciu niskiej samooceny oraz braku chęci zmian. Dlatego też, należy przeprowadzić na terenie Strózewa działania społeczne, które zjednoczą mieszkańców, odbudują relacje między nimi i zmotywują część z nich do podnoszenia kwalifikacji, rozwoju i aktywności zawodowej.

Karta Projektu nr 1		
1.	Tytuł przedsięwzięcia	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych
2.	Miejsce Realizacji	Oleśnica II, Pietronki, Strózewo- poza obszarem rewitalizacji
3.	Podmioty realizujące projekt	Gmina Chodzież PUP w Chodzieży GOPS
4.	Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, Mieszkańcy jednostki analitycznej Strózewo, Pozostali mieszkańcy gminy.
5.	Cel projektu	Celem projektu jest pobudzenie aktywności zawodowej wśród osób bezrobotnych oraz

		<p>motywowanie ich do podjęcia pracy poprzez prowadzenie wspólnych działań Urzędu Gminy i Powiatowego Urzędu Pracy.</p>
6.	Zakres realizowanych zadań	<p>W ramach realizacji projektu zostaną przeprowadzone następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie mobilnych punktów konsultacyjnych. Punkty te będą udzielały informacji o potrzebach lokalnego rynku pracy, oferowanych miejscach zatrudnienia i wymaganych do nich kwalifikacji. Będzie w nich można uzyskać również informację o tym, jakich formalności należy dopełnić podczas zakładania własnej działalności gospodarczej i rozwoju. Punkty te zapewnią dostęp do informacji osobom wykluczonym cyfrowo oraz nie posiadającym możliwości dojazdu do PUP. 2. Zajęcia z doradcami personalnymi i zawodowymi, podczas których mieszkańcy obszaru rewitalizacji będą mogli uzyskać pomoc przy wyborze kierunku rozwoju, poszukiwaniu zatrudnienia, czy też podejmowania nowych wyzwań, w szczególności dla osób długotrwale bezrobotnych, młodych osób bezrobotnych oraz bezrobotnych kobiet. 3. Organizowanie targów przedsiębiorczości, podczas których zostaną przeprowadzone spotkania z przedsiębiorcami oraz specjalistami, którzy będą przekazywać swoją wiedzę i doświadczenie w prowadzeniu własnej działalności. 5. Organizacja kursów językowych, doszkalających i przekwalifikowujących.
7.	Spełniany cel i kierunek LPR	<p>CEL I: Poprawa poziomu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p>

		<p>Kierunek 1: Przeciwdziałanie ubóstwu poprzez aktywizację osób bezrobotnych, w szczególności osób długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych młodych osób oraz bezrobotnych kobiet.</p>
<p>8.</p>	<p>Eliminowane/ niwelowane problemy</p>	<p>Realizacja projektu przyczyni się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie poziomu bezrobocia, - zniwelowania zjawiska ubóstwa, - poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, - zwiększenia komfortu psychicznego beneficjentów projektu, - spadku liczby popełnianych przestępstw oraz występowania patologii społecznej, - zwiększenia poczucia tożsamości lokalnej. <p>Dzięki zaplanowanym działaniom osoby objęte rewitalizacją staną się bardziej aktywni zawodowo oraz zostaną zmotywowani do podejmowania działań na rzecz poprawy warunków bytowych swoich rodzin.</p> <p>Poprzez różnorodne formy zdobywania nowych umiejętności, każda z grup dotkniętych bezrobociem, będzie mogła skorzystać z zaplanowanych przedsięwzięć.</p> <p>Projekt zakłada, w szczególności pomoc osobom długotrwale bezrobotnym, młodym osobom bezrobotnym oraz bezrobotnym kobietom, które często po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia.</p> <p>Osoby bezrobotne nie posiadają wystarczającej motywacji do angażowania się w nowe wyzwania, dlatego w ramach projektu zaplanowano także spotkania z doradcami personalnymi, którzy w odpowiedni sposób</p>

			<p>zachęca każdą z grup osób bezrobotnych do aktywności zawodowej i świadomych wyborów, związanych z dalszą ścieżką zawodową. Dzięki temu osoby bezrobotne zdobędą lub zwiększą wiarę we własne możliwości.</p> <p>Wzrost aktywności zawodowej, poziomu przedsiębiorczości pozytywnie wpłynie na jakość życia mieszkańców. Zostanie zniwelowany problem związany z pauperyzacją społeczeństwa oraz zmniejszy się liczba wykroczeń i przestępstw, które najczęściej wynikają z ubóstwa.</p> <p>Wspólne uczestnictwo osób bezrobotnych w zaplanowanych działaniach przyczyni się również do budowania wśród nich poczucia przynależności do wspólnoty oraz chęci działania dla dobra lokalnej społeczności.</p>
9.	Zintegrowanie z innymi projektami⁵		Projekt jest zintegrowany z projektem nr 2: <i>Zwiększenie integracji mieszkańców i budowa tożsamości społecznej lokalnych wspólnot.</i>
10.	Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba utworzonych mobilnych punktów konsultacyjnych: 3 - Liczba zorganizowanych zajęć z doradcami: 50 - Liczba zorganizowanych targów: 4 - Liczba zorganizowanych kursów: 20
		Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób bezrobotnych korzystających z mobilnych punktów konsultacyjnych: 120 - Liczba osób bezrobotnych uczestnicząca w zajęciach z doradcami: 80

⁵ Szczegółowy opis zintegrowania zaplanowanych projektów podstawowych oraz uzupełniających zamieszczono w rozdz. IX *Charakterystyka projektów zintegrowanych.*

			- Liczba osób bezrobotnych , które wzięły udział w targach: 120 - Liczba osób bezrobotnych, które odbyły kurs: 20
11.	Szacowana wartość projektu		130.000,00 zł
12.	Źródła finansowania		EFS, Urząd Gminy Chodzież
13.	Okres realizacji		2018- 2020

Karta Projektu nr 2		
1.	Tytuł przedsięwzięcia	Zwiększanie integracji mieszkańców i budowa tożsamości społecznej lokalnych wspólnot
2.	Miejsce Realizacji	Oleśnica II, Pietronki, Stróżewo- poza obszarem rewitalizacji
3.	Podmioty realizujące projekt	Gmina Chodzież
4.	Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, Mieszkańcy jednostki analitycznej Stróżewo, Pozostali mieszkańcy gminy.
5.	Cel projektu	Celem projektu jest zwiększenie aktywności i integracji społecznej mieszkańców. Realizowane w ramach projektu działania mają zachęcić mieszkańców do współpracy, nawiązywania

		i pogłębiania relacji międzyludzkich, a w konsekwencji utworzenia spójnej i trwałej społeczności lokalnej.
6.	Zakres realizowanych zadań	<p>W ramach realizacji celu projektu zostaną przeprowadzone następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja integracyjnych imprez lokalnych- tematyka imprez będzie związana z lokalnymi tradycjami oraz historią. Już na etapie przygotowań widoczna będzie współpraca mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz instytucji kultury. 2. Akcje społeczne podczas, których mieszkańcy będą wspólnie wykonywać prace na rzecz wspólnego dobra, np. zagospodarowanie zaniedbanych obszarów zielonych, odmalowanie ogrodzeń. 3. Spotkania tematyczne- podczas, których mieszkańcy będą mogli dzielić się swoimi zainteresowaniami oraz rozwijać je, przekazywać swoją wiedzę i umiejętności innym osobom, np. spotkania czytelnicze, wieczory kinowe, spotkania międzypokoleniowe. 4. Wydarzenia sportowe- w ramach, których będą organizowane gry i zawody drużynowe, w tym dla dzieci, młodzieży, osób starszych i niepełnosprawnych. 5. Festiwale muzyczne- dzięki, którym mieszkańcy będą mogli zaprezentować swoje umiejętności gry na instrumentach muzycznych oraz zdolności wokalne.
7.	Spełniany cel i kierunek	CEL I: Poprawa poziomu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

		<p>Kierunek 2: Działania na rzecz wzmocnienia integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji, zwłaszcza wśród osób starszych i niepełnosprawnych oraz promocja zdrowego stylu życia.</p>
<p>8.</p>	<p>Eliminowane/ niwelowane problemy</p>	<p>Realizacja zaplanowanych działań pozwoli na eliminację lub zniwelowanie następujących problemów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niskie poczucie przynależności do wspólnoty, - brak społecznej tożsamości mieszkańców, - osamotnienie osób starszych, - słaba aktywność mieszkańców w życiu gminy, - negatywne relacje między mieszkańcami, - brak różnorodnej oferty form spędzania wolnego czasu. <p>Realizacja projektu zapewni mieszkańcom możliwość korzystania z ciekawej oferty spędzania wolnego czasu.</p> <p>Zaplanowane przedsięwzięcia skierowano również do osób starszych i niepełnosprawnych, dzięki czemu będą wspierać przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu wskazanych grup.</p> <p>W efekcie ich poczucie przynależności do lokalnej wspólnoty wzrośnie i pozytywnie wpłynie na jakość ich życia.</p> <p>Współpraca, budowanie nowych więzi społecznych i pogłębianie istniejących stosunków międzyludzkich oraz wspólna rekreacja zwiększy integrację mieszkańców, a przede wszystkim będzie umacniać społeczną tożsamość.</p> <p>Wzrost poczucia przynależności do lokalnej</p>

			społeczności pozytywnie wpłynie na pozostałe dziedziny życia, ponieważ mieszkańcy będą zmotywowani do działania na rzecz wspólnego dobra oraz będą odczuwali wzajemne wsparcie w podnoszeniu jakości życia i poprawy wizerunku całej wspólnoty.
9.	Zintegrowanie z innymi projektami		Projekt jest zintegrowany z następującymi projektami: - nr 1: <i>Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych</i> , - nr 5: <i>Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji</i> , - nr 6: <i>Poprawa jakości przestrzeni publicznej</i> .
10.	Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu	- Liczba zorganizowanych imprez lokalnych: 15 - Liczba zorganizowanych akcji społecznych: 10 - Liczba przeprowadzonych spotkań tematycznych: 22 - Liczba zorganizowanych wydarzeń sportowych: 35 - Liczba przeprowadzonych festiwali muzycznych: 4
		Wskaźniki rezultatu	- Liczba uczestników imprez lokalnych: 1500 - Liczba osób biorących udział w akcjach społecznych: 1500 - Liczba uczestników spotkań tematycznych: 200 - Liczba osób, które wzięły udział w wydarzeniach sportowych: 250 - Liczba uczestników festiwali muzycznych: 145
11.	Szacowana wartość projektu		200.000,00 zł
12.	Źródła finansowania		EFS, Urząd Gminy Chodzież

13.	Okres realizacji	2018-2021
-----	-------------------------	-----------

Karta Projektu nr 3		
1.	Tytuł przedsięwzięcia	Wyrównywanie różnic edukacyjnych oraz wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży.
2.	Miejsce Realizacji	Oleśnica II, Pietronki,
3.	Podmioty realizujące projekt	Gmina Chodzież Szkoła Podstawowa Oleśnicy,
4.	Beneficjenci	Dzieci i młodzież z obszaru rewitalizacji
5.	Cel projektu	Celem projektu jest podniesienie poziomu nauczania oraz wsparcie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, zwłaszcza posiadających problemy w nauce.
6.	Zakres realizowanych zadań	W ramach realizacji celu projektu zostaną przeprowadzone następujące działania: <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja zajęć dodatkowych- podczas, których dzieci i młodzież będą mogli wykonywać zadania domowe, przygotowywać się do zajęć lekcyjnych oraz nadrabiać zaległości szkolne, przy pomocy nauczycieli lub wolontariuszy. 2. Rozszerzenie oferty edukacyjnej o programy własne i kółka zainteresowań, w zależności od potrzeb

		<p>i zainteresowań uczniów, np. zajęcia teatralne, koła fotograficzne, koła sportowe.</p> <p>3. Spotkania branżowe- dzięki którym dzieci i młodzież zapoznają się z możliwymi ścieżkami dalszego rozwoju, a w przyszłości kariery zawodowej, podczas których będą mogli korzystać z porad specjalistów.</p> <p>4. Zajęcia personalne- prowadzone z dziećmi i młodzieżą, w ramach których będą mogli lepiej poznać siebie, własne potrzeby i zainteresowania, dzięki czemu nabiorą pewności siebie i zostaną zmotywowani do podejmowania wyzwań oraz dążenia do obranych celów. Podczas zajęć dzieci i młodzież zostanie edukowana także w zakresie promowania właściwych postaw społecznych i moralnych oraz zdrowego trybu życia, w tym przeciwdziałaniu alkoholizmowi i narkomani.</p>
7.	<p>Spełniany cel i kierunek LPR</p>	<p>CEL I: Poprawa poziomu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <p>Kierunek 3: Podnoszenie poziomu nauczania oraz promocja aktywnych form spędzania wolnego czasu wśród dzieci i młodzieży.</p>

8.	<p>Eliminowane/ niwelowane problemy</p>	<p>Realizacja zaplanowanych działań pozytywnie wpłynie na dzieci i młodzież obszaru rewitalizacji, przyczyniając się do niwelowania lub eliminowania następujących problemów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - różnice edukacyjne wśród dzieci i młodzieży, - brak ciekawej oferty form spędzania wolnego czasu, - brak perspektyw rozwoju dla młodych ludzi <p>Rezultatem niniejszego projektu będzie podniesienie poziomu nauczania oraz wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.</p> <p>Pomoc w nauce zachęci uczniów do dalszego kształcenia oraz podejmowania świadomych wyborów.</p> <p>Dzieci i młodzież zostaną zachęceni do rozwijania swoich umiejętności i zainteresowań, a także do wytrwałości w osiąganiu swoich celów i wiary we własne możliwości.</p> <p>Dzięki zróżnicowaniu działań dzieci i młodzież, będą mieli możliwość uczestnictwa w różnych rodzajach zajęć, które będą wspierać ich wszechstronny rozwój.</p>
9.	<p>Zintegrowanie z innymi projektami</p>	<p>Projekt jest zintegrowany z następującymi projektami:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nr 4: <i>Utworzenie wielofunkcyjnego obiektu użyteczności publicznej,</i>

		- nr 5: <i>Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji.</i>
10.	Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu
		Wskaźniki rezultatu
		- Liczba zorganizowanych zajęć dodatkowych: 5 - Liczba powstałych kół: 2 - Liczba przeprowadzonych spotkań branżowych: 6 - Liczba zorganizowanych zajęć personalnych: 4 - Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach dodatkowych: 100 - Liczba członków kół: 18 - Liczba dzieci i młodzieży, które wzięły udział w spotkaniach branżowych: 60 - Liczba dzieci i młodzieży, które wzięły udział w zajęciach personalnych: 50
11.	Szacowana wartość projektu	118.500,00 zł
12.	Źródła finansowania	EFS, Urząd Gminy Chodzież
13.	Okres realizacji	2018- 2022

Karta Projektu nr 4

1.	Tytuł przedsięwzięcia	Utworzenie wielofunkcyjnego obiektu użyteczności publicznej
2.	Miejsce Realizacji	Oleśnica Działki nr: 92/40 i 92/41.

3.	Podmioty realizujące projekt	Gmina Chodzież
4.	Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, Pozostali mieszkańcy gminy
5.	Cel projektu	Celem projektu jest zapewnienie miejsca spotkań dla wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji, zwłaszcza dzieci, młodzieży, osób starszych i niepełnosprawnych, poprzez utworzenie wielofunkcyjnego obiektu użyteczności publicznej, na terenie którego będą panowały odpowiednie warunki do organizacji wydarzeń kulturalno- sportowych i społecznych.
6.	Zakres realizowanych zadań	<p>W ramach realizacji celu projektu zostaną przeprowadzone następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przekształcenie budynku pałacu, w którym obecnie mieści się szkoła podstawowa na dwie placówki: Szkołę Podstawową oraz Dom dziennego pobytu dla seniorów. 2. Wyznaczenie pomieszczeń do organizacji zajęć integracyjnych i społeczno-kulturalnych, w tym przede wszystkich zaplanowanych w ramach projektów społecznych: <ul style="list-style-type: none"> - nr 1: <i>Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych,</i> - nr 2: <i>Zwiększanie integracji mieszkańców i budowa tożsamości</i>

		<p><i>społecznej lokalnych wspólnot,</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - nr 3: <i>Wyrównywanie różnic edukacyjnych oraz wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży,</i> - nr 5: <i>Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji.</i> <p>3. Prace remontowo-budowlane, do których będą zaliczały się prace z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wydzielenia pomieszczeń i dostosowania ich do pełnienia nowych funkcji - montaż elementów ułatwiających poruszanie się osobom niepełnosprawnym (m.in. podjazdy do wózków inwalidzkich) - wymianę pokrycia dachowego - odnowienie elewacji zewnętrznej - malowanie ścian wewnętrznych - wymianę okien i drzwi - położenie nowych podłóg - nasadzenie roślin - wytyczenie i utwardzenie ścieżek - odnowa i zagospodarowanie parku dworskiego działka 92/41
7.	Spełniany cel i kierunek LPR	<p>CEL II: Podnoszenie jakości przestrzeni publicznej oraz atrakcyjności terenów objętych rewitalizacją.</p> <p>Kierunki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury społeczno- kulturowej oraz sportowo-turystycznej. 2. Eliminowanie barier architektonicznych dla

		osób niepełnosprawnych.
8.	Eliminowane/ niwelowane problemy	<p>Realizacja projektu wyeliminuje lub zniweluje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak miejsc spotkań o odpowiednich warunkach dla dzieci, młodzieży, osób starszych i osób niepełnosprawnych, - bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych, - zły stan obiektów społecznych, - niska atrakcyjność przestrzeni jednostki. <p>Poprzez realizację niniejszego projektu powstanie odpowiednie miejsce spotkań dla mieszkańców, w tym dzieci, młodzieży i osób starszych oraz osób niepełnosprawnych.</p> <p>Powstanie obiektu zapewni warunki do budowania trwałych stosunków międzyludzkich oraz na pogłębianie istniejących więzi międzypokoleniowych, a także wzrostu poczucia przynależności do wspólnoty i lokalnej tożsamości.</p> <p>Na terenie powstałego obiektu będą mogły zostać przeprowadzone działania zaplanowane w ramach wskazanych wcześniej projektów społecznych.</p> <p>Miejsce, w którym będą panowały odpowiednie warunki dla wszystkich mieszkańców będzie stanowić ciekawą propozycję do aktywnej rekreacji i wspólnego wypoczynku.</p> <p>Modernizacja i przebudowa istniejącego</p>

			budynku, będącego w złym stanie technicznym korzystnie wpłynie na jakość przestrzenną jednostki oraz atrakcyjność pod względem turystyki.
9.	Zintegrowanie z innymi projektami		Projekt jest zintegrowany z następującymi projektami: - nr 2: <i>Zwiększenie integracji mieszkańców i budowa tożsamości społecznej lokalnych wspólnot,</i> - nr 3: <i>Wyrównywanie różnic edukacyjnych oraz wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży,</i> - nr 5: <i>Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji.</i>
10.	Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu	- Liczba wymienionych drzwi wejściowych: 2 - Liczba wymienionych drzwi wewnętrznych: 30 - Liczba wymienionych okien : 25 - liczba przebudowanych pomieszczeń: 20 - liczba zorganizowanych zajęć integracyjnych: 100
		Wskaźniki rezultatu	- Liczba osób korzystających z powstałego obiektu wielofunkcyjnego: 1200 - Liczba dzieci i młodzieży korzystających z zmodernizowanej placówki szkolnej: 120 - Liczba osób starszych korzystających z Domu Seniora: 50
11.	Szacowana wartość projektu		5.200.000,000 zł

12.	Źródła finansowania	EFRR, PROW, Urząd Gminy Chodzież
13.	Okres realizacji	2018- 2023

VIII. Lista projektów uzupełniających

Oprócz opisanych powyżej projektów kluczowych planuje się również realizację projektów uzupełniających, które wspomogą proces rewitalizacji. Projekty infrastrukturalne będą realizowane na wyznaczonych wcześniej podobszarach rewitalizacji. Projekty „miękkie” (szkoleniowe, edukacyjne, informacyjne) będą prowadzone na podobszarach rewitalizacji i będą skierowane głównie do mieszkańców tych terenów, Nie wyklucza się jednak możliwości uczestniczenia w realizowanych projektach pozostałych mieszkańców gminy.

Karta projektu 5		
1.	Tytuł przedsięwzięcia	Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji
2.	Miejsce Realizacji	Oleśnica II, Pietronki,
3.	Podmioty realizujące projekt	Urząd gminy Chodzież
4.	Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji Pozostali mieszkańcy gminy
	Cel projektu	Celem projektu jest podniesienie poziomu

		<p>wiedzy mieszkańców z zakresu profilaktyki i ochrony zdrowia, a także utrzymania zdrowia i sprawności fizycznej w codziennym życiu, a także przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomani przez prowadzenie działań prewencyjnych.</p>
6.	Zakres projektu	<p>W ramach realizacji celu projektu zostaną przeprowadzone następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Organizacja wykładów dotyczących:<ul style="list-style-type: none">- prowadzenia zdrowego stylu życia: stosowania zbilansowanej diety, środków medycznych i homeopatycznych stosowanych podczas diet, właściwego doboru ćwiczeń do wieku i możliwości- zapobieganiu uzależnieniom: omówienie jakie środki odurzające są najczęściej stosowane, na co zwracać uwagę, jak sobie radzić z problemem jeśli występuje on w najbliższej rodzinie, jak zniechęcić dzieci i młodzież do sięgania po alkohol i narkotyki2. Organizacja zajęć fizycznych z trenerami skierowanych do odpowiedniej grupy wiekowej i w zależności od sprawności fizycznych (np. nordic walking, aerobik, gimnastyka, zajęcia z samoobrony, kursy taneczne)3. Organizacja wydarzeń sportowych:<ul style="list-style-type: none">- konkursów,- turniejów,

		<p>- meczów</p> <p>Projekt będzie realizowany przy współpracy miejscowych: lekarzy, policjantów, strażników gminnych oraz pracowników GOPS.</p>
7.	Spełniany cel i kierunek LPR	<p>CEL I: Poprawa poziomu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <p>Kierunki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Działania na rzecz wzmacniania integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji, zwłaszcza wśród osób starszych i niepełnosprawnych oraz promocja zdrowego stylu życia. 3. Podnoszenie poziomu nauczania oraz promocja aktywnych form spędzania wolnego czasu wśród dzieci i młodzieży.
8.	Eliminowane/ niwelowane problemy	<p>Realizacja niniejszego projektu przyczyni się do wyeliminowania lub zniwelowania następujących problemów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niska świadomość prozdrowotna mieszkańców, - słaba aktywność fizyczna mieszkańców, - mała oferta aktywnej rekreacji, - występowanie zjawiska uzależnienia alkoholowego i uzależnienia od narkotyków. <p>Poprzez realizację zaplanowanych działań zwiększy się wiedza mieszkańców z zakresu profilaktyki i korzyści z prowadzenia zdrowego trybu życia.</p> <p>Dzięki spotkaniom ze specjalistami wzrośnie liczba osób aktywnych fizycznie i dbających</p>

			<p>o stan swojego zdrowia oraz sprawność fizyczną.</p> <p>W wyniku przeprowadzonych działań mieszkańcy, zwłaszcza dzieci, młodzież oraz osoby starsze zostaną zmotywowane do uprawiania sportu oraz rozwijania zainteresowań i umiejętności w tym zakresie.</p> <p>Przewidziane działania będą wspierać przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomani oraz przyczynią się do ograniczenia wskazanych zjawisk.</p> <p>Realizacja projektu będzie stanowić ciekawą ofertę aktywnych form spędzania wolnego czasu, skierowaną do każdej grupy wiekowej mieszkańców.</p>
9.	Zintegrowanie z innymi projektami		<p>Projekt jest zintegrowany z następującymi projektami:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nr 2: <i>Zwiększenie integracji mieszkańców i budowa tożsamości społecznej lokalnych wspólnot,</i> - nr 3: <i>Wyrównywanie różnic edukacyjnych oraz wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży,</i> - nr 4: <i>Utworzenie wielofunkcyjnego obiektu użyteczności publicznej.</i>
10.	Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźnik produktu	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zorganizowanych wykładów: 20 - Liczba zorganizowanych zajęć fizycznych: 50 - Liczba zorganizowanych wydarzeń sportowych: 20
		Wskaźnik rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba uczestników wykładów: 230

			- Liczba uczestników zajęć fizycznych: 250 - liczba uczestników wydarzeń sportowych: 300
11.	Szacowana wartość projektu		75.000,00 zł
12.	Źródła finansowania		EFS, Urząd Gminy Chodzież
13.	Okres realizacji		2018- 2023

Karta projektu 6		
1.	Tytuł przedsięwzięcia	Poprawa jakości przestrzeni publicznej
2.	Miejsce Realizacji	Pietronki, Oleśnica II
3.	Podmioty realizujące projekt	Urząd gminy Chodzież
4.	Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji Pozostali mieszkańcy gminy
	Cel projektu	Celem projektu jest wzrost bezpieczeństwa przestrzeni publicznej, poprzez poprawę warunków technicznych na terenie jednostki.
6.	Zakres projektu	W ramach realizacji celu projektu zostaną przeprowadzone następujące działania: 1. Poprawa oświetlenia: - wymiana lamp,

		<ul style="list-style-type: none"> - doświetlenie wsi, w szczególności w obrębie ciągów pieszo- rowerowych 2. Budowa infrastruktury okołodrogowej - modernizacja chodników, - przystosowanie chodników do potrzeb osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich, - postawienie sygnalizacji świetlnej, - odnowienie przejść dla pieszych, - remont przystanku, - porządkowanie trawników, - postawienie obiektów małej architektury <p>W wykonywanie zaplanowanych działań będą zaangażowani także mieszkańcy, ponieważ w ramach przewidzianych akcji społecznych realizujących cel projektu nr 2: <i>Zwiększenie integracji mieszkańców i budowa tożsamości społecznej lokalnych wspólnot.</i> będą podejmować się lekkich prac związanych ze sprzątniem, malowaniem czy też porządkowaniem.</p>
7.	Spełniany cel i kierunek LPR	<p>CEL II: Podnoszenie jakości przestrzeni publicznej oraz atrakcyjności terenów objętych rewitalizacją.</p> <p>Kierunki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury społeczno- kulturowej oraz sportowo- turystycznej. 2. Eliminowanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.

8.	Eliminowane/ niwelowane problemy	<p>Realizacja projektu przyczyni się do eliminowania lub zniwelowania następujących problemów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych, - niewystarczający poziom bezpieczeństwa dla uczestników ruchu drogowego, zwłaszcza dla pieszych i rowerzystów, - zły stan infrastruktury okołodrogowej. <p>W wyniku przeprowadzonych działań wzrośnie bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów, w szczególności dzieci i młodzieży.</p> <p>Realizacja projektu ułatwi dostęp do przestrzeni publicznej osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich.</p> <p>Zaplanowane działania remontowe, budowlane i porządkujące zwiększą atrakcyjność jednostek.</p>
9.	Zintegrowanie z innymi projektami	Projekt jest zintegrowany z projektem nr 2: <i>Zwiększenie integracji mieszkańców i budowa tożsamości społecznej lokalnych wspólnot.</i>
10.	Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Wskaźnik produktu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba wymienionych i nowych lamp: 40 - Liczba zmodernizowanych chodników: 2 - Liczba odnowionych przejść dla pieszych: 4 - Liczba wyremontowanych przystanków: 8 - Liczba utworzonych elementów małej architektury: 12

		Wskaźnik rezultatu	- Liczba osób pieszych korzystających z utworzonej/ zmodernizowanej infrastruktury: 800 - Liczba rowerzystów korzystających z utworzonej/ zmodernizowanej infrastruktury: 1000
11.	Szacowana wartość projektu		800.000,00 zł
12.	Źródła finansowania		EFRR, PROW, Urząd Gminy Chodzież
13.	Okres realizacji		2018- 2023

IX. Charakterystyka projektów zintegrowanych

Projekt zintegrowany to, co najmniej dwa projekty powiązane ze sobą tematycznie w ramach wspólnego celu, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ich realizacji, których wybór do dofinansowania lub realizacja jest koordynowana przez właściwe instytucje.

W niniejszym programie zaplanowane projekty są zintegrowane w następujący sposób:

1. Projekt o charakterze inwestycyjnym **nr 4: *Utworzenie wielofunkcyjnego obiektu użyteczności publicznej*** jest zintegrowany z następującymi projektami o charakterze społecznym:
 - **nr 2: *Zwiększenie integracji mieszkańców i budowa tożsamości społecznej lokalnych wspólnot.***
 - **nr 3: *Wyrównywanie różnic edukacyjnych oraz wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży.***
 - **nr 5: *Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji.***

Powiązanie wskazanych projektów polega na tym, że projekt inwestycyjny będzie stanowić bazę infrastrukturalną do realizacji zaplanowanych działań w ramach wymienionych projektów społecznych. Na terenie powstałego obiektu będą organizowane wydarzenia i zajęcia integracyjne wspierające realizację celu projekt nr 2. W wielofunkcyjnym obiekcie użyteczności publicznej będzie znajdować się placówka szkolna, w której będą organizowane zajęcia przeznaczone dla dzieci i młodzieży, wspierające osiągnięcie celu projektu nr 3. W tym samym obiekcie będzie znajdował się Dom Seniora, w którym będą odbywać się zajęcia skierowane do osób starszych w ramach realizacji celu projektu nr 5.

Realizacja projektu inwestycyjnego zapewni odpowiednie warunki dla przeprowadzenia działań zaplanowanych w ramach wskazanych projektów społecznych. Przede wszystkim obiekt zostanie przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób starszych, a także dzieci i młodzieży, dzięki czemu będzie stanowić wsparcie dla efektywnej realizacji celów określonych projektów społecznych.

2. Projekt społeczny **nr 2: *Zwiększenie integracji mieszkańców i budowa tożsamości społecznej lokalnych wspólnot*** jest zintegrowany z następującymi projektami społecznymi:

- **nr 1: *Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych***- Wskazane projekty stanowią wzajemne wsparcie, ponieważ umożliwiają mieszkańcom aktywność w przestrzeni publicznej. Udział w zaplanowanych działaniach w ramach projektu nr 1, będzie wpływać na zwiększenie integracji mieszkańców, która jest celem projektu nr 2. Wspólne rozwiązywanie zbliżonych problemów związanych z trudnościami w znalezieniu zatrudnienia oraz borykanie się z podobnymi obawami zjednoczy mieszkańców i zmobilizuje ich do współpracy oraz obopólnej pomocy.

- **nr 5: *Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji*** - W ramach obu projektów mieszkańcy będą wspólnie spędzać wolny czas, uczestnicząc w zaplanowanych zajęciach dążących do realizacji celu projektu nr 5, co przyczyni się także do realizacji celu projektu nr 2. Uczestnictwo w wykładach

dotyczących zdrowego trybu życia oraz w przewidzianych formach aktywnej rekreacji (wydarzenia sportowe, kursy, zawody itp.) będą wspierać procesy integracyjne oraz wzrost poczucia przynależności do wspólnoty lokalnej. Wspólne działania dla poprawy stanu zdrowia oraz sprawności fizycznej będą pielęgnować i pogłębiać istniejące relacje społeczne oraz doprowadzą do nawiązywania nowych więzi międzyludzkich.

- oraz z projektem uzupełniającym **nr 6: *Poprawa jakości przestrzeni publicznej.*** – W wyniku realizacji projektu inwestycyjnego mieszkańcy będą chętniej przebywać w przestrzeni publicznej, w szczególności osoby niepełnosprawne, ponieważ zostaną wykonane przystosowania dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz zostanie zapewnione bezpieczeństwo m.in. dzięki umieszczeniu sygnalizacji świetlnej. Zwiększenie dostępu do przestrzeni publicznej dla tej grupy mieszkańców, przyczyni się do wzrostu ich aktywności w życiu jednostki, a to w konsekwencji będzie stanowić wsparcie dla osiągnięcia celu projektu nr 2. Ułatwienie komunikacji do miejsc spotkań dąży do poprawy integracji mieszkańców i przeciwdziałania wykluczeniu osób niepełnosprawnych. Dodatkowo pewne działania w ramach realizacji projektu nr 6 będą wykonywane przez chętnych mieszkańców, np. porządkowanie trawników, co także wspiera integrację, ponieważ wspólna praca będzie sprzyjać pogłębianiu stosunków międzyludzkich.

3. Projekt społeczny **nr 3: *Wyrównywanie różnic edukacyjnych oraz wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży*** i projekt uzupełniający **nr 5: *Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji*** są ze sobą zintegrowane, ponieważ oba projekty dążą do rozwoju dzieci i młodzieży oraz zapewniają ciekawe propozycje form spędzania wolnego czasu. W wyniku realizacji wskazanych projektów dzieci i młodzież będą mogli zdobyć nową wiedzę, poszerzyć własne horyzonty oraz rozwijać swoje zainteresowania i zdolności (zarówno o charakterze naukowym, jak i sportowym).

X. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych

10.1. Komplementarność przestrzenna

Zaproponowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, zarówno te podstawowe i uzupełniające, zaplanowane zostały w taki sposób, aby nie dopuścić do przenoszenia zidentyfikowanych problemów na inne obszary bądź też do występowania niepożądanych efektów społecznych np. takich jak wykluczenie społeczne. Ponadto prowadzone będą działania ukierunkowane na integrację społeczną oraz poprawienie jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych. Kształt podobszarów oraz charakter projektów mają na celu wywieranie pozytywnego wpływu nie tylko na obszar rewitalizacji, ale także na całą gminę.

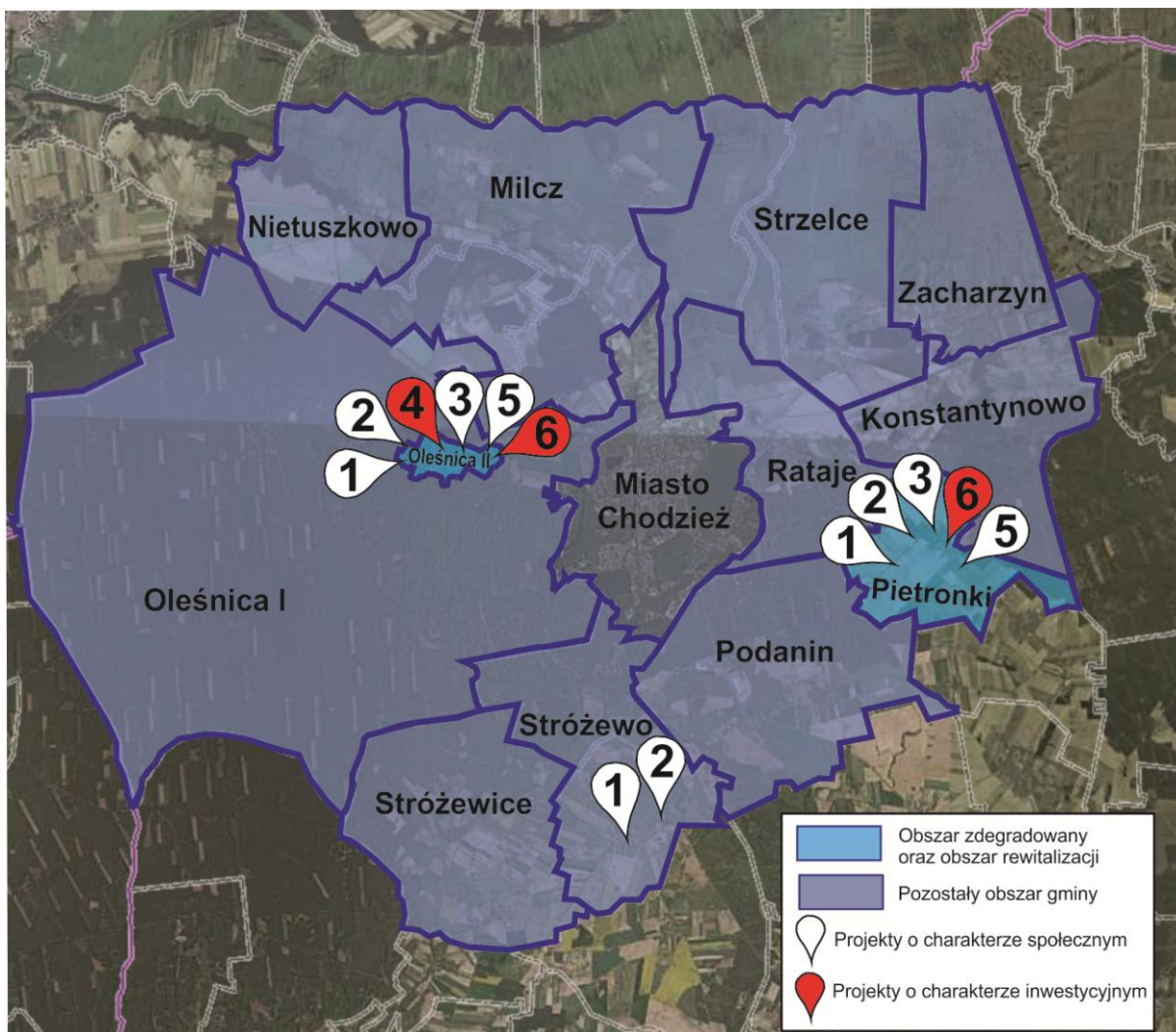
Działania infrastrukturalne (zarówno projekt kluczowy jak i uzupełniający) będą skupione na obszarze rewitalizacji w jednostkach analitycznych: Oleśnica II i Pietronki. Działania społeczne zostaną przeprowadzone na obszarze rewitalizacji i dodatkowo w jednostce analitycznej Stróżewo znajdującej się poza obszarem rewitalizacji, co przedstawiono na poniższej mapie, w następujący sposób:

Projekty o charakterze społecznym:

- Nr 1: *Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych*
- Nr 2: *Zwiększanie integracji mieszkańców i budowa tożsamości społecznej lokalnych wspólnot*
- Nr 3: *Wyrównywanie różnic edukacyjnych oraz wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży.*
- Nr 5: *Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji*

Projekty o charakterze inwestycyjnym:

- Nr 4: *Utworzenie wielofunkcyjnego obiektu*
- Nr 6: *Poprawa jakości przestrzeni publicznej*

Rysunek 8: Lokalizacja projektów rewitalizacyjnych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.gov.pl

10.2. Komplementarność problemowa

Proponowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaprojektowane zostały w taki sposób, aby dopełniały się wzajemnie pod względem tematycznym, dzięki czemu program rewitalizacji będzie oddziaływał na podobszary rewitalizacji we wszystkich aspektach. Zaplanowane działania mają przede wszystkim spełniać wyznaczone kierunki działań, które pozwolą osiągnąć cele strategiczne, a tym samym umożliwić rozwój społeczno – gospodarczy Gminy Chodzież.

Tabela 36: Powiązania projektów rewitalizacyjnych z wyznaczonymi kierunkami działań rewitalizacyjnych

Cel i kierunek działania\ projekt rewitalizacyjny	CEL I: Poprawa poziomu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Kierunek: 1. Przeciwdziałanie ubóstwu poprzez aktywizację osób bezrobotnych, w szczególności osób długotrwale bezrobotnych oraz bezrobotnych kobiet.	CEL I: Poprawa poziomu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Kierunek 2. Działania na rzecz wzmocnienia integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji, zwłaszcza wśród osób starszych i niepełnosprawnych oraz promocja zdrowego stylu życia.	CEL I: Poprawa poziomu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Kierunek 3. Podnoszenie poziomu nauczania oraz promocja aktywnych form spędzania wolnego czasu wśród dzieci i młodzieży.	CEL II: Podnoszenie jakości przestrzeni publicznej oraz atrakcyjności terenów objętych rewitalizacją. Kierunek 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury społeczno- kulturowej oraz sportowo- turystycznej.	CEL II: Podnoszenie jakości przestrzeni publicznej oraz atrakcyjności terenów objętych rewitalizacją. Kierunek 2. Eliminowanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.
Projekt nr 1: Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych					
Projekt nr 2: Zwiększanie integracji mieszkańców i budowa tożsamości społecznej lokalnych					

wspólnot					
Projekt nr 3: Wyrównywanie różnic edukacyjnych oraz wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży.					
Projekt nr 4: Utworzenie wielofunkcyjnego obiektu użyteczności publicznej					
Projekt nr 5: Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji					
Projekt nr 6: Poprawa jakości przestrzeni publicznej					

Źródło: Opracowanie własne

10.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Procedura tworzenia i realizacji założeń programu rewitalizacji jest taka sama jak w przypadku innych dokumentów gminnych. Model zarządzania strategicznego gminy Piaski jest zgodny z podstawowymi zasadami planowania strategicznego, który w literaturze jest przedstawiany jako cykl:

analiza (diagnoza) → planowanie → wdrażanie → ocena → korekta i aktualizacja planów

Zgodnie z powyższym dla każdego dokumentu opracowanego dla gminy Chodzież, w tym niniejszego programu rewitalizacji, sporządzono diagnozę stanu gminy, która pozwala na określenie problemów występujących na terytorium jednostki oraz stanowi punkt wyjścia do tworzenia założeń programowych.

Na etapie planowania prowadzona jest współpraca z różnymi grupami interesariuszy:

- lokalnymi przedsiębiorcami,
- organizacjami pozarządowymi (np. OSP),
- instytucjami publicznymi (np. szkołą, ośrodkiem pomocy społecznej).

Podczas konsultacji specjalnie powołany zespół ds. opracowania dokumentu strategicznego przedstawia dotychczasowe ustalenia, proponowane działania oraz prowadzi dyskusje. Zebrane uwagi są następnie uwzględniane w projekcie dokumentu.

Po opracowaniu i uchwaleniu programu strategicznego następuje procedura jego wdrażania, realizacji, monitorowania i ewaluacji, która spoczywa gestii Wójta Gminy Chodzież wspieranego przez powołany wcześniej zespół (szerszy opis systemu wdrażania, monitoringu i oceny skuteczności działań Lokalnego Programu Rewitalizacji w rozdz. XII *System wdrażania* i XIII *Monitoring i ocena skuteczności działań*).

Dzięki wiedzy pracowników Urzędu Gminy na temat wprowadzanych w jednostce programów i uchwał oraz sposobów i zakresu ich realizacji zaplanowano projekty, które są zgodne z dokumentami strategicznymi oraz planistycznymi na poziomie regionalnym

i lokalnym (szerszy opis w rozdz. XV. *Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.*)

Projekty zostały ujęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Chodzież, która po uchwaleniu programu będzie aktualizowana, aby spełniać wszystkie wymagania prawne, a podejmowane działania uzupełniały się pod względem tematycznym, przestrzennym i czasowym.

10.4. Komplementarność międzyokresowa

Projekty o charakterze rewitalizacyjnym były prowadzone już wcześniej na terenie gminy Chodzież w latach 2002 – 2013 za sprawą programów: PAOW, SAPARD, NPPDL, WUP, SPO oraz BGP. Realizowane projekty dotyczyły wszystkich sfer, a także miały na celu zaciśnięcie więzi społeczności lokalnej.

W ramach tych programów na wyznaczonych obszarach zdegradowanych były prowadzone następujące inwestycje:

- Nietuszkowo:
 - Budowa dróg gminnych,
 - Budowa kanalizacji,
 - Budowa gminnego centrum informacji,
 - Budowa placu zabaw.
 - Budowa świetlicy wiejskiej
- Pietronki:
 - Budowa kanalizacji,
 - Budowa obwodnicy,
 - Budowa chodnika dla ścieżki krajoznawczo-turystycznej.
- Stróżewice:
 - Budowa drogi,
 - Zmiana sposobu użytkowania budynków,
 - Wykonanie małej infrastruktury rekreacyjnej.

Zaplanowane w ramach niniejszego programu przedsięwzięcia stanowią kontynuację oraz rozszerzenie dotychczasowych działań, o kolejne jednostki Gminy Chodzież wymagające realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

10.5. Komplementarność źródeł finansowania

Projekty rewitalizacyjne zawarte w niniejszym Programie będą finansowane w oparciu o uzupełniające się środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). W przypadku gdy zasady finansowania projektów będą się różnić i gmina Chodzież będzie musiała ponieść większy wkład własny nie przewidziany w budżecie, będzie musiała pozyskać fundusze ze środków inwestorów prywatnych lub lokalnych, stowarzyszeń oraz środków własnych Gminy Chodzież. Jednakże należy pamiętać o dążeniu do wykluczenia ryzyka podwójnego dofinansowania. Dla realizacji zasady dodatkowości środków Unii Europejskiej niezbędna jest koordynacja środków programów operacyjnych ze środkami polityk i instrumentów krajowych. Źródła finansowania projektów wraz z kosztem realizacji zostały omówione rozdziale XI. *Indykatywne ramy finansowe.*

XI. Indykatywne ramy finansowe

Realizacja celów oraz działań zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Chodzież uzależniona jest nie tylko od zaangażowania samorządu lokalnego czy interesariuszy procesu rewitalizacji, ale przede wszystkim od środków finansowych. Indykatywne ramy finansowe realizacji projektów rewitalizacyjnych obejmować będą zarówno finansowanie z środków własnych oraz ze środków zewnętrznych.

W sytuacji nie objęcia dofinansowaniem wszystkich zaplanowanych projektów, Gmina będzie sukcesywnie je realizować, biorąc pod uwagę możliwości finansowe oraz potrzeby społeczności. Dlatego też, realizacja zaplanowanych projektów może przebiegać w dłuższej perspektywie czasu lub w niepełnym zakresie.

Tabela 37: Indykatywne ramy finansowe.

Nazwa projektu	Szacunkowa wartość projektu	Źródła finansowania publiczne	Potencjalne źródła finansowania prywatnego
Projekt nr 1: <i>Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych</i>	130.000,00 zł	Urząd Gminy Chodzież- ok. 26.000,00 zł	Sponsorzy
		EFS- ok. 104.000,00 zł	
Projekt nr 2: <i>Zwiększanie integracji mieszkańców i budowa tożsamości społecznej lokalnych wspólnot</i>	200.000,00 zł	Urząd Gminy Chodzież- ok. 40.000,00 zł	Wkład własny mieszkańców
		EFS- ok. 160.000,00 zł	
Projekt nr 3: <i>Wyrównywanie różnic edukacyjnych oraz wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży.</i>	118.500,00 zł	Urząd Gminy Chodzież- ok. 23.700,00 zł	Wkład własny mieszkańców, Sponsorzy
		EFS- ok. 94.800,00 zł	
Projekt nr 4: <i>Utworzenie wielofunkcyjnego obiektu</i>	5.200.000,00 zł	Urząd Gminy Chodzież- ok. 1.465.620,00 zł	Wkład własny

<i>użyteczności publicznej</i>		EFRR- ok. 2.080.000,00 zł	mieszkańców, Sponsorzy, Kredyty,
		PROW- ok. 1.654.380,00 zł	
Projekt nr 5: <i>Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji</i>	75.000,00 zł	Urząd Gminy Chodzież- ok. 15.000 zł	Wkład własny mieszkańców
		EFS- ok. 60.000 zł	
Projekt nr 6: <i>Poprawa jakości przestrzeni publicznej</i>	800.000,00 zł	Urząd Gminy Chodzież- ok. 225.480,00 zł	Wkład własny mieszkańców, Pożyczki,
		EFRR- ok. 320.000,00 zł	
		PROW- ok. 254.520,00 zł	
Suma	6.343.500,00 zł		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodzież, 2017 r

XII. System wdrażania

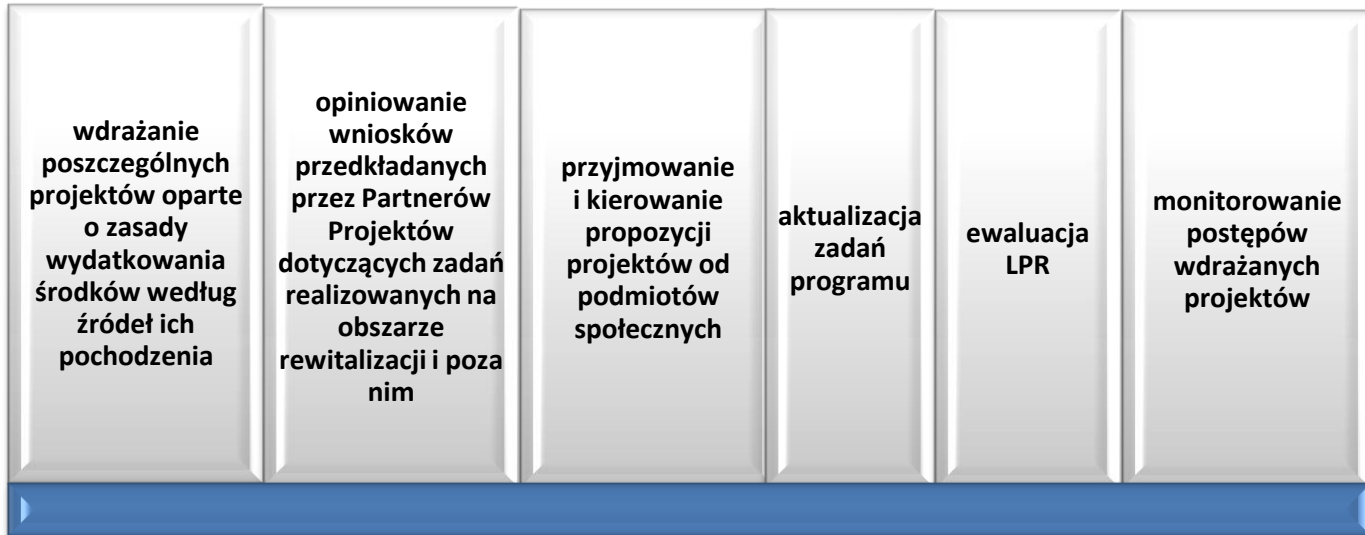
System wdrażania LPR powiązany jest ze strukturą organizacyjną Urzędu Gminy Chodzież i innych jednostek organizacyjnych. Odpowiedzialność za Program w imieniu Gminy Chodzież będzie ponosił Wójt Gminy Chodzież, który będzie ściśle współpracował z Koordynatorem Rewitalizacji oraz Zespołem Roboczym ds. Rewitalizacji.

Wójt Gminy powoła Zespół Roboczy ds. Rewitalizacji, w skład którego wchodzić będą wybrane osoby z wydziałów Urzędu Gminy, przedstawiciele instytucji podległych, przedstawiciele lokalnych stowarzyszeń i grup działania oraz partnerzy prywatni i liderzy lokalni. W ramach zespołu powinny funkcjonować osoby reprezentujące poszczególne inicjatywy wdrożeniowe.

Rolę Koordynatora Rewitalizacji zajmować będzie komórka Urzędu Gminy Chodzież, w skład której wchodzić będą wyznaczeni pracownicy Urzędu Gminy. Komórka ta będzie odpowiedzialna za koordynowanie oraz integrowanie działań Zespołu Roboczego, w szczególności za koordynowanie inwestycji i projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych oraz nadzorowanie skuteczności i jakości realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Zadania Zespołu do spraw Rewitalizacji przedstawiono poniżej.

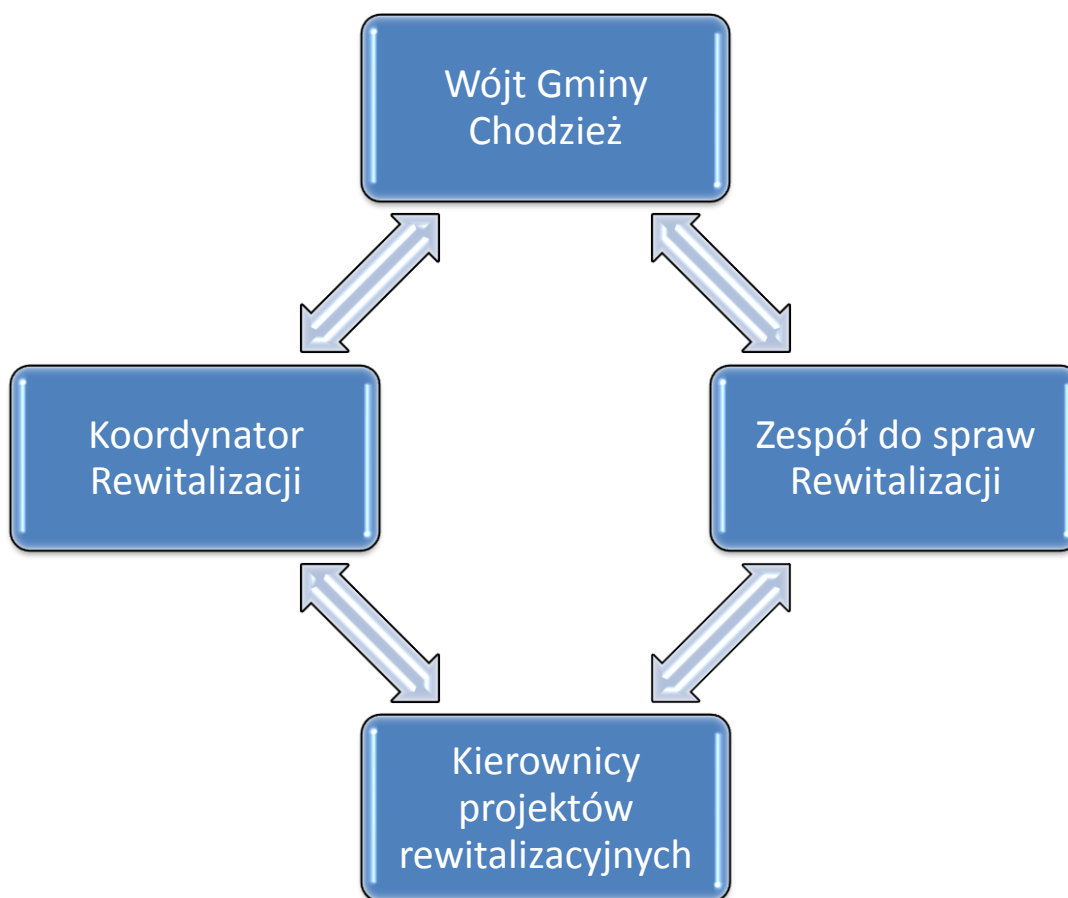
Zadania Zespołu ds. Rewitalizacji

Rysunek 9: Zadania Zespołu ds. Rewitalizacji.

Źródło: Opracowanie własne

Kierownikami projektów rewitalizacyjnych będą osoby wyłonione spośród członków Zespołu Roboczego, które będą zarządzać realizacją poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. Kierownicy będą współdziałać z Zespołem Roboczym i Koordynatorem na zasadzie partnerstwa. Jednocześnie Kierownicy będą podlegać Zespołowi Roboczemu w zakresie monitorowania prawidłowego przebiegu projektów oraz Koordynatorowi w zakresie monitorowania realizacji celów Programu Rewitalizacji.

Rysunek 10: Schemat zespołu zadaniowego do spraw Rewitalizacji w Gminie Chodzież.

Źródło: Opracowanie własne

Wszystkie projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane, jako zadania własne Gminy będą wdrożone zgodnie z uchwaloną przez Radę Gminy Chodzież Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi, zapewniając efektywną realizację zaplanowanych działań. W zakresie zarządzania środkami finansowymi niezbędnymi do wdrożenia projektów rewitalizacyjnych włączony zostanie Skarbnik Gminy.

Mając na uwadze to, że realizacja zaplanowanych działań rewitalizacyjnych odbywać się będzie w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej to interesariusze rewitalizacji, korzystający z dofinansowania projektów unijnymi środkami finansowymi, będą zobowiązani przestrzegać zasad i procedur wspólnotowych. Zasady realizacji projektów rewitalizacyjnych będą wynikać z obowiązujących dokumentów programowych, a determinowane będą określonymi procedurami konkursowymi.

Należy zauważyć, że określenie zasad i sposobów współuczestnictwa interesariuszy jest kluczowym elementem osiągnięcia zgodności podejmowanych działań z potrzebami i oczekiwaniami społeczności lokalnej, ograniczenia występowania konfliktów oraz kosztów ich rozwiązywania, a także jest podstawą tworzenia współczesnych form samoświadomości społecznej.

Współpraca międzysektorowa w realizacji zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie się odbywać w trzech zintegrowanych wymiarach:

Rysunek 11: Trzy wymiary współpracy międzysektorowej.

Źródło: Opracowanie własne

Dzięki współpracy interesariuszy rewitalizacji możliwe jest wykorzystanie potencjału organizacji oraz społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach kilku wspólnych i spójnych projektów wspieranych przez wszystkich uczestników. W ten sposób optymalnie wykorzystuje się kompetencje i zasoby gminy, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz mieszkańców, a także umożliwia się zastosowanie innowacyjnych rozwiązań i nowych podejść do występujących problemów.

W zakresie propozycji nowych przedsięwzięć zgłaszanych do LPR stosowana będzie następująca ścieżka postępowania:

- a) Podmioty zainteresowane realizacją projektów na terenie LPR zgłaszają swoje propozycje do Wójta Gminy Chodzież,
- b) Zespół Roboczy po weryfikacji wniosku oraz przeprowadzeniu konsultacji z właściwymi wydziałami Urzędu oraz przeprowadzeniu konsultacji społecznych z mieszkańcami, organizacjami, przedsiębiorstwami i innymi zainteresowanymi podmiotami wydaje decyzję odnośnie włączenia lub odmowy włączenia zgłaszanego projektu,
- c) Wójt Gminy Chodzież po zapoznaniu się z opinią Zespołu Roboczego dokonuje akceptacji,
- d) Złożenie przez Wójta Gminy Chodzież wniosku o zaopiniowanie projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego,
- e) Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Chodzież o przyjęciu do realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- f) Zaopiniowanie programu przez UMWW oraz uzyskanie pozytywnej opinii i wpisanie dokumentu na wykaz programów rewitalizacji gmin województwa wielkopolskiego,
- g) Opracowanie dokumentacji niezbędnej do realizacji poszczególnych przedsięwzięć
- h) Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych współfinansujących poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne
- i) Realizacja przedsięwzięć i projektów ujętych w planie rewitalizacji
- j) Ewaluacja realizacji lokalnego planu rewitalizacji zgodnie z przyjętymi celami pod względem efektywności
- k) Prowadzenie działań z zakresu public relations uwzględniających bieżące informowanie mieszkańców oraz innych zainteresowanych podmiotów o realizacji programu rewitalizacji.

Wprowadzanie kolejnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie przyczyniało się do stopniowej eliminacji zjawisk kryzysowych, w wyniku czego zmieniają się potrzeby społeczności lokalnej. Dzięki prowadzeniu regularnego monitoringu i oceny skuteczności działań (rozd. XIII: *Monitoring i ocena skuteczności działań*) możliwe będzie wprowadzanie modyfikacji do zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Ścieżka postępowania w takich sytuacjach będzie następująca:

- a) Analiza efektów dotychczas przeprowadzonych działań w oparciu o mierniki wykorzystane do zidentyfikowania zjawisk kryzysowych,
- b) Rozpoznanie istniejących potrzeb rewitalizacyjnych w oparciu o przeprowadzone badania wskaźnikowe oraz konsultacje społeczne,
- c) Określenie kierunku działań rewitalizacyjnych oraz proponowanych przedsięwzięć,
- d) Przeprowadzenie konsultacji społecznych proponowanych zmian w Lokalnym Programie Rewitalizacji wraz z zebraniem uwag i propozycji projektów od wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji,
- e) Złożenie przez Wójta wniosku do Rady Gminy o zmiany w LPR z opisem zmian i uzasadnieniem,
- f) Podjęcie uchwały Rady Gminy o przystąpieniu do sporządzenia aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- g) Dokonanie aktualizacji dokumentu,
- h) Przeprowadzenie konsultacji społecznych zaktualizowanego projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- i) Złożenie przez Wójta Gminy wniosku o zaopiniowanie zaktualizowanego projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego,
- j) Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Chodzieży o przyjęciu do realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- k) Zaopiniowanie programu przez UMWW oraz uzyskanie pozytywnej opinii i wpisanie dokumentu na wykaz programów rewitalizacji gmin województwa wielkopolskiego,

- l) Opracowanie dokumentacji niezbędnej do realizacji poszczególnych przedsięwzięć,
- m) Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych współfinansujących poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne,
- n) Realizacja przedsięwzięć i projektów ujętych w planie rewitalizacji,
- o) Ewaluacja realizacji lokalnego planu rewitalizacji zgodnie z przyjętymi celami pod względem efektywności.

XIII. Monitoring i ocena skuteczności działań

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem otwartym. Co dwa lata zostanie przeprowadzona ocena podejmowanych działań, w celu poprawnej realizacji zaplanowanych projektów. W razie potrzeby będzie przeprowadzona aktualizacja. Wszelkie czynności będą zależne od bieżącej sytuacji, pojawiających się problemów, a przede wszystkim nowych perspektyw.

Monitorowanie LPR to systematyczne i ciągłe pozyskiwanie, analiza i wykorzystywanie informacji o przebiegu wdrażania programu na potrzeby jego zarządzania, oceny oraz podejmowania decyzji. Proces ten dostarcza niezbędnych informacji na temat postępów realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów inwestycyjnych i programów oraz diagnozuje stan wykorzystania udzielonej pomocy finansowej.

Monitorowanie LPR odbywać się będzie w trzech zakresach:

1. Monitorowanie stopnia realizacji celów określonych w programie rewitalizacji,
2. Monitorowanie skutków realizacji programu rewitalizacji,
3. Bieżące monitorowanie wdrażania programu rewitalizacji.

System monitorowania opiera się na kontrolowaniu realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji, według następujących wskaźników, umożliwiających dokonanie oceny dotychczasowych działań. Wskaźniki produktu i rezultatu są uzależnione od zaplanowanych projektów.

Tabela 38: Zestawienie wskaźników oceny realizacji celów i kierunków Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Chodzież.

Mierniki oceniające realizację celów i kierunków LPR	Wyszczególnienie	Wartość bazowa (2016 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)
Wskaźniki produktu	- Liczba utworzonych mobilnych punktów konsultacyjnych	0	3
	- Liczba zorganizowanych zajęć z doradcami:	0	50
	- Liczba zorganizowanych targów	0	4
	- Liczba zorganizowanych kursów	0	20
	- Liczba zorganizowanych imprez lokalnych	0	15
	- Liczba zorganizowanych akcji społecznych	0	10
	- Liczba przeprowadzonych spotkań tematycznych	0	22
	- Liczba zorganizowanych wydarzeń sportowych	0	35
	- Liczba przeprowadzonych festiwali muzycznych	0	4
	- Liczba zorganizowanych zajęć dodatkowych	0	5
	- Liczba powstałych kół	0	2
	- Liczba przeprowadzonych spotkań branżowych	0	6
	- Liczba zorganizowanych zajęć personalnych	0	4
	- Liczba wymienionych drzwi wejściowych	0	2
	- Liczba wymienionych drzwi wewnętrznych	0	30
	- Liczba wymienionych okien	0	25
	- liczba przebudowanych pomieszczeń	0	20
	- liczba zorganizowanych zajęć integracyjnych	0	100
	- Liczba zorganizowanych wykładów	0	20
	- Liczba zorganizowanych zajęć fizycznych	0	50
	- Liczba wymienionych i nowych lamp	0	40
	- Liczba zmodernizowanych chodników	0	2
	- Liczba odnowionych przejść dla pieszych	0	4
- Liczba wyremontowanych przystanków	0	8	
- Liczba utworzonych elementów małej architektury	0	12	
Wskaźniki rezultatu	- Liczba osób bezrobotnych korzystających z mobilnych punktów konsultacyjnych:	0	120
	- Liczba osób bezrobotnych uczestnicząca w zajęciach z doradcami	0	80
	- Liczba osób bezrobotnych , które wzięły udział w targach	0	120
	- Liczba osób bezrobotnych, które odbyły kurs	0	20
	- Liczba uczestników imprez lokalnych	0	1500
	- Liczba osób biorących udział w akcjach społecznych	0	1500
	- Liczba uczestników spotkań tematycznych	0	200

- Liczba osób, które wzięły udział w wydarzeniach sportowych	0	550
- Liczba uczestników festiwali muzycznych	0	145
- Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach dodatkowych:	0	100
- Liczba członków kół:	0	20
- Liczba dzieci i młodzieży, które wzięły udział w spotkaniach branżowych	0	50
- Liczba dzieci i młodzieży, które wzięły udział w zajęciach personalnych	0	50
- Liczba osób korzystających z powstałego obiektu wielofunkcyjnego	0	1200
- Liczba dzieci i młodzieży korzystających z zmodernizowanej placówki szkolnej	0	120
- Liczba osób starszych korzystających z Domu Seniora	0	50
- Liczba uczestników wykładów	0	230
- Liczba uczestników zajęć fizycznych	0	250
- Liczba osób pieszych korzystających z utworzonej/zmodernizowanej infrastruktury	0	800
- Liczba rowerzystów korzystających z utworzonej/zmodernizowanej infrastruktury:	0	1000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodzież, 2016 r.

System monitorowania wdrażania programu rewitalizacji bazuje na ocenie bieżącego stanu realizowanych przedsięwzięć podstawowych i pozostałych projektów zaplanowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji. Monitorowanie wykonywania przedsięwzięć polegać będzie na sporządzaniu rocznych sprawozdań, obejmujących następujące kwestie:

1. Stopień przygotowania projektu do realizacji (m.in. posiadanej dokumentacji, przygotowania terenu),
2. Ocena prowadzonych prac (występowanie opóźnień, dotychczasowe osiągnięcia, wskazanie następnych działań),

Tabela 39: Zestawienie mierników oceniających realizację całego LPR Gminy Chodzież.

Mierniki oceniające realizację całego LPR	Wyszczególnienie	Wartość bazowa	Wartość docelowa
		(2016 r.)	(2023 r.)

Sfera społeczna	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (os./100 mieszkańców jednostki analitycznej)	6,83	5,50
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (os./100 mieszkańców jednostki analitycznej)	5,05	4,00
	Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (szt./100 mieszkańców jednostki analitycznej)	2,20	1,80
Sfera gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (szt./100 mieszkańców jednostki analitycznej)	3,41	4,00
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Liczba obiektów użyteczności publicznej na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (szt./100 mieszkańców jednostki analitycznej)	1,62	2,50
	Liczba organizacji pozarządowych świadczących usługi społeczne na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (szt./ 100 mieszkańców jednostki analitycznej)	0,28	1,30
	Powierzchnia urządzonych terenów zielonych na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (ha/100 mieszkańców jednostki analitycznej)	0,71	2,50
Sfera techniczna	Liczba budynków generujących niskie emisje na 100 gospodarstw domowych jednostki analitycznej (szt./100 gospodarstw domowych)	8,33	7,00

Sfera środowiskowa	Liczba budynków pokrytych płytami azbestowo- cementowymi na 100 gospodarstw domowych jednostki analitycznej (szt./ 100 gospodarstw jednostki analitycznej)	17,28	14,50
---------------------------	--	-------	-------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodzież, 2016 r.

- Analiza poniesionych kosztów finansowych (wielkość środków przeznaczonych na dany projekt, stopień ich wykorzystania, określenie źródeł finansowania, prognozę dalszych kosztów)

Monitorowanie oraz ocena realizowanych działań rewitalizacyjnych umożliwia dokonywanie aktualizacji programu rewitalizacji oraz dostosowania, w zależności od bieżących problemów czy też potrzeb, a w uzasadnionych przypadkach nanoszenie zmian przez odpowiednie organy Gminy Chodzież.

XIV. Partycypacja społeczna

Partycypacja lokalnej społeczności to przede wszystkim:

- komunikacja pomiędzy interesariuszami a władzami gminy, umożliwiająca obustronne uczestnictwo w procesie rewitalizacji;
- możliwość udziału wszystkich zainteresowanych w panelach dyskusyjnych, spotkaniach, debatach;
- dostępność informacji na temat podejmowanych działań i wprowadzanych zmian przez władze, a także możliwość oceny i wyrażenia opinii przez zainteresowane strony.

Organizacja konsultacji społecznych w sprawie tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji umożliwia czynny udział interesariuszy w pracy nad programem. Poprzez to dąży się do kreowania właściwego rozwiązania istniejących na terenie gminy problemów.

Podczas procesu tworzenia niniejszego programu rewitalizacji przeprowadzono cykl konsultacji społecznych, mających na celu zapoznanie się z opinią interesariuszy oraz pozyskania uwag i propozycji dotyczących projektu programu rewitalizacji gminy Chodzież. Konsultacje trwały od 12 do 26 września 2017 roku. Projekt został zamieszczony także na

stronie internetowej gminy (www.gminachodziez.pl) w zakładce informacje oraz był dostępny dla osób zainteresowanych w siedzibie Urzędu Gminy Chodzież. W okresie trwania konsultacji możliwe było zgłaszanie uwag drogą mailową oraz osobiście w Urzędzie Gminy.

Na spotkaniach zgłoszono tylko jedną uwagę (przez mieszkańca miejscowości Oleśnica) wobec zaplanowanego projektu, która dotyczyła przekształcenia Szkoły Podstawowej w Oleśnicy II na dwie jednostki. Zdaniem osoby zgłaszającej uwagę, zaproponowane jednostki różnią się specyfiką pracy. Przedstawione zdanie wzięto pod dyskusję i stwierdzono, w budynku że nie planuje się utworzenia dwóch oddzielnych jednostek, a zaplanowane działania współgrają ze specyfiką szkoły, w których starsi ludzie mogą z powodzeniem uczestniczyć. Pozostali uczestnicy nie wnieśli żadnych uwag i wyrazili aprobatę odnośnie zaproponowanych przedsięwzięć.

25 września 2017 r. odbyło się spotkanie z interesariuszami, przedstawicielami lokalnych stowarzyszeń i przedsiębiorcami w świetlicy wiejskiej w Oleśnicy o godz. 13:00, na którym stawilo się 16 osób. Podczas konsultacji przedstawiono pozytywne stanowiska wobec proponowanych projektów rewitalizacyjnych. Osoby biorące udział w konsultacjach wskazywały potrzebą zrealizowania projektów skierowanych do osób bezrobotnych, dzieci i młodzieży oraz osób starszych zamieszkałych na obszarach objętych działaniami rewitalizacyjnymi.

26 września 2017 r. przeprowadzono spotkania konsultacyjne w dwóch miejscowościach:

- w świetlicy wiejskiej w Pietronkach o godz. 13:00, na którym stawilo się 18 osób,
- w Urzędzie Gminy Chodzież o godz. 16:00, w którym uczestniczyło 20 osób.

Konsultacje społeczne w Urzędzie Gminy Chodzież zostały zorganizowane z tego względu, gdyż jest to główna jednostka organizacyjna gminy, zlokalizowana w jej centralnej części, co w dużej mierze ułatwiło udział w konsultacjach osobom zainteresowanym Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Chodzież, o czym świadczy najwyższa frekwencja, w stosunku do pozostałych spotkań.

W konsultacjach wzięli udział głównie mieszkańcy wskazanych jednostek, którzy przychylnie opiniowali zaplanowane projekty. Uczestnicy w szczególności okazywali poparcie wobec proponowanych działań społecznych i inwestycyjnych na obszarze

rewitalizacji, a także działań społecznych zaplanowanych spoza obszarem rewitalizacji. Podczas spotkań nie zgłoszono uwag i wyrażono pełną akceptację, co do kształtu projektu programu rewitalizacji.

Oprócz udziału w spotkaniach konsultacyjnych, istniała możliwość wypełnienia anonimowych ankiety dotyczących stanu rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Chodzież. Ostatecznym terminem składania ankiet był 26 września 2017 roku w sekretariacie Urzędu Gminy lub mailowo na adres: sekretariat@gminachodzież.pl. Celem kwestionariuszy było zapoznanie się z opinią mieszkańców gminy Chodzież na temat aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej, mocnych i słabych stron, szans oraz zagrożeń związanych z jej rozwojem. Ogółem wpłynęło 45 wypełnionych kwestionariuszy. Na podstawie ich analizy ustalono, że 90 % ankietowanych zwróciło uwagę na konieczność podejmowania działań związanych z budową i remontami świetlic wiejskich, które stanowią miejsce spotkań mieszkańców jako centra kulturalne wsi. Respondenci wskazali także potrzebę budowy chodników i ścieżek rowerowych oraz budowy i rozbudowy sieci gazowej. Duży problem występujący na terenie gminy, według ankietowanych stanowił brak miejsc pracy, w szczególności dla osób z wyższym wykształceniem. Natomiast pozostałe dziedziny życia zostały ocenione pozytywnie.

Wskazywane przez mieszkańców i interesariuszy kwestie problemowe zostały wzięte pod uwagę w procesie tworzenia programu rewitalizacji i w miarę możliwości wprowadzane do planowanych działań, w szczególności dotyczących działań społecznych

XV. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Chodzież na lata 2017-2023 wykazuje silne powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomach: regionalnym i lokalnym. Tak integracyjne podejście zapewni trwale i efektywne zmiany na wyznaczonych obszarach rewitalizacji. Podejmowana interwencja wiązać się będzie z wdrożeniem szeregu projektów rewitalizacyjnych integrujących działania na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i gospodarki. Niniejszy program rewitalizacji tworzy płaszczyznę zgodności

między poszczególnymi dokumentami z różnych dziedzin funkcjonowania społeczności lokalnej i samorządu.

13.1. Poziom regionalny

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020 (SRWW)

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020. jest podstawą programów, działań i projektów na rzecz rozwoju województwa, której kierunki stanowią wsparcie dla efektywnego wykorzystania środków wspólnotowej polityki spójności Unii Europejskiej. *SRWW* zakłada, że wzmocnienie rozwoju regionu powinno przebiegać przy równoczesnym rozwoju wszystkich części województwa, ze szczególnym uwzględnieniem pogłębiania relacji między nimi. Jednym z najważniejszych wyzwań podejmowanych w *Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku* jest skierowanie kompleksowych działań na rzecz rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego. Mają one służyć wyrównywaniu szans w obszarze edukacji, rynku pracy i aktywnej integracji oraz wzmocnić rolę i pozycję przedsiębiorczości społecznej, jej podmiotów i otoczenia.

Niniejszy program rewitalizacji realizuje dwa następujące cele strategiczne *SRWW*:

- Cel strategiczny nr 5: Zwiększenie spójności województwa
- **Cel strategiczny nr 7:** Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia.,
- **Cel strategiczny nr 8:** Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa.

W poniższej tabeli dokonano szczegółowego zestawienia powiązań celów i kierunków LPR Gminy Chodzież oraz celów operacyjnych i kierunków *SRWW*.

Tabela 40: Powiązania celów i kierunków LPR Gminy Chodzież z celami SRWW do 2020 roku. Wielkopolska 2020.

Cele i kierunki LPR Gminy Chodzież	Cele strategiczne, cele operacyjne i kierunki działań SRWW do 2020 roku. Wielkopolska 2020.
CEL I:	Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności

Poprawa poziomu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Kierunek: 1. Przeciwdziałanie ubóstwu poprzez aktywizację osób bezrobotnych, w szczególności osób długotrwale bezrobotnych oraz bezrobotnych kobiet.

województwa

Cel operacyjny 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji

Kierunki:

- Kompleksowe, zintegrowane programy rewitalizacji obejmujące instrumenty stosowane w ramach innych celów, ukierunkowane na specyficzną sytuację na tych obszarach.

Cel strategiczny 7. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia

Cel operacyjny 7.6. Rozwój kształcenia ustawicznego

Kierunki:

- Upowszechnianie idei uczenia się przez całe życie, w tym budowanie systemowych rozwiązań motywujących zarówno pracowników, jak i pracodawców do inwestowania czasu i kapitału w podnoszenie swoich kwalifikacji.

Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa

Cel operacyjny 8.1. Wzmacnianie aktywności zawodowej

Kierunki:

- Efektywna aktywizacja zawodowa osób niepracujących i poszukujących pracy.

- Wyrównywanie szans różnych grup społeczno-demograficznych na rynku pracy.

CEL I: Poprawa poziomu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Kierunek 2. Działania na rzecz wzmocnienia integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji, zwłaszcza wśród osób starszych i niepełnosprawnych oraz promocja zdrowego stylu życia.

Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa

Cel operacyjny 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji

Kierunki:

- Kompleksowe, zintegrowane programy rewitalizacji obejmujące instrumenty stosowane w ramach innych celów, ukierunkowane na specyficzną sytuację na tych obszarach.

Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa

Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego

Kierunki:

- Działania na rzecz zapobiegania zjawisku wykluczenia społecznego poprzez szeroko rozumianą integrację społeczną.
- Wspieranie zaangażowania wszystkich mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej, w tym wolontariatu.
- Włączanie zainteresowanych grup społecznych i środowiska lokalnego do procesu decyzyjnego w zakresie kształtowania polityk włączenia i integracji społecznej.

Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa

Cel operacyjny 8.6. Wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej

Kierunki:

- Zwiększenie aktywności społeczności lokalnych w zakresie aktywnej integracji.

Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa

Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności

	<p>mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie wzrostu czynnego lub biernego udziału kultury w życiu mieszkańców. - Programy aktywizujące mieszkańców dla sportu i rekreacji.
	<p>Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa</p> <p>Cel operacyjny 8.8. Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promocja aktywności na rzecz społeczności lokalnej, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych oraz wzmocnienie wolontariatu. - Promocja pełnej i otwartej komunikacji społecznej, w tym dialogu międzypokoleniowego.
<p>CEL I: Poprawa poziomu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <p>Kierunek 3. Podnoszenie poziomu nauczania oraz promocja aktywnych form spędzania wolnego czasu wśród dzieci i młodzieży.</p>	<p>Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa</p> <p>Cel operacyjny 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kompleksowe, zintegrowane programy rewitalizacji obejmujące instrumenty stosowane w ramach innych celów, <p>Cel strategiczny 7. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia</p> <p>Cel operacyjny 7.4. Rozwój oraz promocja postaw kreatywnych i innowacyjnych</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie możliwości udziału dzieci i młodzieży na każdym poziomie nauczania w zajęciach stymulujących kreatywność i przedsiębiorczość, umiejętność pracy w grupie, otwartość i tolerancję, zainteresowania naukowe, znajomość języków obcych

	<p>i umiejętność realizacji projektów.</p> <p>Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa</p> <p>Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego</p> <p>Kierunki:</p> <p>-Rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży oraz zapewnienie aktualnej, atrakcyjnej oferty edukacyjnej.</p> <p>Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa</p> <p>Cel operacyjny 8.8. Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego</p> <p>Kierunki:</p> <p>- Promocja aktywności na rzecz społeczności lokalnej, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych oraz wzmocnienie wolontariatu.</p>
<p>CEL II: Podnoszenie jakości przestrzeni publicznej oraz atrakcyjności terenów objętych rewitalizacją.</p> <p>Kierunek 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury społeczno- kulturowej oraz sportowo-turystycznej.</p>	<p>Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa</p> <p>Cel operacyjny 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji</p> <p>Kierunki:</p> <p>- Kompleksowe, zintegrowane programy rewitalizacji obejmujące instrumenty stosowane w ramach innych celów,</p> <p>Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa</p> <p>Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu</p> <p>Kierunki:</p> <p>- Inwestycje poprawiające stan infrastruktury kultury, sportu i rekreacji, bez barier dla osób niepełnosprawnych i starszych.</p>

<p>CEL II: Podnoszenie jakości przestrzeni publicznej oraz atrakcyjności terenów objętych rewitalizacją.</p> <p>Kierunek 2. Eliminowanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.</p>	<p>Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa</p> <p>Cel operacyjny 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kompleksowe, zintegrowane programy rewitalizacji obejmujące instrumenty stosowane w ramach innych celów,
	<p>Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa</p> <p>Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inwestycje poprawiające stan infrastruktury kultury, sportu i rekreacji, bez barier dla osób niepełnosprawnych i starszych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku.

Wielkopolska 2020

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego jest jednym z trzech dokumentów, które współdecydują o przyszłości regionu. Plan zawiera wskazania dla działań w przestrzeni, których realizacja jest wypełnieniem zadań określonych przez Strategię. Stanowi też ważne źródło informacji dla podejmowania decyzji planistycznych i inwestycyjnych, opartych o priorytety programów operacyjnych. Cel ogólny w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego” określono, jako zrównoważony rozwój przestrzenny regionu służący wzrostowi poziomu życia mieszkańców. Aby osiągnąć możliwie wysoki poziom rozwoju zrównoważonego należy osiągnąć:

- ład społeczny, oznaczający poprawę jakości życia w społeczeństwie,
- ład ekonomiczny, który gwarantuje efektywny rozwój społeczno – gospodarczy,
- ład ekologiczny, zmierzający do utrwalenia rozwoju ekologicznie zrównoważonego,
- ład przestrzenny wyrażający się dążeniem do harmonijności, uporządkowania i proporcjonalności wszystkich elementów środowiska człowieka.

Realizacja celów i zadań określonych w niniejszym programie rewitalizacji przyczyni się do zwiększenia ładu społecznego na terenie gminy Chodzież poprzez stworzenie warunków do integracji i aktywizacji mieszkańców, co zapobiegnie wykluczeniu społecznemu niektórych grup – osób starszych i dzieci – oraz włączy je do wspólnych działań na rzecz rozwoju własnej wspólnoty lokalnej, a także dzięki wzrostu aktywności zawodowej oraz rozwoju osobistego mieszkańców, w każdej grupie wiekowej.

13.2. Poziom lokalny

Strategia rozwoju powiatu Chodzieskiego

Przyjęta w listopadzie 2010 r. „Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego powiatu Chodzieskiego na lata 2011 – 2020” oprócz celu głównego („Rozwój powiatu Chodzieskiego jako miejsca o wysokiej jakości życia, z czystym środowiskiem, rozwojem turystyki i nowoczesnej branży rolno – spożywczej”) wyznacza jeszcze cztery cele strategiczne:

1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i przeciwdziałania bezrobociu,

- 1.1. Tworzenie miejsc pracy poprzez promowanie i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości
- 1.2. Promowanie turystyki dla zwiększenia udziału usług turystycznych w gospodarce, wzrostu zatrudnienia i dochodów.
- 1.3. Równoważenie i aktywizowanie rynku pracy.
- 1.4. Zwiększenie efektywności instytucjonalnej obsługi rynku pracy.

2. Zwiększenie dostępności i spójności komunikacyjnej,

- 2.1. Budowa/ przebudowa dróg i infrastruktury około drogowej oraz usprawnienie całego systemu transportu.

- 2.2. Rozbudowa infrastruktury teleinformatycznej.
- 3. Podniesienie jakości życia przez zapewnienie wszechstronnego rozwoju i kondycji zasobów ludzkich,**
 - 3.1. Zachowanie i ulepszanie środowiska przyrodniczego i kulturowego dla poprawy jakości życia obecnego i przyszłych pokoleń.
 - 3.2. Rozwój systemu edukacji.
 - 3.3. Promocja i ochrona zdrowia oraz zapewnienie pomocy społecznej.
 - 3.4. Stymulowanie działalności kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej dla podniesienia jakości kapitału ludzkiego.
 - 3.5. Budowanie społeczeństwa obywatelskiego dla wzmocnienia integracji i utrwalenia lokalnej tożsamości.
- 4. Aktywne uczestnictwo samorządu w wieloszczeblowym systemie zarządzania i promocji powiatu oraz zapewnienie porządku i bezpieczeństwa publicznego na jego terytorium.**
 - 4.1. Sprawne kierowanie powiatem.
 - 4.2. Promowanie wizerunku powiatu i działalności prowadzonej w oparciu o jego zasoby,
 - 4.3. Zapewnienie porządku i bezpieczeństwa publicznego.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Chodzież realizuje założenia celu nr 1 **Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i przeciwdziałania bezrobociu** oraz nr 3 **Podniesienie jakości życia przez zapewnienie wszechstronnego rozwoju i kondycji zasobów ludzkich**, poprzez wspieranie aktywności zawodowej i rozwoju osobistego oraz promowanie zdrowia, prozdrowotnego stylu życia, odżywiania się i zachowań, a także utrzymania czystości w otoczeniu, wzmacnianie systemu komunikacji społecznej, wyrównywanie szans życiowych osób niepełnosprawnych, młodzieży i starszych przez stwarzanie możliwości aktywnego udziału w życiu społecznym

Strategia Rozwoju Gminy Chodzież na lata 2016-2025

W „Strategii Rozwoju Gminy Chodzież” przyjęto założenie, iż gmina Chodzież jest miejscem zrównoważonego rozwoju w kierunku wyrównywania różnic pomiędzy

miejscowościami w dziedzinie infrastruktury, gospodarki i sektora społecznego oraz kapitału ludzkiego.

Misją rozwoju gminy jest budowa obszaru dynamicznie rozwijającego się pod względem gospodarczym, społecznym i poprzez rozwój infrastruktury oraz zapewnienie najlepszych warunków dla przedsiębiorstw, rozwoju turystyki, kultury, oraz sektora społecznego.

Wizja i misja zaspokojone mają zostać poprzez następujące cele strategiczne:

1. Rozwój infrastruktury technicznej na terenie gminy Chodzież
2. Zapewnienie równego dostępu do pozostałej infrastruktury
3. Wsparcie sektora społecznego i rozwój kapitału ludzkiego w tym seniorów i niepełnosprawnych

Lokalny Program Rewitalizacji wspiera realizację wszystkich celów strategicznych wymienionych w Strategii Rozwoju Gminy poprzez:

- a) Wspieranie edukacji,
- b) Rozwój przedsiębiorczości,
- c) Wzrost bezpieczeństwa mieszkańców,
- d) Wspieranie rozwoju turystyki oraz ochrona dziedzictwa kulturalnego,
- e) Rozwój małej architektury,
- f) Działania promujące rozwój aktywności lokalnej.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Chodzież

Głównym celem Studium (SUiKZP) jest określenie polityki przestrzennej, umożliwiającej aktywizację społeczno-gospodarczą gminy w występujących warunkach z uwzględnieniem:

- ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury,
- walorów architektonicznych i krajobrazowych,

- wymogów ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych,
- wymogów ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dobra kultury współczesnej,
- wymogów ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także potrzeb osób niepełnosprawnych,
- walorów ekonomicznych przestrzeni,
- prawa własności,
- potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa,
- potrzeb interesu publicznego.

W Studium określono, że nadrzędnym celem rozwoju gminy jest:

Ekorozwój, rozumiany jako rozwój społeczno-gospodarczy, przy uwzględnieniu uwarunkowań przyrodniczych i zachowaniu równowagi przyrodniczej.

Aby osiągnąć wskazany cel określono następujące cele strategiczne polityki przestrzennej:

1. Zrównoważony rozwój w zakresie ekologii.
2. Aktywizacja gospodarcza gminy.
3. Rozwój kulturowy społeczności gminnej.

Cele i kierunki niniejszego programu realizują głównie cele SUIKZP nr 2 *Aktywizacja gospodarcza gminy* oraz nr 3 *Rozwój kulturowy społeczności gminnej*.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 r.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Zadania te są realizowane w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GPPiRPA).

W GPPiRPA określono 4 główne cele, do których mają zmierzać wszelkie działania w tym zakresie.

CELE GŁÓWNE:

Cel główny nr 1:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Cel główny nr 2:

- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej, prawnej i pedagogicznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

Cel główny nr 3:

- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Cel główny nr 4:

- Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Działania zaplanowane w ramach realizacji celów i kierunków LPR Gminy Chodzież powiązane są z **celem głównym nr 3**: *Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.*

XVI. Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 48 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu może, po uzgodnieniu z właściwymi organami odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy.

Urząd Gminy Chodzież w dniu 1.12.2017 r. skierował pismo do Państwowego Wojewódzkiego Inspektoratu Sanitarnego oraz do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w sprawie uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Chodzież na lata 2017-2023.

XVII. Spis rycin, tabel i wykresów

TABELE:

Tabela 1: Wykaz wsi wchodzących w skład poszczególnych sołectw.	8
Tabela 2: Wykaz jednostek analitycznych wraz z liczbą ludności.....	11
Tabela 3: Liczba osób bezrobotnych oraz udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie Chodzież	16

Tabela 4: Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010 – 2016 w gminie Chodzież oraz w powiecie chodzieskim w 2016r.	16
Tabela 5. Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych jednostkach analitycznych w 2016 r.	17
Tabela 6: Udział osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców poszczególnych jednostek oraz udział gospodarstw otrzymujących zasiłki okresowe i stałe w stosunku do ogólnej liczby gospodarstw w danej jednostce, w 2016 r.	21
Tabela 7. Liczba przestępstw w poszczególnych jednostkach analitycznych w 2016 r.	23
Tabela 8. Granice obwodów publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Chodzież.....	25
Tabela 9: Liczba dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych i wychowania przedszkolnego w latach 2013 – 2016 w gminie Chodzież oraz ich liczba przypadająca na 1 oddział w 2016 r. w gminie Chodzież i powiecie chodzieskim.....	26
Tabela 10: Wyniki egzaminów szóstoklasistów i egzaminów gimnazjalnych w gminie Chodzież i w powiecie chodzieskim w 2015 r.....	28
Tabela 11: Frekwencja wyborcza w gminie Chodzież i powiecie chodzieskim.	29
Tabela 12: Liczba imprez i ich uczestników w gminie Chodzież w latach 2011 – 2015...	31
Tabela 13. Liczba organizacji pozarządowych w poszczególnych jednostkach.....	32
Tabela 14: Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w latach 2010 – 2015.	33
Tabela 15. Liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych jednostkach analitycznych	34
Tabela 16: Wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2010 – 2015 w gminie Chodzież i w powiecie chodzieskim	35
Tabela 17: Obiekty infrastruktury publicznej z terenu gminy Chodzież	41
Tabela 18. Liczba obiektów usługowych w poszczególnych jednostkach analitycznych	43

Tabela 19: Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz obiektów, które powinny być objęte ochroną.	44
Tabela 20. Powierzchnia urządzonych terenów zielonych w poszczególnych jednostkach analitycznych.....	44
<i>Tabela 21: Zasoby mieszkaniowe w gminie i powiecie oraz ich wyposażenie w instalacji techniczno-sanitarnej.....</i>	<i>46</i>
Tabela 22: Odsetek mieszkańców posiadająca przyłącza kanalizacyjne.....	47
Tabela 23. Liczba budynków generujących niskie emisje w poszczególnych jednostkach analitycznych.....	48
<i>Tabela 24: Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia</i>	<i>51</i>
Tabela 26. Liczba budynków pokrytych płytami azbestowo-cementowymi w poszczególnych jednostkach analitycznych	54
Tabela 27: Zestawienie zjawisk kryzysowych występujących w poszczególnych sferach na terenie gminy Chodzież.....	55
Tabela 19: Zestawienie wskaźników zastosowanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego.....	56
Tabela 20: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze społecznej.....	60
Tabela 21: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze gospodarczej	61
Tabela 22: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.....	62
Tabela 23: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze technicznej	63
Tabela 24: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze środowiskowej.....	64
Tabela 25: Zestawienie wartości wskaźnika Perkala w poszczególnych sferach.	65

Tabela 26: Zestawienie wartości wskaźnika Perkała dla jednostek wyznaczonego obszaru zdegradowanego w poszczególnych sferach.....	66
Tabela 27: Zestawienie liczby ludności oraz powierzchni wyznaczonego obszaru zdegradowanego.....	66
Tabela 28: Powiązania projektów rewitalizacyjnych z wyznaczonymi kierunkami działań rewitalizacyjnych.....	102
Tabela 29: Indykatywne ramy finansowe.	107
Tabela 30: Zestawienie wskaźników oceny realizacji celów i kierunków Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Chodzież.....	116
Tabela 31: Zestawienie mierników oceniających realizację całego LPR Gminy Chodzież. .	117
Tabela 32: Powiązania celów i kierunków LPR Gminy Chodzież z celami SRWW do 2020 roku. Wielkopolska 2020.	122

RYSUNKI:

Rysunek 1: Położenie gminy Chodzież	7
Rysunek 2: Podział sołectwa Oleśnica na dwie strefy.	9
Rysunek 3: Podział Gminy Chodzież na jednostki analityczne.	10
Rysunek 3: Sieć drogowa w gminie Chodzież	39
Rysunek 5: Obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji na terenie Gminy Chodzież.	67
Rysunek 6: Obszar rewitalizacji na terenie jednostki analitycznej Oleśnica II.	68
Rysunek 7: Obszar rewitalizacji na terenie jednostki analitycznej Pietronki.	70
Rysunek 8: Lokalizacja projektów rewitalizacyjnych.	101
<i>Rysunek 9: Zadania Zespołu ds. Rewitalizacji.</i>	<i>110</i>
Rysunek 10: Schemat zależności zespołu zadaniowego do spraw Rewitalizacji w Gminie Chodzież.....	111

Rysunek 11: Trzy wymiary współpracy międzysektorowej. 112

WYKRESY:

Wykres 1: Liczba ludności w gminie Chodzież w latach 2010-2016..... 12

Wykres 2: Przyrost naturalny w gminie Chodzież i w powiecie chodzieskim w latach 2010-2016..... 13

Wykres 3: Saldo migracji wewnętrznych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w Gminie Chodzież i w powiecie chodzieskim, na przestrzeni lat 2010- 2016..... 14

Wykres 4: Udział procentowy mieszkańców według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w gminie Chodzież w latach 2010 – 2016..... 15

Wykres 5: Udział procentowy osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2010 – 2015 w gminie Chodzież i w powiecie chodzieskim..... 22

Wykres 6: Liczba przestępstw popełnionych na terenie powiatu chodzieskiego w latach 2013 – 2016..... 23

Wykres 7: Wykształcenie mieszkańców gminy Chodzież..... 25

Wykres 8: Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2010 – 2016 w gminie Chodzież i w powiecie chodzieskim. 35

Wykres 9: Udział procentowy podmiotów gospodarczych z podziałem na rodzaje działalności PKD 2007 w stosunku do ogólnej liczby podmiotów gospodarczych w 2016 r. w gminie i powiecie..... 36